Aydınlık

Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı: 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PAZAR 1 Haziran 1980

10 LİRA

BÜTÜN YÖNLERİYLE YAŞAYANLAR ANLATIYOR **12 MART**

Maceracılık teslimiyetle noktalanıyor

8. SAYFADA

Bir askerle bir polisin öldürülmesinden sonra

Adana MHP İl binası arandı

● Çorum'da MHP'liler tarafından katledilen 3 polisin cenazesine İçişleri Bakan Vekili de katıldı

HABER MERKEZİ

ADANA'da bir polisin ve bir erin öldürülmesinden sonra güvenlik kuvvetleri MHP Adana İl binasında arama yaptılar. Ancak içeride bulunanlar hakkında herhangi bir açıklama yapılmadı.

Öte yandan, Çorum'da üç polisin MHP'liler tarafından öldürülmesi üzerine, Devlet Bakanı ve İçişleri Bakan Vekili Orhan Eren beraberinde Jandarma Genel Komutanı Sedat Celasun, İçişleri Bakanlığı Müsteşarı Durmuş Yalçın ve Emniyet Genel Müdürü İsmail Dokuzoğlu olmak üzere Çorum'a gitti.

Çorum'da MHP'lilerce pusuya düşürülerek öldürülen polislerin cenaze törenine katılan Bakan ve yetkililer, olay mahallinde incelemelerde bulunduktan sonra yeniden helikopterle Ankara'ya döndüler.

YORUM

Neredesiniz?

NEREDESİNİZ?... Bir asker, bir polis memuru öldürüldüğü zaman yeri göğü birbirine katanlar, neredesiniz?.. "Devlet elden gidiyor" diye bağıranlar neredesiniz? Üzüntülerini, başsağlığı mesajlarını hemen yapıştırıveren Adalet Partisi Genel Başkanı ve Başbakan Demirel, neredesin?.. İçişleri Bakan Vekili neredesin? Neredesin TRT, neredesin Tercüman ve Hergün?..

Türkiye'de önceki gün üç polis evlerinden çıkarken pusu kurularak, bir asker de CHP Adana Merkez İlçe Başkanını katletmeye gelenleri engellemeye çalışırken öldürüldü. Daha önce bu türden olaylar karşısında ortalığı birbirine katanlar sanki bu olayları duymamışlardı.

(Devamı Sa. 6 Sü. 3)

Demirel "itidal" tavsiye ededursun...

MHP, üç günde 32 yurttaşı katletti

Ölenlerden 4'ü polis, biri ise jandarma eri

● 8 il ve ilçede CHP ve TİKP binaları tahrip edildi
● 6 ilde işyerlerine saldırdılar ve yağmaladılar
● Devlet dairelerinde terör estirildi
● Eskişehir ve G.Antep'te komandolar gazeteleri yaktı
● İstanbul'da "Ülkücü Gençlik" imzalı bombalı pankart asıldı

MHP'li Gün Sazak öldürüldü—BASIN

...KANA KAN İNTİKAM!...

HABER MERKEZİ

MHP Genel Başkan Yardımcısı Gün Sazak'ın öldürülmesinden sonra MHP'lilerin yurt çapında başlattıkları saldırı olaylarında üç günde 32 yurttaş öldürüldü, yüzlerce yurttaş yaralandı, öğrenim özgürlüğü engellendi, siyasi partilerin binaları tahrip edildi ve işyerleri yakılıp yıkıldı. MHP saldırılarında ölenlerin dördü polis, biri ise asker. Böylece, MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş'in Sazak'ın öldürülmesinden sonra taraftarlarına tavsiye ettiği "itidal"in de ne anlama geldiği anlaşılmış oldu. Demirel ise "bu fitne ve bozgunculuğun arkasında komünizm vardır" dedi ve olayları "1974 affına" bağladı.

DÖRDÜ POLİS BİRİ ER OLMAK ÜZERE 32 YURTTAŞI KATLETTİLER

MHP'liler yurt çapında başlattıkları saldırılarda dört polis, bir er ve 27 yurttaşı öldürdüler. MHP'li komandolar Çorum'da üç polis memurunu, Adana'da ise bir toplum polisini pusuya düşürerek öldürdüler. Adana'da ise CHP Merkez İlçe Başkanı'nın muayenehanesini bastıktan sonra kendilerine "dur" ihtarı yapan bir eri öldürdüler, diğerini yaraladılar. MHP saldırıları sonucu üç günde 32 yurttaş hayatını kaybederken, yüzlerce yurttaş da yaralandı.

PARTİ BİNALARINA SALDIRDILAR, İŞYERLERİNİ TAHRİP ETTİLER

Gün Sazak'ın öldürülmesini bahane eden MHP başlattığı saldırı kampanyasında CHP ve TİKP binalarına da yöneldi. Kars, Çumra, Fethiye, Akçaabat, Kayseri'de CHP binalarını tahrip eden saldırganlar, Çorum ve Kütahya TİKP binalarını yakmak is-

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

CHP Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ bir basın toplantısı yaparak, Demirel'in MHP'nin son günlerdeki saldırıları karşısında takındığı tutumu eleştirdi.

Üstündağ: Başbakanın sağcı canilere bir yalvarmadığı kaldı

● Ecevit'in salı günü bağımsızlarla yapacağı görüşmeden sonra CHP'nin yeni Cumhurbaşkanı adayı belirlenecek.

ANKARA (ÖZEL)

CHP Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ, dün Ankara'da düzenlediği basın toplantısında, sağcı canilerin önceki gün Adana'da bir askeri şehit ettiklerini, diğerini de ağır yaraladıklarını belirterek şöyle dedi:

"Başbakan soldaki teröristlerden gelen eylemleri en sert kelimelerle kınarken, askerlerimizi, polislerimizi öldüren sağcı canileri kınamamış, hatta sağcı canilere bir yalvarmadığı kalmıştır."

Daha sonra dış güçlerin ülkemiz üzerindeki hesaplarını boşa çıkartabilmek için demokrasiye inanan bütün siyasi güçlerin elele vermesi gerektiğini söyleyen Üstündağ, bu konuda şöyle konuştu:

"Ulusumuzun birliği, ülkemizin bütünlüğü tehlikededir. Bu kötü gidişte ısrar etmekte yarar yoktur. Gelin her türlü kişisel ve partisel çıkarları bir yana bırakıp Parlamento da elele verelim."

Bu arada Üstündağ, salı günü Ecevit'in bağımsızlarla yapacağı görüşmeden sonra CHP'nin Cumhurbaşkanı adayını belirleyeceğini sözlerine ekledi.

Pazarcık'ta devrimci bir genç öldürüldü

KAHRAMANMARAŞ (ÖZEL)

KAHRAMANMARAŞ'ın Pazarcık ilçesinde TİKP taraftarı Halil Erdemoğlu D. Halkın Birliği'ne mensup Ali Eserti tarafından vurularak öldürüldü.

29 Mayıs günü Pazarcık Sağlık ocağının yanında top oynayan gençleri seyreden Halil Erdemoğlu'nun yanına saat 17.00 sıralarında kimliği saptanamayan bir şahıs gelerek konuşmak istediğini söyledi ve Erdemoğlu'nu bir kenara çekti. O sırada orada bekleyen Devrimci Halkın Birlikçisi Ali Eserti'nin açtığı ateş sonucu Erdemoğlu 9 yerinden yaralandı. Yaralı iken polise verdiği ifade de kendisini vuranın Ali Eserti olduğunu açıklayan Halil Erdemoğlu kaldırıldığı Kahramanmaraş Devlet Hastanesinde kurtarılamayarak öldü.

Kaçan katil Ali Eserti daha önce de Gaziantep'de işlediği bir cinayet suçundan aranıyordu.

Gözaltında kötü muamele yapıldığı yayınımız üzerine

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı, sıkıyönetim cezaevi sorumluları hakkında soruşturma açtı

HABER MERKEZİ

GAZETEMİZİN 4 Mayıs 1980 tarihli nüshasında yayınlanan "Adana Emniyetinin en büyük derdi yasak kitap" başlıklı yazımızla ilgili olarak Adana, Kahramanmaraş, Gaziantep, Adıyaman Hatay İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Adli Müşaviri Hakim Kd. Albay Hanefi Öncül bir açıklama yaptı.

Açıklamada yayınımızda yer alan TİKP Ceyhan İlçe Başkanı Ali Askar Yılmaz'ın gözaltına alınan kişilere kötü davranılması ile ilgili olarak yaptığı açıklamalar konusunda sorumlular hakkında soruşturma açıldığı belirtiliyor ve şöyle deniliyor:

"Adana Sıkıyönetim Komutanlığına getirilen ve gözaltına alınan sanıklara kötü davranıldığı iddialarıyla ilgili haber üzerine sorumlular hakkında gerekli yasal işlemin yapılması ilgili (b) yazımız ile sıkıyönetim gözaltı biriminin bağlı olduğu bir üst komutanlığına intikal ettirildiği gibi Kadirli TİKP yöneticilerine dayak atıldığı ve işkence yapıldığı iddiası ile ilgili olarak da olaya olayın sorumluları hakkında TCK'nın 243. maddesini ihlal suçundan yasal işlem yapıl-

(Devamı sa. 6 sü. 8'de)

Yaz bir türlü gelmek bilmiyor diye yakınırken

Sıcaklar birden bastırdı

● Ege ve güney bölgelerinde hava sıcaklığı 36 dereceye kadar yükseldi.

HABER MERKEZİ

SOĞUK ve uzun geçen kışın getirdiği zorluklara karşı metanetle direndikten sonra havaların bir türlü ısınmak bilmemesinden şikayet ederken bu defa da birden sıcaklar bastırdı.

Yeni bir sıcak hava kütlesinin Türkiye'de daha bir süre etkisini sürdüreceği ve hava sıcaklıklarının mevsim normallerinin üzerinde seyredeceği, Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü tarafından açıklandı.

Ani gelen hava sıcaklığı artışı karşısında yurttaşlar biraz serinleyebilmek için mesire ve sayfiye yerlerine akın etti. Bu arada bu yıl deniz mevsimi de erken açılmış oldu. Ege ve güney sahillerinde deniz suyu sıcaklığı 21-22 dereceyi bulurken, Marmara kıyılarında ise 18 derece oldu.

Demirel, anarşinin nedenini yine 1974 affına bağladı!

● Başbakan, Türkiye'deki fitne ve bozgunculuğun arkasında komünizmin olduğunu ileri sürdü

ANKARA (ÖZEL)

AP Temsilciler Meclisinde bir konuşma yapan Başbakan ve AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, devletin "tahribata uğradığını" söyleyerek, "Devletin otoritesini 1974 affı ile zedelediler" dedi. Türkiye'de özgürlüklerle bozgunculuğun birbirine karıştırıldığını söyleyen Demirel, "Bu fitne ve bozgunculuğun arkasında komünizm vardır" dedi.

Demirel, hükümetin anarşi ile nasıl mücadele ettiğini anlatırken de, masum insanların evlerinde katledildiklerini, insanların işlerine giderken öldürüldüklerini belirterek, bu cinayet şebekelerinden bugüne kadar 35 tanesinin ortaya çıkarıldığını söyledi. 10 bine yakın tutuklu bulunduğunu bildiren Demirel, hapishanelerde yer kalmadığını söyledi. Hapishanelerin yol geçen hanı haline geldiğini de belirten Demirel, çeşitli cinayetlerden tutuklananların hapishaneleri "anarşi mektebi" haline getirdiklerini söyledi. Demirel, "Onlar buralarda hem kendilerini hem de etraflarını eğitmektedirler" dedi.

Demirel, anarşiye karşı mücadelede, demokratik otoritenin kurulabilmesi için yeni yasalara ihtiyaç bulunduğunu öne sürerek, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin zorunluluğunu savundu. Demirel bu arada, 16-18 aydır mahkemelerden hiç bir "doğru dürüst" karar çıkmadığından da yakınarak, "Meclislerden idam çıkmadığı şeklinde eleştiriler var. Anarşi olayları ile ilgili meclislere gelmiş hiç bir idam kararı yoktur ki" dedi.

Konuşmasında Cumhurbaşkanlığı seçimine de değinen Demirel, tek çözümün Anayasa değişikliği olduğunu savundu.

Demirel'in şırıngası

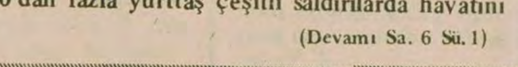
Oral Çalışlar

DEMİREL'in niyeti anarşiyle mücadele etmek mi, anti-komünist gösteri yapmak mı? Adalet Partisi Temsilciler Meclisinin açılışında konuşan Demirel, birgün önceki boynu bükük ve MHP terörü karşısında vatandaşı suskunluğa çağıran Demirel'e hiç benzemiyordu. Kükreyen bir aslan gibi kalın boynunu bir sağa bir sola döndürüyor ve özgürlüklere veryansın ediyordu.

Adalet Partisi Genel Başkanına göre suç 1974 affındaydı. Ne olmuşsa bu af yüzünden olmuş, ülke 1974 affından çıkanlar yüzünden kan deryasına boğulmuştu.

Demirel bu sözleri ikide bir tekrar edip duruyor. Ancak Temsilciler Meclisi toplantısında bu sözleri söylediği günlere bakınca insan hayrete düşüyor. Kendisine sormak gerekir, üç gün içinde 30'dan fazla yurttaş çeşitli saldırılarda hayatını

(Devamı Sa. 6 Sü. 1)

Mısır anlaşma imzalamazsa

Begin, İsrail'in Sina Yarımadasından çekilmeyeceğini söyledi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İSRAİL Başbakanı Menahem Begin, Mısır'ın Sina Yarımadasının güvenliğini sağlayacak uluslararası bir gücün kurulmasıyla ilgili anlaşmayı imzalamaması halinde, İsrail'in Sina Yarımadasından geri çekilme işlemini durduracağını açıkladı.

Menahem Begin bu konuşmayı Parlamentoda Dışilişkiler ve Güvenlik Komisyonu üyelerine hitaben yaptı.

Ancak İsrail Başbakanı Menahem Begin'in sözcüsü komisyon toplantılarının gizli olduğunu belirterek, bu konuda bilgi veremeyeceğini söyledi.

Mısır ve İsrail arasında 1978 yılında Camp David'te imzalanan ikili barış anlaşması uyarınca, İsrail'in 1982 yılının mart ayına kadar işgal altında tuttuğu Sina Yarımadasındaki topraklardan geri çekilmesi gerekiyor.

FRANSA'NIN GİRİŞİMİ

Washington'da bulunan Fransa Dışişleri Bakanı Jean François-Poncet, Dışişleri Bakanı Edmund Muskie ile uzun bir görüşme yaptı.

François-Poncet, görüşmeden sonra yaptığı açıklamada, Ortak Pazar ülkelerinin Ortadoğu sorununda yeni girişimlerde bulunması gerektiğini söyledi. Fransız ba-

(Devamı Sa. 6 Sü. 2)

Hergün gazetesi hedef göstermişti

Komandolar tarafından yaralanan doktor hastanede
(Fotoğraf: AYDINLIK)

MHP'liler, SSK Hastanesinde bir doktoru bıçakladı

● Doktoru bıçaklayan komandoların İsmail Özer ve Hüseyin Özcan oldukları bildirildi.

ANKARA (ÖZEL)

MHP'li komandolar Sosyal Sigortalar Hastanesinde doktor Yaşar Çalışkan'ı bıçakladılar. Saldırgan komandoların hastanede çalışan İsmail Özer ile Ziraat Fakültesinden gelen Hüseyin Özcan oldukları bildirildi.

Hüseyin Özcan'ın saldırıdan sonra yakalandığı belirtildi. Komandolar daha önce de hastanede Nilgün İsmet'e saldırmışlardı.

Saldırıya katılan diğer komandolar şunlar: Hüseyin Bakioğlu, Latif Demiray, Ali Başçuhadar. Hastanede çalışan bu komandoların hariciyede doktor Kadir Öğütçü ve Vecdi isimli doktorlarla ilişkileri bulunduğu öğrenildi.

Hergün gazetesi daha önce Yaşar Çalışkan ile doktor İbrahim Öztürk'ü hedef göstermişti.

Tedavi altında bulunan Yaşar Çalışkan'ın durumunun iyiye gittiği açıklandı.

Bir tehlike...

12 Mart faşistlerinin iyice ağır bastığı sıralarda, 1971'in sonlarına doğru, sol kesim, bir durum değerlendirmesi yapma gereğini duyduydu. Dışarda olsun, cezaevlerinde olsun, çeşitli gruplardan, çeşitli ''örgüt''lerden kimseler (ister sorumlu durumda olsun, ister olmasın bir yığın insan), şu soruya bir yanıt aramaya başladıydı: Niçin yenildik?

Bu soruya getirilen yanıtlar çeşitliydi. Kimi şöyle diyordu:

– Yenilen devrim değil, maceracılıktır; küçükburjuva radikalizmidir...

Kimileri şöyle diyordu:

– Evet yenildik, çünkü maceracılığın provokasyonuna geldik... Yoksa, devrim yenilmiş değildir.

Maceracıların yenilgiyi izah tarzı ise şöyleydi:

– İyi hazırlanmamıştık... Yenilgiyi getiren teknik nedenlerdir...

Bu son yanıt, değişik bir biçimde, cuntacılar tarafından da yineleniyordu.

Bunların hangisi doğruydu: Ortada bir yenilgi vardı da, bunun nedeni sadece teknik miydi, yoksa devrim değil de sadece maceracılık mı yenilgiye uğramıştı?

Devrimin yenilmezliği, kuşkusuz, tarihi açıdan doğruydu; tarihi akış, bütün toplumları devrime götürüyordu. Ancak, ''devrim yenilmedi'' türünden durum saptamalarına girişmek de olgulara ve dolayısiyle gerçeğe ters düşüyordu. Devrim yenilmişti ve üstelik büyük kayıp verilmişti. Maceracılık olsa olsa kaybın büyümesine neden olmuştu... Sözgelimi, o dönemin TİP yöneticilerinin, ''Maceracılar olmasa devrim yenilmezdi, yenilginin müsebbibi onlardır'' tezleri, gerçeğe uygun düşmüyordu. Doğru olan şuydu: 12 Mart döneminde, değişen koşullara göre değişik taktikler uygulayabilecek ve kitlelere önderlik yapabilecek nitelikte bir devrimci parti yoktu. Olsa olsa partileşme süreci içinde devrimci bir akım vardı ve bu akım, henüz kitlelere yol gösterecek bir yapılanmadan uzaktı. 12 Mart yenilgisinde bu boşluğun rolü büyüktü. Maceracılar ve TİP'in temsil ettiği sağcı akımlar, biri bireysel terörün batağına saplanarak, diğeri faşizme karşı mücadeleden büsbütün vazgeçerek, devrimin yenilgisinde eşit derecede rol oynamışlardı. Yenilgi topunu birinin diğerine atmaya hakkı yoktu...

* * *

Yenilgi döneminde, yenilgiyi sadece teknik nedenlere bağlayan maceracıların yanısıra, yeterli kitle desteğine sahip olunamamasının da yenilgide rolü olduğunu ileri süren bir başka maceracı kanat da boy gösterdiydi. Bunlara göre, silahlı eylemler doğruydu ama, teknik hazırlığın yetersizliğinin yanısıra, yeterli kitle bağları da kurulamamıştı. Yenilgiyi bu açıdan da ele almak gerekirdi...

Kafalarını bu fikre yatıran maceracı gruplar bugün de vardır.

Hemen belirtmek gerekir ki, maceracı fikirlerin ortaya çıkardığı maceracı örgütler, yahut silahlı eylemi her dönem için esas mücadele biçimi olarak kabul eden militarist örgütler, ideolojik ve örgütsel yapıları gereği, hiç bir zaman kitlelerle bağ kuramazlar. Hatta, daha önce var olan kitle bağlarını, maceracı bir mücadele anlayışına angaje olduktan sonra, birer birer koparıp atmak zorundadırlar. Ülkemizin yakın geçmişindeki THKP–C olayı, buna tipik bir örnektir. Maceracı eylemlerin giderek kitleleri kucaklayacağına inanmak, Marksist değil, anarşist bir düşüncedir. Aydınlık'taki 12 Mart dizisinin, bu gerçeği açığa çıkartması bakımından önemli bir görevi yerine getirdiğine inanıyorum ben.

Ama bir de şu var: Devrimci hareket için maceracılık ne kadar zararlı ise, kitle mücadelesinin dışında kalan, kitlelere önderlik yapma, kitleleri devrime yöneltme görevini ihmal eden sağ hareketler de en az ilki kadar zararlıdır. Bu gerçeği de tarihi olgulara dayanarak ortaya çıkartmak için, geçmişteki TİP olayının da sergilenmesinin yararlı olacağını düşünüyorum ben. Maceracılığı tek yanlı teşhir etmek, sağcı eğilimleri besleme tehlikesini de beraberinde taşıyor çünkü.... Bugünkü TİP örneğinde de görüldüğü gibi, dünün sağcı eğilimleri ABD emperyalizmine ve 12 Mart faşistlerine teslimiyeti körüklüyordu, bugün ise Moskova'ya karşı teslimiyeti körüklüyorlar... Bu gerçek, tarihi kökleri ile birlikte açığa çıkarılmalıdır.

Gayrımenkulün açıkartırma İlanı

Adalar Sulh Hukuk Satış Memurluğundan

1980/4 Satış

Satılmasına karar verilen gayrımenkulün cinsi kıymeti adeti evsafı:

Burgazadası vapur iskelesi karşısındaki Gökdemir sokağını takiben, bu sokağı kesen Gönüllü caddesini aşarak Burgazada Mezarlık sok. yokuşundan sola ayrılan çayır aralığı sokağında sol kolda bahçeli evler iskan bölgesinde, 9.60 m. sokak cepheli ortalama 1.60 m. yükseklikte duvarlı, sokaktan 3.00 m. alçakta olan zeminine 11 basamaklı korkuluksuz taş dış merdivenle inilmekte, deniz yönüne meyilli, arka cephesi 10 m. genişlikte, derinliği yaklaşık 20 m. kadar 13 ada, 3 parsel sayılı 202 M2 yüz ölçümünde içinde barakası olan bahçe ortaklığın giderilmesi suretile açık artırma ile satılacaktır. Taşınmaza bilirkişi marifetile 600.000.- (Altıyüz bin lira) lira değer takdir edilmiş olup İst. Belediyesi İmar Md.nün 14.5.1979 Ta. 6026, 2229 sayılı imar durumu dosyasında mevcuttur.

Satış şartları:

1-Satış 4/7/1980 günü saat 14.00'den 14.30'a kadar Adalar Sulh Mahkemesinde açık artırma suretiyle yapılacaktır. Bu artırmada tahmin edilen kıymetin %75'ni ve rüçhanlı alacaklılar varsa alacakları mecmuunu ve satış masraflarını geçmek şartı ile ihale olunur. Böyle bir bedelle alıcı çıkmazsa en çok artıranın taahhüdü baki kalmak şartiyle 14/7/1980 Pazartesi günü aynı yerde saat 14.00-14.30'de ikinci artırmaya çıkarılacaktır. Bu artırmada da rüçhanlı alacaklıların alacağını ve satış masraflarını geçmesi şartıyle en çok artırana ihale olunur.

2- Artırmaya iştirak edeceklerin tahmin edilen kıymetin %10'u nisbetinde pey akçesi veya bu miktar kadar milli bir bankanın teminat mektubunu vermeleri lazımdır. Satış peşin para iledir, alıcı istediğinde 20 günü geçmemek üzere mehil verilebilir. Dellaliye resmi ihale pulu, tapu harç ve masrafları alıcıya aittir. Birikmiş vergiler satış bedelinden ödenir.

3- İpotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin (+) bu gayrımenkul üzerindeki haklarını hususiyle faiz ve masrafa dair olan iddialarını dayanağı belgeler ile sabit olmadıkça paylaşmadan hariç bırakılacaklardır.

4- Satış bedeli hemen veya verilen mühlet içinde ödenmezse İcra ve İflas Kanununun 133. maddesi gereğince ihale feshedilir. İki ihale arasındaki farktan ve %10 faizden alıcı ve kefilleri mesul tutulacak ve hiç bir hükme hacet kalmadan kendilerinden tahsil edilecektir.

5- Şartname, ilan tarihinden itibaren herkesin görebilmesi için dairede açık olup masrafı verildiği takdirde isteyen alıcıya bir örneği gönderilebilir.

6- Satışa iştirak edenlerin şartnameyi görmüş ve münderecatını kabul etmiş sayılacakları, başkaca bilgi almak isteyenlerin 980/4 sayılı dosya numarasıyle memurluğumuza başvurmaları ilan olunur. 21/5/1980

(İc. İf. K. 126)

(+) İlgililer tabirine irtifak hakkı sahipleri de dahildir.

(Basın: 3904-629)

düşünce dünyası

İşgal mi?.. Enternasyonalist yardım mı?

Adnan Gündüz

İKİNCİ dünya paylaşım savaşında da belirlendiği gibi dünya iki kampa ayrılmıştır.

Stalin'in deyimiyle ''Yükselen yeni dünya ve çökmeye mahkum kapitalist dünya''

1961'lerde SSCB Komünist Partisinde başlayan değişiklikler kıpırdanmalar ve Troçkist düşünce hakimiyeti Brejnev revizyonist yönetici kliğiyle bugün artık iyice su yüzüne çıktı.

Ve Mao 1974'de bir Üçüncü Dünya ülkesi lideriyle yaptığı konuşmada Sovyet sosyal emperyalizminin tahlilini yapıyordu.

Afganistan'a yönelen silahlı, sopalı saldırı mazlum ülke kişilerinden bahseden ve ''Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin'' etmeleri konusunda çarşaf çarşaf yazılar yazmış Lenin'i rahatsız etmez mi?

Kendilerini Marksizmin-Leninizmin savunucusu ve dünya üzerinde tek sosyalist ülke olarak bu günden utanmadan, hâlâ göstermeye çalışan Brejnev kliğine Lenin ne derdi acaba?

Biraz daha bilimsel olarak Afganistan'ın bu günkü konumunu irdelemeden önce Lenin'in ''Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı'' adlı kitabından paragraflar alalım.

''Demek ki eğer biz, ulusların kendi kaderlerini tayin konusunun anlamını, hukuksal tanımlamalarla, cambazlıklar yaparak ya da soyut tanımlamalar 'icat ederek' değil de ulusal hareketlerin tarihsel ve iktisadi koşullarını inceleyerek öğrenmek istiyorsak, varacağımız sonuç kaçınılmaz olarak ulusların kendi kaderlerini tayin etmesini, o ulusların yabancı ulusal bütünlerden siyasal bakımdan ayrılma ve bağımsız bir ulusal devlet kurmaları anlamına geldiği sonucudur.''

''Siyasal baskının şekillerinden biri, yani bir ulusun zorla bir başka ulusun sınırları içinde tutulması üzerine bir tartışmada, ulusal baskının ortadan kalkmasının iktisadi ön koşulları ile ilgili pek iyi bilinen ve tartışma götürmez bir iddianın yeri var mı?''

''Pek olası olarak ulus ancak bir kültür ve dil birliği niteliği taşıyacaktır.''

Proletarya, ezilen ulusların belli bir devletin sınırları içinde zorla tutulmalarına karşı savaşmalıdır.''

Sovyetler Birliği her ne kadar Afganistan'ı kendi devlet sınırları içine ilhak etmiyorsa da, o ülkede siyasal baskıyı ve ekonomik diktatörlüğü kurmayacak mı? Çok doğal ki evet.

O zaman proletaryanın, Afganistan ve dünya proletaryasının Sovyet sosyal-emperyalist işgaline karşı savaşması gerekmez mi?

Hangi amaçla olursa olsun bir ülkenin bir başka ülke tarafından istilasının açıklanması olamaz. Ki bir de bu sosyalist teorilerin ardına sığdırılmaya çalışılırsa.

Ülke ve ulusun özgücünü inkar ederek devrim bir ülkeden diğer ülkeye aktarılamaz.

Sovyetler Birliği'nin yönetici kliğinin sahte yüzü gerek sosyalist ülkeler, gerekse dünya halkları tarafından teşhir edilmelidir.

Sovyet yönetimi emperyalizme dönüşmelerini saklamak için kendi kurdukları kuruluşları hep alternatifleri olduğu için diye açıklama yaparlar.

ABD'nin CIA'sına karşın KGB.

CIA Ortadoğu'da sahnede, KGB Irak ile İran arasında. Savaş etkenleri hızla yükselmekte.

Ve Afganistan'a yapılan sade ve sadece bir işgaldir. Yine şunu bilelim ki evrensellik işgallerle, başka ülkelerin halklarına zorla götürülemez.

Bir ülkeye diğer bir ülkeden devrim bilinci götürülüyorsa veya zannediliyorsa bunun adı ÜTOPİKLİKTİR.

Ulusların ulus olabilme niteliklerini Lenin ortaya koymuş.

Şu halde Afganistan'daki yeni yönetime ortak olan Sovyet yöneticileri ve orada sosyalist kalkınmanın temelini atacakları bildirilen Sovyet işçileri bir ulus bütünlüğünü sağlayabilecekler mi?

Lenin'in sözleri ve Brejnev'in Afganistan'daki askerleri ne kadar tezat teşkil ediyor değil mi?

Ve şimdi de Afganistan'a gönderilen Sovyet askerlerinin açıklanan gidiş nedenlerine bakalım.

1- Enternasyonalist yardım adı altında ve oradaki yoldaşların çağırması üzerine...

Bir ülkede devrimin olabilmesi için subjektif ve objektif faktörlerin oluşması gerekir.

Ve devrimler için en büyük güç ulusun öz gücüdür.

Ulusun öz gücünü inkar edip sadece bir kaç yoldaş çağırıyor diye o ülkeye askeri müdahalede bulunmak katilliğe ve caniliğe benzemekten gayrı hiç bir şey değildir.

Bu gün dünya üzerinde her ikiside savunma ereğiyle oluştuğunu savunan iki pakt var. NATO ve Varşova Paktı. Saldırgan olmadıklarını iddia eden, fakat her ikisi de birbirinin saldırısından çekinildiği için kurulan. Ve bu pakt üyeleri için önemli bir madde: İç işlerinde serbest olmakla beraber dış ilişkilerde birbirlerine karşı sorumludurlar.

Afganistan olayından sonra sosyalist bloktaki radyoları dinleyen oldu mu bilmiyorum. Ama gerek Çavuşesku, gerek Tito, gerekse Enver Hoca kınadılar.

Biliyoruz ki 2. Enternasyonal yok artık.

Yine biliyoruz ki, Brejnev revizyonist kliğinin Afganistan'a asker göndermesi Brejnev'in çarlık özlemini gizlemiyor. Kendisini Mareşalliye oğlunu da Altın Madalyaya layık gören Brejnev Afganistan'daki kıyıma da neyi layık gördüğünü kanıtladı.

Afganistan'daki savaşı en ince noktalarına kadar öğrenemedik. Ama biz biliyoruz ki orada olanları, bombalara sarılıp tanklara atılan yiğit Afgan kızları sosyalist tarih, utanç tablosu olarak yazacakttır.

Belki Brejnev'in savunduğu ilke şudur.

''İktidar namlunun ucundadır''

Bende o zaman derim ki, söylediğini doğru kabul edelim. Ama başka ülkelerdeki iktidarlarda mı senin namlunun ucunda?

Sosyalizmin barışçıllığı, evrenselliği hümanistliği nerede kaldı ki?

Afganistan olayında feryadı basan ve güç dengesinin değişmesinden korkan ABD'nin yanında mı yer alıyor bu satırlar.

Hayır!

Çünkü artık kan emici emperyalist yüzünü saklayamayan ABD gittikçe pazarlarını kaybetmekte. Pazarlarının elden çıkmasını istememekte ve emperyalizmin bunalımlı dönemlerde savaş kaşkırtıcısıdır. ABD bu kışkırtıcılığını yaptığı kadar pişman olmuştur. Çünkü yeni bir dünya savaşı emperyalistler arasındaki çelişkiden doğacaktır. Ve bugün güç dengesi bir daha değişmiş ve savaş etkenleri çok hızla yükselmekte.

Bu durumda, NATO'da tek Müslüman ülke olarak yer alan Türkiye rotasını doğru çizmelidir.

Türkiye 2. Dünya Savaşına katılmazken uyguladığı kararlılığı bugün uygulayabilir mi?

Ve hele hele stratejik konumlarını da gözönüne alırsak.

Ben inanıyorum ki Sovyet halkı bugünkü yöneticilerini bir kara leke olarak daha fazla taşımayacaktır.

Afganistan'a atılan Napalmler yüzünden dünya tarihi ve sosyalist tarih Brejnev'i Mahkum etmeyecek mi?

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Sayın Başbakan Süleyman Demirel

SİZ KAFANIZI KUMA SOKMUŞSUNUZ

Sayın Başbakan Süleyman Demirel,

Ben Isparta'da yıllardır Adalet Partisine gönül vermiş bir vatandaş olarak sizlere Isparta'nın durumunu anlatmakta kendimi zorunlu hissettim. Bu mektubu size, yani Ispartalı bir Başbakana yazmak istedim. Çünkü bir zamanlar Isparta Adalet Partisinin kalesiydi. Ancak siz hükümete geldiğinizden beri Isparta MHP'nin kalesi oldu. Bu durumdan haberiniz yoktur, belki de. Olsa bile elinizden hiç bir şey gelmez. Gazetelerdeki tablolara bakıyorum, sizin açıklamalarınızı dinliyorum, Türkiye'de anarşinin girmediği tek il Isparta imiş. Tabii ben buna inanmıyorum. Çünkü inanılacak bir yanı yok.

Nedenini soracak olursanız, aşağıda sıralamaya çalışacağım. Vereceğim örnekleri okuduğunuz zaman siz de inanacaksınız. Fakat siz kafanızı kuma sokmuşsunuz.

Geçenlerde Adalet Partisi Gençlik Kollarının kongresi yapıldı. Kongreyi izledim. Konuşanların büyük bir çoğunluğu MHP'den ve onun gençlik örgütü ÜGD'den (şimdi de ÜYD oldu) dert yakındılar. Bunlara ders vermenin zamanının geldiğini belirttiler. Çünkü kendine ülkücüyüm diyen bu komandolar çarşıda zorla gazete satıyorlar. Almayan vatandaşımızı dövüyorlar. Son iki-üç ay içerisinde sırf bu nedenle 30-35 yurttaşımızı dövdüler. Bunların hemen hemen yarısı AP'li ve AP'ye üye vatandaşlar. Zaten solcular çarşıya inemiyorlar.

Bir iki hafta önce bunlar bir düğünden gelen halka saldırdılar. Taşla, sopayla, zincirle kadın, kız, çoluk çocuğu ayırdetmeden saldırdılar. Saldırı sonucunda 20-30 kişi çeşitli yerlerinden yaralandı. Birgün sonra ülkücü komandoların başkanı düğünden gelen halkın kendilerine saldırdığını, kendilerinden iki kişinin yaralandığını, bunun hesabının sorulacağını 9-10 Mayıs tarihli Isparta gazetesi... açıkladı.

Ortaokul ve liselerin akşam ders bitiminde dışarıdan gelen komandolar öğrencilerin kollarına girerek zorla derneğe götürüp üye yapmaktadırlar. Bundan birkaç gün önce Sezai ve Hüseyin adındaki sanat okulu öğrencileri (ki bunlar AP Gençlik Kolları üyesi kişiler) ÜYD'ye götürülüp sorguya çekilmişler. İslamın şartlarını, imanın şartlarını sormuşlar. Çocukları tehdit edip, ''yarın gelin üye olun olmazsanız 24 saat içinde bu şehri terkedin, yoksa sonrasını siz düşünün'' demişler. Durum AP Gençlik Kolu Başkanı Hüseyin Toka'ya yansıtılınca o da Şevket Demirel'e durumu anlatmış. Şevket Demirel' in de cevabı şu olmuş, ''Biz onlar gibi küçük bir parti değiliz. Biz sokağa dökülecek kadar küçülmedik. Varsın çocuklar ne yaparlarsa yapsınlar.''

Her gün bir veya iki öğretmen dövülmektedir. İşte sizin bilmenizi istediğim şeyler bunlar. Daha Isparta'da nelerin olup bittiğini de yazmak isterdim. Ama dedim ya, siz kafanızı bir kere kuma sokmuşsunuz.

AP'li bir yurttaş.

Yetkililerden soruyoruz

Bu ne biçim eğitim yuvası?

Bizler Kaman Lisesi öğrencileriyiz. AP iktidara gelir gelmez bütün okullarda olduğu gibi bizim okula da MHP'li militanlar dolduruldu. Bunlar ilk zamanlarda sol görüşlü olarak bilinen öğrencilerin bir bölümünü okuldan attılar. Diğer öğrenciler ise, başını Kaman Belediye Başkanının oğlunun çektiği komandolar tarafından dövüldüler, tehdit edildiler. Bunun üzerine öğrencilerin bir kısmı tasdiknamelerini alarak okuldan ayrıldılar. Okul idaresi bütün bu olaylara seyirci kaldığı gibi el altından bunlara yardım ettiği söylenmektedir.

Okulumuzda son gelişen olay bardağı taşıran damla oldu. Komandolar erkek öğrencileri okuldan attırdıktan sonra sıra kız öğrencilere gelmişti. Kızlara sataşarak gözdağı verdiler. Bu öğrenciler, durumu savcılık ve karakola bildirmek için gitmişlerdi, geldiklerinde askıda bulunan mantolar, kazaklar, bıçaklarla paramparça edilmişti.

Bütün bunların yanısıra ÜYD'li militanlar dernekleri için öğrencilerden zorla para toplamaktadırlar. Ayrıca sınıflarda sürekli propaganda yapıyorlar.

Öğrenci velileri olaylara tepki gösterince okul idaresi birtakım girişimlerde bulundu. Daha sonra başvurduğu girişimlerden vaz geçmiştir.

Şimdi bütün yetkililerden soruyoruz. Saldırganlar bu kadar cesareti kimden ve nereden almaktadırlar?

Okulumuzdaki saldırganların önüne geçilmeli, bütün öğrencilerin huzur içinde okula gidebilmeleri sağlanmalıdır.

Kaman Lisesi Öğrencileri

Güzel

Ondokuz Mayıslar unutulur mu
Ata'nın Samsuna varışı güzel
Yıllardır horlanan ezilen halka
Kurtuluş müjdesi verişi güzel

* * *

Talan sofrasının beyi paşası
Olmuş düşmanların kanlı maşası
Halkın Amasya'da ilk konuşması
Milli sınırları sarışı güzel

* * *

Kemal Paşa rütbesizdir son durum
Halk olmanın onurudur Erzurum
İlk kongre burda başlar okurum
Güçlü fikirlerin vuruşu güzel

* * *

Dört Eylül Sivas'tır Meclisin yolu
Ankara'da and içildi coşkulu
Yediden yetmişe tüm Anadolu
Sömürgene karşı duruşu güzel

* * *

Halk ile beraber alınan karar
Düşmanı çabucak yenmeye yarar
Birliğin gücünü dünyaya sunar
Uygarlık yolunun yarışı güzel

A. Turan

6 aydır gazyağı bulamıyoruz

Gölköy AP İlçe Başkanı benzincilik yapmaktadır. Gazyağının da bayisi olan bu kişi gazyağı 10 lira olduğu zaman 20 liraya satmak istemiştir. Köylüler duruma müdahale edince 12 liradan satmıştır.

Diğer birçok köyde 20-25 liraya sattığı da söylenmektedir. Şimdi gazyağı 24 lira olunca 30-35 liraya gazyağı satarak karaborsacılık yapmaktadır. Geçenlerde Gölköy halkı yine duruma müdahale ederek 25 liradan satışın yapılmasını sağlamışlardı.

Bir parti yöneticisinin yoksul köylünün cebindeki 3-5 kuruşta gözü olursa artık bu memleketteki huzurun nasıl sağlanacağına siz karar verin. Sayın Demirel, 6 aydır gazyağı bulamayan Alanyurt halkı İlçe Başkanınızı alkışlıyor mu sanıyorsunuz?

Gölköy halkı

Tedavi ödeneklerimiz neden gönderilmiyor?

Dişçiye gidip tedavi olduğum üç ay oluyor. Buna rağmen hâlâ tedavi giderlerini alamadım. Maliyeye her gidip sorduğumda, ilgili memur defteri açıp, ''Sayın hocam daha ödeneğiniz gelmedi.'' diyor.

Oysa her mali yılbaşını izleyen Nisan ayında mutlaka sözkonusu ödeneklerin saymanlıklara gönderilmesi gerekir.

İlaç paralarımızı zaten alamıyoruz. Bari diş tedavisi gibi giderlerimiz için öngörülen tedavi yardımlarımızı alalım.

Hükümet, kapı-kulu olan biz memurları diyardan diyara sürmek için elimize göstermelik yollukları hemencecik tutuşturuveriyor da; en yasal hakkımız olan bu tedavi ödeneklerimizi neden bir türlü göndermiyor? İlgililere soruyorum neden?

Nurettin Ateş

«Ali Elverdi Paşa Anlatıyor» kitabı üzerine

Yeni Asya yayınları, ''ALİ ELVERDİ PAŞA ANLATIYOR' adlı bir kitap yayınladı.

Önsözü: ''1971'de ilan edilen uzun süreli sıkıyönetim devrindeki mahkemelerin Ankara'dakine Başkanlık yaparak üç anarşistin idam cezasına çarptırılmasıyla gönüllerde taht kurmuştur. Yüzlerce komünist militanı muhakeme ederek, kızıl tehlikenin gözler önüne çıkarılıp, gerçeklerin açıklanmasına sebep olmasıyla, demokrasi mücadelesinde ayrı bir yer kazanmıştır.'' ile başlayan bu kitap, halkın çok iyi tanıdığı Ali Elverdi'nin faşist fikirleriyle donanmıştır.

Demokratik mevzileri savunmak ve demokrasi düşmanlarını iyi ayırmanın önem kazandığı günümüzde, Parlamentoyu, Anayasayı kısacası demokrasiyi yok etmek isteyen bir avuç yüzü kara halk düşmanının kim olduğunu bir yönüyle de olsa öğrenmek açısından bu kitap, belge niteliğindedir.

Elverdi, kitabının başında, Türkiye'yi, Rusya'ya karşı ABD'nin bir ''üssü'' gören düşüncelerine yer vermiş.

''1960'a kadar kurulan komünist teşkilatlardan söz ederken devrimci önderlere küfretmekte, bu noktadan kalkarak, taa Anayasaya dil uzatmaktadır.: ''...Fakat 27 Mayıs olunca, bu sefer faaliyetini Milli Birlik Komitesi üzerinde ve o zaman yapılmakta olan Anayasa Komisyonu üzerinde göstermiş ve tesiri de olmuştur. Hatta Cemal Gürsel'e: 'Bu memlekete Komünist Partisi lazımdır', dedirtecek kadar tesirli olmuştur.''

Bazı devrimci ve yurtseverlerin dosyasının kendisinden alınıp daha sonra af çıkarılmasına öfkelenen Elverdi, ''Çünkü Anayasa Mahkemesinin şöyle bir içtihat kararı var: Teyp bandı, MİT elemanı, emniyet mensubu, polis görevlileri başlıbaşına delil sayılmaz! Peki gizli örgüte nereden delil bulunacak?

İlk Yakalanan Anarşistler bölümünde ise: ''Kızıl el 12 Mart' tan sonra yakalanmıştır. Mahkemeler kurulmuş, bükülmüş bükülmüş bükülmüş ama kırılmadan ... Af Kanunu ve Anayasa Mahkemesi Kızıl Pençeyi kurtarmıştır. ''Eğer bizim elimizde savaş hali, yani seferi hal usulünü uygulama imkanı olsa, mahkemeler bu kadar uzamaz.. İş öyle olmadı...''

Ortanın Solu Düğün Salonu bölümünde: ''Bu militanların arkasında dirijanlar vardır.. Bu dirijanlar Meclisin içinde de vardır.''

Sosyal demokrasiye bile dayanamayan Elverdi: ''Hayır arkadaşlarım! Sosyalist kelimesini taşıyan her türlü fikrin arkasında komünizm vardır. Sosyal demokrasi komünizm aşamasıdır..'' 141 142'yi de ''komünizm'' tehlikesine karşı baş üstünde taşıyan Elverdi: Çin ile ilgili bölümde ise:

''Bir de o çıktı başımıza'' diyerek yakınıyor. Çin'i ABD'nin güçlü bir süper rakibi olarak gösteriyor. Rusya'yı ''milliyetçi'' bulduğu için adeta savunan Elverdi, Çin-Rusya anlaşmazlığını şu ilginç tahlile dayandırıyor: ''Bugün Rusya'da milliyetçilik var. İşte bunun için Çin'le geçinemiyorlar.''

Diğer bölümde halkı aşağılayan Elverdi, özel sektöre, bankalara karşı çıkan ''iç düşmanları'' bir köylüye anlatır. Köylü: ''Ben anlamam Paşam, anlayamam'' karşılığını verince:

— Peki kim anlayacak? Anlayamaz! İşte arkadaşlarım halk bu!

Elverdi, işçilerden bakın nasıl korkuyor:

''....Bunlara zehirini akıttığı zaman, bu işçiler kolaycacık komünist olabilir ve yarın bunlar başımıza dert açabilir. Bunun için işçi kesimini ihmal etmememiz gerekiyor.''

İşte Elverdi'nin işçilerle,halkla ilgileniş önerisi: ''Komiteler kurmalıyız. Düşünmeliyiz. Büyük icraatımızı göstermeliyiz. Milliyetçiliğimizi korumalıyız. İlk öğrenimde, aile yuvalarında, yüksek okullarda, orduda, işçi kitlelerinde, köyde, kentte, aydınlar arasında, herbirine ayrı metod tatbik etmeliyiz.''

''Komünizmle yalnız şiddet kullanarak mücadele edilemez. Bu işleri de yapmak suretiyle mücadele etmeliyiz. Ama gerektiğinde şiddetin en ağırını kullanmalıyız.'' Anarşiyi tek merkezli gören hükümete, Elverdi bir şeyi itiraf etmiyor mu?

Elverdi, faşist ideolojinin sanatta da iflasından yakınıyor:

''Mahzuni denen bir tane cahil adam, alıyor eline sazı, veriyor. Bilmem birçok aşıklar var. Oturmuş herif, gözü görmeyen adam bile sosyalizmin, komünizmin propagandasını yapıyor, saz çalarak. Mahkemeye geldi: Saz çaldırdık, dinledik adamı. Kan kusuyor adam, zehir kusuyor. Ama biz yaptıramıyoruz. Çünkü milliyetçi saz şairimiz yok.''

Gençlik hareketine de saldırmayı ihmal etmeyen Elverdi, 1969'da İzmir'de 6. Filoyu protesto eden gençlere saldıran faşistleri şöyle anlatıyor:

''1969'da İzmir'de bir kavga sırasında elinde tornadan çıkmış sopalarla milliyetçilere saldırırken görüyorsunuz.''

Utanmazca gerçekleri tersyüz eden Elverdi, her cümlesiyle batıyor.

Kitap, eski günlere, saltanatına duyduğu özlemlerin anlatımıyla bitiyor. Kitabın sonunda 22 Şubat ve 21 Mayıs olaylarında kendini kahraman gösteriyor. Tarzan gibi nasıl onlarca isyancı askeri püskürttüğünü, bir tankı ve radyoevini nasıl tek başına feth ettiğini anlatıyor.

İşte Elverdi ve müritlerinin bu kitaptaki tavsiyelerle hükümetin ''icraatı''.... Gün gün yaşıyoruz. Ama kitaptaki çıkmaza hükümetin de girdiğini de.....

Gülden K.

Halkım gelsin

Meydanlardan halkım gelsin
Yamaçlardan düze insin
Rusya'ya, Amerika'ya inat
Gelip güllerimi dersin

* * *

Fakire kılıç çalınır mı?
Zalimin yanında ona İT olunur mu?
Millet hep ayaktayken
Böyle kıyıda köşede durulur mu?

* * *

Ne demek ülkeyi Rusya'ya satmak
Halkın acısına acı katmak
Olur mu sanırsınız ey uşaklar
Hep böyle kenardan kaçmak

* * *

Halim bunu böyle söylüyor
Hüsnü'nün, Suphi'nin yolunda yürüyor
Bıkmadan usanmadan bağımsız Türkiye için
Devrim ateşini körüyor

Halim Şanlıdağ

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN
O.GÜRHAN
Müessese Müdürü: ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR:
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 10J 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

22340 - 794

Işkenceci Komiser
Kemal Emre görevden alındı ama...

Gaziantep Emniyetinde işkence sürüyor

● Gözaltındakilere uygulanan işkenceleri, bu kez de Remzi isimli polis memuru yürütüyor

GAZİANTEP (ÖZEL)
GAZİANTEP Emniyet Müdürlüğü 1. Şubeye bağlı Sorgulama Bürosunda, Başkomiser Kemal Emre'nin Konya'ya alınmasından sonra da işkenceler sürüyor. Cuma Özarslan adlı gencin işkence ile öldürülmesinin sorumlusu Başkomiserin yayınımız üzerine görevinden alınmasından sonra da gözaltına alınanların, elleri patlayıncaya kadar dövüldüğü ve vücutlarına elektrik verildiği bildiriliyor. Başkomiser Kemal Emre döneminde işkence sırasında tutukluların boynuna geçirilen lastikler hâlâ üstüste koridorlarda duruyor. Bu kez işkenceyi 50 yaşlarında Remzi isimli bir polis memuru yürütüyor.

KANUNSUZ UYGULAMALAR

29 Mayıs günü Türkiye İşçi Köylü Partisi İl Örgütünden Adana Tür-Da dağıtım şirketine gönderilmek istenen parti tüzüklerine ve Aydınlık yayınevinin yayınladığı broşürlere el kondu. Broşürleri postalamak üzere postaneye gelen Bayram Uzunsöz PTT'de nöbet tutan Sıkıyönetim görevlilerince gözaltına alındı ve polise teslim edildi. Bayram Uzunsöz TİKP Tüzük ve programını içeren broşürleri TİKP İl Yönetim Kurulu üyesi Günnur Ünverdi'den aldığını belirtince, bu kez de Günnur Ünverdi'nin çalıştığı camcı dükkanını ve evini basan polis, evde bulunan kitaplara ve Türkiye İşçi Köylü Partisi ile ilgili tüm yasal yayınlara el koydu.

Emniyet Müdürlüğü 1. Şubeye bağlı Sorgulama Bürosuna götürülen TİKP İl Yönetim Kurulu üyesi Günnur Ünverdi ile kaynı Bayram Uzunsöz bir gece burada tutulduktan sonra savcılığa çıkarıldılar ve serbest bırakıldılar. Ancak savcılık kitapları incelemek üzere alıkoydu.

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

Erkmen ve Sezgin, OECD toplantısına katılmak üzere Paris'e gittiler

ANKARA (AA)
DIŞİŞLERİ Bakanı Hayrettin Erkmen ile Maliye Bakanı İsmet Sezgin, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı OECD Bakanlar Konseyinin yıllık olağan toplantısına katılmak üzere bugün Paris'e gidecekler. Erkmen ve Sezgin ile birlikte uzmanlardan oluşan bir heyet de Paris'e gidecek.

Paris'te 3-4 Haziran tarihlerinde yapılacak OECD Bakanlar Konseyinin yıllık olağan toplantısının gündeminde "Uluslararası ekonomik durumun topluca gözden geçirilmesi", "Gelişme yolundaki ülkelerle ilişkiler": "OECD ticaret politikaları bildirisi" ve "Ekonomi ve enerji alanında izlenebilecek politikalar" gibi konular yer alıyor.

İngiltere'nin AET bütçesine katkısı azaltılıyor

PARİS/BRÜKSEL
İNGİLTERE'nin AET bütçesine yaptığı katkıyı azaltması yönünde hazırlanan tasarı, Belçika hükümeti tarafından da onaylandı.

Tasarı AET Dışişleri Bakanları tarafından Brüksel'de yapılan uzun görüşmelerden sonra hazırlanmış ve bakanlar, hükümetlerin onayına sunmak üzere tasarıyı, başkentlerine götürmüşlerdi.

Fransız hükümeti de önceki gün, tasarıyı onayladığını duyurmuştu.

Toplantıda, İngiltere'nin AET bütçesine katkısı 1980-1981 yılları için toplam 5.5 milyar dolardan 3.6 milyar dolara indirilmesi kararlaştırılmıştı. Tasarının AET'ye üye ülkeler hükümetlerince onaylanması halinde, bir yıldan fazla süredir Topluluğu, enerji ve dış politika gibi önemli konulara eğilmekten alıkoyan ve sert tartışmalara neden olan sorun çözülmüş olacak.

TİKP Bakırköy İlçesi, grevci cam işçilerini desteklediğini açıkladı

İSTANBUL (ÖZEL)
TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Bakırköy İlçe Yönetimi grevci cam işçilerine bir mesaj göndererek haklı grevlerinin yanında ve maddi manevi her türlü yardıma hazır olduklarını belirtti.

Cam işçilerinin grev mücadelesi boyunca her türlü revizyonist aldatmacaya, tertiplere ve maceracılığa karşı uyanık olacağına inandığını belirten İlçe Yönetim Kurulu, mesajında ayrıca, işçilerin birliklerini korumalarının önemi üzerinde durdu.

Bakırköy İlçe Yönetim Kurulu, aynı konuda basına da bir açıklama yaparak, cam işverenlerinin öne sürdüğü şartların işçileri greve sürüklediğini ve grevin sorumlusunun cam işverenleri olduğunu belirtti.

Lastik-İş'te yönetimi Genel Merkezin listesi kazandı

İSTANBUL (ÖZEL)
LASTİK-İş Genel Kurulunun üçüncü günü yapılan seçimlerde yönetimi Genel Merkezin desteklediği Durmuş Ali Yalnız'ın listesi kazandı. Daha önce İzmit Şube Başkanlığı görevinde bulunan Durmuş Ali Yalnız'ın listesinde, ayrıca Celal Küçük, Niyazi Kuas, Mehmet Bekiroğulları, Osman Özkan ve Erdoğan Tut yeralıyor.

İlk tur oylamada Durmuş Ali Yalnız'ın aldığı 130 oya karşılık 92 oy alabilen Nail Karakaş ikinci turda seçimlerden çekildi. Bunun üzerine yapılan ikinci tur oylamada Durmuş Ali Yalnız 161 oyla yeterli çoğunluğu sağlayarak Genel Başkanlığa seçildi.

Tariş'ten atıldıktan sonra geçimini sağlamak için simit satmaya başlayan İbrahim Ülker, MHP'li fedailerin saldırısına uğrayarak yaralanmıştı. MHP'liler, Ülker'i adliyede de tehdit ettiler

MHP'liler, Tariş'ten atılan işçiyi adliyede bile tehdit ettiler

İZMİR (ÖZEL)
AP hükümeti tarafından atanan yeni Tariş yönetiminin bekçi kadrolarına doldurduğu MHP'li komandolar, MC döneminde olduğu gibi yaralama ve saldırı suçlarından yargılanmaya ve adliyede olay çıkarmaya başladılar.

Geçtiğimiz günlerde Tariş'te tesellüm memuru olarak çalışan Sabit Altınsoy isimli komandonun yargılanması sırasında

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

Apocu-KUK terörü sürüyor

Siverek'ten sonra

Kızıltepe de "kanlı şehir" oldu

● Bir hafta içinde 7 kişi öldürüldü

KIZILTEPE (ÖZEL)
MARDİN'in Kızıltepe ilçesinde bir süreden beri Apocular ve KUK'çular tarafından karşılıklı misilleme şeklinde sürdürülen terör, son bir hafta içinde 7 kişinin ölümüyle sonuçlandı.

Verilen bilgilere göre, ilçede KUK tarafından Musa Asan adlı bir köylü, kahvehanede kıstırıldı. Kahveden kaçmayı beceren Musa Asan, Cemal Gürsel Caddesinde koşarken otomatik silahlarla açılan ateş sonucu can verdi.

Önceki gün de Mardin'de geçtiğimiz seçimlerde AP'den milletvekili adayı olan ve bir süre önce Apocuların himayesindeki üç köyün sorumlusu olan M.Emin İlhan davadan döndüğü için Apocular tarafından öldürüldü. Otomobili içinde yaylım ateşi sonucu ölen M.Emin İlhan'ın Apoculardan ayrılıp himayesindeki adamlarını KUK'un emrine verdiği ve KUK'a silah sağladığı belirtildi.

"KÜRDİSTAN'IN ŞEREFİ İÇİN" 4 KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Mardin'in Kızıltepe ilçesinde meydana gelen en önemli olay da geçtiğimiz salı günü meydana geldi. Kızıltepe'nin İpek Mahallesinde meydana gelen olayı, bir görgü tanığı şöyle anlattı: "Şikestun olayından önce Ahmet Türk'ün adamları Mazıdağ'da pusuya düşürülmüşlerdi. Pusuya düşürülenler arasında bir sürü Apocu da vardı. Pusuyu kuran Necimoğlu taraftarlarıyla KUK militanlarıydılar.. Ancak, Ahmet Türk'ün adamları ve Apocular daha baskın çıkarak, KUK'tan iki kişiyi öldürdüler. Bunun üzerine Ahmet Türk'ün adamlarının o gece Mazıdağ'da evlerinde kaldıkları aile korkudan Kızıltepe'ye göç etti. KUK, bunların pusuyu Ahmet Türk'e haber verdiklerini tespit ederek, Kızıltepe'deki evlerine baskın yaptılar. Gece saat 01.00 sıralarında Kızıltepe İpek Mahallesindeki eve baskın yapan 12 KUK militanı önce kapıyı vurdular. Mehmet Sönmez ve kardeşleri "kim o?" diye sordular. KUK militanları "Kapıyı açın. Yabancı değiliz dediler. "Mehmet Sönmez yine kapıyı açmadı. kendilerine dokunmayacaklarına dair teminat istedi. Bunun üzerine KUK militanları şöyle dediler. "Kapıyı açın Kürdistan'ın şerefi için size bir şey yapmayacağız!" Kapı açıldı. Kapının açılmasıyla birlikte evde bulunan herkes otomatik silahlarla tarandı. Ve sonuçta da Mehmet Sönmez, kardeşi Ali Sönmez ve kayınçosu Ali Kaçan hemen öldüler. Daha sonra kadınları da döven KUK militanları ellerini kollarını sallayarak kaçtılar.

YSE 12. Bölge Atölyesi, yeniden soyulmak istendi

DİYARBAKIR (ÖZEL)
BİR süredir sürekli soygun ve yolsuzluk olaylarına konu olan YSE 12. Bölge Müdürlüğü atölyesi 29 Mayıs akşamı yeniden soyulmak istendi. Ancak soygun teşebbüsü gerçekleşmeden farkedildi. Soyguncularla gece bekçileri arasında silahlı çatışma çıktı. Çatışmada ölen ya da yaralanan olmadı.

29 Mayıs akşamı atölyeyi soymak isteyenlerin şimdiye kadar bu işe birkaç kez girişen şebeke olduğu öğrenildi. İşçiler ve yetkililer, son soygun teşebbüsünün de aynı yöntemlerle yapıldığını, bir ay içinde 4. kez soymaya kalkışmanın, şebekenin kesin güvenceler altında bulunmasından ileri geldiğini söylediler.

Öte yandan YSE 12. Bölgede soygun olaylarının giderek artması ve girişimlerin önlenmemesi üzerine 12. Bölge ambar memurunun ambarı odasına taşımayı düşündüğü öğrenildi.

İslahiye'de MHP terörünü ortaokul müdürü yönetiyor

GAZİANTEP (ÖZEL)
GAZİANTEP'in İslahiye ilçesinde faşist saldırıların artması üzerine Gaziantep Valisi ilçeye geldi.

İslahiye Ortaokulu Müdürlüğüne Halil Özkan adlı saldırgan komandonun getirilmesi üzerine ilçede olaylar arttı. MHP'liler ilçede öğretmen ve öğrencilerin yollarını çeşitli defalar keserek "Komünistlere ölüm" diye saldırıya geçtiler. Geçtiğimiz günlerde de okul bir grup komandonun saldırısına uğradı. Okulun camlarını kıran saldırganlar jandarmanın gelmesi üzerine dağıldılar. Öğretmenler can güvenliğinin olmadığını belirterek bir gün okula gitmediler. Bunun üzerine İslahiye Kaymakamı öğretmenleri makam otosuyla okula götürmek zorunda kaldı. Komandolar daha sonra da ortaokul ve lisede devrimci öğrencilere taşlı ve sopalı saldırıda bulundular. Olayda bazı öğrenciler yaralandı. Güvenlik kuvvetleri ise saldırganları değil, saldırıya uğrayan öğrencileri gözaltına aldı.

Son günlerde yoğunlaşan olaylar üzerine görüşlerini aldığımız öğrenciler "Müdür saldırganlarla birleşip bize saldırıyor. Ardından da Emniyet Başkomiseri Demir Sağlık'a liste verip bizi gözaltına aldırıyor" dediler. Öğrenciler karakolda işkence-

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

MHP yanlısı lise müdürü, savcıyı ilçeden sürdürdü

GÖLKÖY (ÖZEL)
GÖLKÖY Lisesi Müdürlüğüne yeni atanan ve sürekli silah taşıdığı, polis ve öğrencileri tehdit ettiği için tutuklanan İzzet Türkmen, Cumhuriyet Savcısı Turan Özatan'ı Çankırı'ya sürdürdü. Emniyet Komiseri Haydar Özdemir ve beş polis memurunu da açığa aldırttı.

AP hükümeti tarafından Gölköy Lisesi Müdürlüğüne getirilen İzzet Türkmen göreve başlar başlamaz, ilk işi sokakta dolaşan MHP militanlarını okula almak oldu. MHP'lilerin okulda saldırgan bir grup meydana getirmeleri ile birlikte, kargaşa ve anarşi hızla yükseldi. Lisede başlayan olaylar ilçeyi de sardı. Gürcü-Türk ayrımını körükleyen MHP'lilerin başında Lise Müdürü İzzet Türkmen yer alıyor.

Okulda MHP'liler güçlendikçe, Türkmen daha da pervasızlaştı, sürekli olarak taşıdığı 14'lü silahını zaman zaman çekerek öğrencileri tehdit ediyordu. Bu davranışlarından dolayı bir keresinde gözaltına alınan Türkmen, birkaç saat sonra bırakıldı. Türkmen'in bırakılmasında bazı yetkili kişilerin rolü olduğu söyleniyor.

İzzet Türkmen'in bırakılması, MHP'li militanların saldırılarını yoğunlaştırmalarına neden oldu. Okulda sık sık olaylar çıkarmaya başladılar. Müdür bir keresinde okula gelen polisi, göğsüne silahını dayayarak tehdit etti. Ancak Komiser Haydar Özdemir ve Cumhuriyet Savcısı Turan Özatan'ın kararlı tutumları sonucu İzzet Türkmen tutuklandı.

Lise Müdürünün tutuklanmasından sonra MHP'liler yoğun bir propagandaya giriştiler.

Bu olaylardan hemen sonra, Gölköy halkının sevgi ve saygısını kazanmış Cumhuriyet Savcısı Turan Özatan Çankırı'ya sürüldü. Arkasından Emniyet Komiseri Haydar Özdemir ve beş polis memuru açığa alındı.

Kemerburgaz'da turizm mevsimi açılıyor

İSTANBUL (ÖZEL)
KEMERBURGAZ Belediye Başkanı Mehmet Kuban, beldelerinin 1 Haziran pazar gününden itibaren yerli ve yabancı turizme açılacağını açıkladı.

İstanbul'un Eyüp ilçesine bağlı bulunan Kemerburgaz'ı "Doğanın harika güzellikleri tabiat ve tarihi eserlerin iç içe bulunduğu bir yöre" olarak niteleyen Belediye Başkanı bugün beldenin düzenlenecek bir törenle tanıtılacağını söyledi.

Ege Bölgesi Sanayi Odasına göre:

İzmir'de sanayi yüzde 50 kapasite ile çalışıyor

İZMİR (ÖZEL)
EGE Bölgesi Sanayi Odası tarafından İzmir bölgesi özel kesim sınai üretiminin yüzde 60'ını kapsayacak şekilde yapılan bir araştırmanın sonuçları Yönetim Kurulu Başkanı Yılmaz Adıgüzel tarafından açıklandı.

Araştırma sonuçlarına göre, sanayide kapasite kullanımı ve üretim düşüklüğünün nedenleri arasında işletme sermayesi yetersizliği birinci, enerji yetersizliği ise ikinci sırayı alıyor. İç talep yetersizliği üçüncü ve iç kaynaklı ham madde yetersiz-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Türk Metal Sendikasının 4. Genel Kurulu yapıldı

ANKARA (ÖZEL)
TÜRK-Metal Sendikasının 4 Genel Kurulu dün yapıldı. Genel Kurulu bir konuşma ile açan Türk-Metal Sendikası Genel Başkanı Mustafa Özbek, Türk-İş'i partilerin maşası yapmayı başaramayan siyasetçilerin yeni konfederasyonların türemesine yol açtıklarını savundu.

Özbek daha sonra "İnsanlığın baş belası komünizmle mücadele de kesin ve kararlı" tutumlarını sürdüreceklerini söyleyerek, Türkiye'nin bugün çok ciddi problemlerle karşı karşıya bulunduğunu bu problemlerin çözümünde yabancı reçetelere başvurulmasının toplum bünyesinde tahribatlar yaptığını öne sürdü. Türk-Metal Başkanı ayrıca, siyasi partilerin, demokratik rejim ve temel kavramları ile ülke problemleri konusunda asgari müştereklerde birleşmelerini istedi. Gelir dağılımındaki adaletsizliğin giderilmesini ve kültürel gelişmenin plansızlığa terkedilmemesini de isteyen Özbek, işçi sendika üyeliğine "ihtiyarilik" getirilmesine ve toplusözleşmelerin işyeri esasına göre düzenlenmesine karşı olduklarını da söyledi.

Kirazlıyayla'daki seminerde Türkiyeli ve Avrupalı bilim adamları tebliğ sundular

Batılılaşma Semineri ilgiyle karşılandı

BURSA (ÖZEL)
BURSA Üniversitesi İktisadi ve Sosyal Bilimler Fakültesi Siyasal Bilimler Bölümü tarafından düzenlenen "Avrupa ve Türkiye'nin Birbirlerine olan Tavırları" konulu seminer geçtiğimiz hafta sonunda Kirazlıyayla'da yapıldı.

2 gün süren seminerde, Batılılaşma, tarih kitaplarının içeriği, basın, turizm ve göçmen işçiler konusunda Türkiyeli ve Batı Avrupalı bilim adamları, uzmanlar ve gazeteciler görüşlerini açıkladılar. Televizyon, radyo ve basın tarafından da ilgiyle izlenen seminer çalışmalarında zaman zaman canlı tartışmalar da oldu.

İlk günkü oturumda Doçent Toktamış Ateş, Batılılaşma konusuna değinirken, "Çam ağacına kiraz aşılanmaz" diyerek Türkiye ile Batı Avrupa arasındaki ilişkile[illegible] niteliğini anlattı. Osmanlı toplumu konusundaki görüşlerini de anlatan Ateş, Batılılaşmanın esas olarak sınıfsal açıdan değerlendirilmesi gerektiğini belirtti.

ODTÜ öğretim üyelerinden Dr. A. Mete Tuncoku ise, 8 yıl kaldığı Japonya'dan somut ve canlı örneklerle Japonya'daki Batılılaşma sürecini anlattı.

Seminerin tarih kitapları ile ilgili oturumunda, Orhan Koloğlu'nun ve Michel Pierre adındaki bir Fransız tarih öğretmeninin slaytlarla desteklenen açıklamalarında, Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye'nin yabancı tarih ki-

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

İZLENİMLER

Bizler ve onlar

UZAYA GEZİ

Kirazlıyayla'da gruplar vardı. İstanbul ve Bursalı profesörler, Ankara takımı, Basın-Yayıncılar, Babıalı grubu, bir de yabancılar. Ama gruplar arasında en kalabalık olanı hanımlar ve çocuklardı. Seminerden yararlanan bazı konuşmacılar bu arada bir de güzel hafta sonu tatili yaptılar. Hatta cumartesi gecesi geç saatlerde, künyesini tam olarak saptayamadığımız bir grup Uludağ'da fasıla başladı: "Biz her gece Heybeli'de mehtaba çıkardık!..."

DARBE

Seminer'in en neşeli konuşmacılarından biri de ODTÜ öğretim üyesi ve "Le Monde"un Türkiye muhabiri Artun Ünsal oldu. Çalışmaları yakından izleyen Ünsal, yerinde soru ve yorumlarıyla da seminere katkılarda bulundu. Yalnız Ünsal ilk geldiği gün özellikle yabancı gazetecileri telaşa veren bir haber patlattı: "Darbe olabilir!" Ama sonradan öğrendik ki, Ünsal, telefonu ve teleksi olan bir otelde kalmak amacıyla böyle bir söylenti patlatmış. Ünsal işin gerçeğini açıklayınca yabancılar büyük ölçüde rahatladı...

TURİST SAVAŞÇILAR

Dr. Yılmaz Özen, "Rusya'dan her yıl 40 gemi turist Türkiye'ye gelirdi. Şimdi olimpiyatları boykot ettik. Bunlar gelmeyecek" deyince, bir tartışma başladı. Ve bir konuşmacı Özen'e şöyle dedi:

— Ama beyefendi, bu sizin Ruslar Afganistan'a 100 bin turist gönderdi. Yoksa siz bir o kadar Rus turistin Türkiye'ye de mi gelmesini istiyorsunuz?!..

AET'LEŞME

Seminerde dağıtılan basılı programa göre, toplantıyı Bursa Üniversitesi düzenliyordu. Ancak, AET takımı en az Bursa Üniversitesi kadar aktif çalışma gösterdi. Hatta seminerin bazı masraflarını AET karşıladı. AET kitapçıkları bedava dağıtıldı. AET'ciler son anda bir İngiliz gazeteciyi programa koydular. Bu durumu gören bir profesör dayanamadı: "Kardeşim konu Batılılaşma. Bu ne demek? Türkiye için AET'leşme demek değil mi? Adamlar hemen tezgahı kurdular."

bu köseden...!

Demokrat yazarları ve Moskova Olimpiyatları

Gün Zileli

Demokrat gazetesinin yazarları, Türkiye hükümetinin Afganistan 'ın işgalini kınamak amacıyla "Moskova Olimpiyatlarını" boykot etmesinden fena halde alınmışlar. Moskovalı Yeni Çarların başka bir ülkenin topraklarını çiğnemesinden hiç rahatsız olmayan Demokrat yazarları, bu işgali protesto eden bir eylemin karşısında ayağa kalkıvermişler. Moskovalı Yeni Çarların bir işareti ile koca bir milletin katledilmesine kıllarını kıpırdatmayan bu yazarlar Demirel hükümetinin "bir işaretiyle" sporcuların koşmaktan alıkonmasına çok üzülmüşler.

Can Yücel daha da ileri giderek, işgalciye karşı göğsünü siper eden Afgan milletine şöyle çamur atmaya kalkışmaktadır:

"Pusistan dağlarında kimbilir kimin silahıyla direnen çeteler, atamız Babür Han'ın cengaverleri sanki!"

Hayır, direnen Afgan milleti ile bir soy bağlılığımız yok. Emperyalizme karşı direnen bir milleti desteklemek için illa bir ırk ve soy bağlılığı olması gerekmez herhalde. Türkiye halkı, nasıl Vietnam halkını, Kamboç halkını, Mozambik halkını bir ırki yakınlık olmadığı halde, sırf anti-emperyalist bir ruhla desteklemişse bugün de Afgan halkını öyle destekleyecektir. Bunu garip karşılamak ancak sarhoşluğun etkisi ile işin içine "ataları, ırkları" sokmak isteyenlerin tutumu olabilir.

Ancak madem söz açılmıştır biz de soralım. Afgan milleti ile Türkiye halkı arasında aynı düşmana karşı ortak bir anti-emperyalist mücadele vermenin ötesinde başkaca bir akrabalık yoktur. Ama sizin Sayın Can Yücel, sizin bir ülkenin topraklarını çiğneyen, Afgan gençlerini katleden, Rus askerleriyle ve onların uşakları olan Babrak Karmallarla ne gibi bir akrabalığınız vardır, söyler misiniz?

Şu "çete" ve "kimbilir kimin silahıyla" suçlamalarınıza da bir iki kelimeyle cevap vermek isteriz. Evet "çete"dir. Kuvayı Milliye de emperyalistlerin gözünde "çete" idi, "eşkiya" idi. Hafızanızı biraz yoklayınız. Vietnam'da Amerikan emperyalizmine karşı çarpışan yurtseverlerin adı da emperyalistlerin ağzında "Vietkong çeteleri" idi. Laos'taki yurtsever güçlerin adı Türkiye radyolarında "Patet Lao çeteleri" idi. Cezayir'de bağımsızlık mücadelesi veren savaşçıların adı "asiler"di. Ne çabuk unuttunuz? Ve ne çabuk emperyalistlerin lügatını kullanır oldunuz? İnsan bir kere herhangi bir emperyalistin avukatlığını üzerine alınca, onun dilini kullanmamazlık edemiyor değil mi?

Kimin silahıyla? Söyleyin bakalım kimin silahıyla? Çamur atmakla sorunu çözebileceğinizi ve birkaç kişinin kafasını karıştıracağınızı sanıyorsunuz. Siz açıkça söylemiyorsunuz, o zaman biz söyleyelim. Afgan halkı sizin göstermek istediğiniz gibi Amerikan ya da Çin silahıyla değil esas olarak pek sevdiğiniz işgalcilerden ele geçirdiği silahlarla dövüşüyor. Kaldı ki, bir halk işgalciye karşı dişini tırnağına takmış çarpışırken ona yardım edilmesi kötü değil, iyi şeydir. Vietnam halkı Amerika'ya karşı savaşırken esas olarak kendi gücüne dayanmakla birlikte dış yardımları reddetti mi? Türkiye halkı Milli Kurtuluş Savaşı sırasında kendine gelen yardımları reddetti mi? İspanya iç savaşı sırasında İspanya halkı, faşistlere karşı bütün dünyayı yardıma çağırmadı mı? Gelen silahı kullanmamazlık etti mi? Üstelik o gün silah vermekten çekindiği için bütün dünya devrimcileri tarafından ağır bir eleştiriye uğrayan Fransa hükümetiydi. Yoksa ölüm kalım mücadelesi veren İspanya halkına "kimbilir kimin silahıyla savaşıyor" diye bir suçlama yapmak kimsenin aklına gelmedi. Böyle ölüm kalım savaşlarında bu tür suçlamaları ya işgalcilerin adamları, ya da maçı kenardan izleyen tuzu kuru beyzadeler yaparlar.

Gelelim, Sayın Türkkaya Ataöv'ün rahatsızlıklarına. Sayın Ataöv şöyle diyor:

"Burada Afganistan olayını bir kez daha tartışmayı gereksiz görüyorum."

Güzel; ama Afganistan olayını bundan önce ne zaman tartıştınız Sayın Ataöv? Ne zaman Afganistan'ın işgalini kınadınız? Bundan da vazgeçtik. Yuvarlak ve Sovyet işgalini mazur gösteren genel lafların ötesinde ne zaman açık bir tutum koydunuz? Bu yazınızda bile aslında "tartışmak istemiyorum" diyerek Sovyetlerin eylemine karşı bir şey söylememek için meydandan kaçıyorsunuz.

Sayın Ataöv, Moskova Olimpiyatlarının boykot edilmesinden çok rahatsız olmuş. Fakat bunu da açıkça ifade edemiyor ve şöyle diyor:

"Öte yandan, Afganistan konusunda kendine özgü girişimleri elden bırakmayan Amerika ve İngiltere gibi Batılı devletler Güney Afrika atletleriyle spor alanında temaslar yapagelmişler, bu temasların kesilmesi için alınan yeni kararlara da sırt çevirmişlerdir."

Doğru. O zaman bu Batılı ülkelere söylenecek olan şey nedir?

"Eğer Afganistan konusunda aldığınız boykot kararında tutarlı olmak istiyorsanız, Güney Afrika'ya karşı da aynı tavrı alın" demek gerekir değil mi? Ama Sayın Ataöv bu tavrı almıyor. Tersine bundan, Moskova Olimpiyatlarının da boykot edilmemesi gerektiği sonucunu çıkartıyor. Yani "Madem ki, Güney Afrika'yı boykot etmedin, karşılığında Moskova'yı da boykot etmemen gerekir" diyerek aslında Batılı ülkelerden Moskova lehine taviz istemektedir.

Şuna "Biz Moskova'ya darbe indiren her şeye karşıyız. Anti-emperyalizm bayrağını geminin bordasından çoktan atmış bulunuyoruz" desenize.

Ereğli Kömürleri İşletmesi Müessesesi Müdürlüğünden

80 ton İso-Octanol satın alınacaktır

1— Şartnamesine göre kapalı zarfla teklif alınmak suretiyle 80 ton İso-Octanol satın almacaktır.

2— Teklif zarfları 16.6.1980 PAZARTESİ günü saat 14.00'e kadar EKİ Genel Muhaberat Şefliğine verilmiş olacaktır.

3— Teklif zarfları aynı gün saat 15.00'de Zonguldak Ereğli Kömür İşletmesi (EKİ) Ticaret Şube Müdürlüğünde açılacaktır.

4— Şartnameler Zonguldak'ta EKİ Ticaret Şube Müdürlüğünden, Ankara'da Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü Satınalma Dairesi Başkanlığından, İstanbul'da Beyoğlu İstiklal Caddesi Odakule İş Merkezi NO: 284-288 Kat. 12'de TKİ Satınalma Müdürlüğünden temin edilebilir.

5— Müessesemiz 2490 sayılı kanuna tabi değildir.

(Basın: 15519-627)

27 Mayıs'a doğru

"KUVVETLİ İKTİDAR"-BASIN SAVAŞI

Merih Çolakoğlu

1961 Anayasası basın özgürlüğünü güvence altına aldı

Kuvvetli iktidarın açtığı savaşı basın kazandı

- Ne baskılar, ne tutuklamalar ne neşir yasakları ve ne de gazetelerin kapatılması halkın gerçekleri görmesini önleyemedi
- Anayasa Madde 22: "Basın hürdür sansür edilemez"

27 Mayıs 1960'da işbaşına gelen Milli Birlik Komitesi'nin de üzerinde ilk durduğu konulardan birisi, Basın kanununun değiştirilmesi oldu. DP iktidarının 10 yılında basın özgürlüğünü yok etmek için çıkarılan birçok yasa 1950 lerde basın yasasını kuşa çevirmişti. 27 Mayıs'tan sonra basın, özgürlükleri yok eden hükümlerin kaldırılması için bir kampanya başlattı.

Milli Birlik Komitesi ilk önce "Neşir yoluyla veya rodyo ile işlenecek cürümler hakkındaki 6334 ve 6732 sayılı kanunları" ele aldı ve 94 sayılı yasa ile 12 Ekim 1960 da bunları iptal etti.

Bundan sonra da basın kanunundaki anti-demokratik hükümler kaldırılmaya başlandı. Abdi İpekçi 18 Kasım 1960'da Milliyet gazetesinde şunları yazıyordu:

'Hür bir basın demokratik düzenin vazgeçilmez şartı olduğuna göre, ihyasına çalışılan demokrasimizin başarısı, bahis konusu tasarıların basınımıza gerçek bir hürriyet sağlamasına bağlıdır... Basın Kanunu tasarısı eski kanunun hemen hemen bütün anti-demokratik maddelerini ortadan kaldıran tadiller getirmektedir..."

Milli Birlik Komitesi 29 Kasım 1960'da 143 sayılı yasa ile kuşa çevrilen eski basın kanunundaki bütün anti-demokratik hükümleri kaldırdı.

İspat hakkı

DP döneminde ispat hakkı sorunu önemli tartışmalara konu olmuştu. Milli Birlik hükümetleri dönemindeki en önemli işlerden birisi de ispat hakkının tanınması oldu. Yazdığı bir yazı veya haberdeki suçlamaları kanıtlayabilecek olan bir gazeteciye, bu hak tanınmadığı için hapse atılıyordu DP döneminde

1 Aralık 1960'da Ceza Kanununun 481. maddesinde yapılan bir değişiklikle gazeteciye birçok durumda iddiasını ispat hakkı tanındı.

Gazetecilerin kazandığı diğer haklar

Milli Birlik hükümeti yetkilerini Temsilciler Meclisi'ne bırakmadan önce basınla ilgili iki yasa daha çıkarttı. Bunlardan birisi "Fikir İşçileri Kanunu" olarak bilinen 5953 sayılı kanunu değiştiren 212 sayılı kanun, öteki de 'Basın ilan Kurumunun" kurulmasını öngören 195 sayılı yasadır. Bu yasalarla gazeteciler kıdem hakkı, ölüm ödeneği, gazetelerin kapanması durumunda gazetecilere ödenek verilmesi, vb. bazı sosyal haklar elde etmişlerdir. 212 sayılı yasanın yürürlüğe girdiği gün olan 10 Ocak günü de gazeteciler tarafından "Çalışan Gazeteciler Bayramı" olarak kabul edilmiştir. Basın İlan Kurumu da resmi ilanın dağıtımını düzenlemek için kurulmuştur. Özel ilanlar özel ilancılık bürolarınca gazete ve dergilere dağıtılır.

1961 Anayasası basın konusunda neler getirdi?

1961 Anayasası basın özgürlüğünü güvence altına almayı amaçlamış ve bir partinin Mecliste çoğunluğu sağlayarak basını susturmaya yönelecek kanunlar çıkartmasını önlemek amacıyla hükümler getirmiştir.

1924 Anayasasında basın özgürlüğü ile ilgili son derece genel hükümler vardır. Şöyle denmektedir; "Matbuat kanun dairesinde serbesttir."

Oysa 1961 Anayasası basın haklarını ve özgürlüklerini teker teker sıralamış ve bunları güvence altına almıştır.

—Basın hürdür, sansür edilemez— Madde 22 Her koşulda sansür yasaklanmıştır. Yani hiç bir özel kanunla, sıkıyönetimle veya başka bir olağanüstü durum nedeniyle basına sansür konulamaz.

—Yayın yasağı konamaz— Madde 22. Ancak tek bir durumda yayın yasağı konabilir. Bir kovuşturma veya yargılamanın basın ile yürütülmesi için bazı olayların çok kısa bir süre açıklanmaması gerekiyorsa

—Gazete ve dergiler toplatılamaz— (Madde 22.) Kurucu Meclis gazete ve dergilerin toplatılmasını önlemek istemiştir. "Gazete ve dergilerin ancak hakim kararıyla" toplatılabileceği belirtilmiştir. Ancak 1971 değişikliği ile gazete ve dergilerin toplatılması için hükümete ve hakimlere yeni yetkiler verilmiş ve şöyle denilmiştir: "Devletin bütünlüğünün, ulusal güvenliğin, kamu düzeninin, genel ahlakın korunması bakımından, yargıcın vereceği kararın gecikmesinde sakınca bulunan durumlarda ve kanunun açıkça yetkili kıldığı merci'in emriyle gazete ve dergiler toplatılabilir".

—Gazete ve dergiler kapatılamaz— (Madde 22.) Bu hüküm de Anayasaya "Gazete ve dergiler ancak mahkeme kararıyla kapatılabilir" şeklinde girmiştir. 1971 değişikliği bu maddeye de büyük bir "esneklik" kazandırmaş ve şu hale sokulmuştur: "Gazete ve dergiler milli güvenliğe, kamu düzenine, genel ahlaka insan hak ve hürriyetlerine dayanan milli, demokratik, laik ve sosyal Cumhuriyet ilkelerine ve devletin bölünmezliğine aykırı yayımlardan mahkum olma halinde mahkeme kararıyla kapatılabilir"

—Gazete ve dergi çıkartmak için önceden izin alınmaz, mali teminat gerekmez (Madde 23.) Kurucu Meclis eski basın kanunlarında yer alan izin hususunu ve bankaya para yatırmayı gerektiren garanti sistemine karşı bu hükmü getirmiştir.

—Haber, düşünce ve kanıların yayımlanması engellenemez (Madde 23.)

—Basınevlerine ve basın araçlarına el konamaz (Madde 25.) Buna göre basınevlerine ve basın araçlarına suç işlediği gerekçesiyle de olsa, el konamaz ve bunlar işletilmekten alıkonamaz.

—Düzeltme ve cevap hakkı kötüye kullanılamaz (Madde 27)

—Devlet, haberleşme hakkının kullanılması için olanaklar sağlar (Madde 22. ve 23.)

BİTTİ

YARARLANILAN KAYNAKLAR

— Hükümet Programları— İsamil Arar 1920-1965 Belgeler ve araştırmalar 1 Dizisi - Burçak Yayınları - 1968

— Yakın Tarihte gördüklerim ve geçirdiklerim. - Ahmet Emin Yalman Cilt 4. (1945-1971)

— 100 Soruda. Siyasi Partiler.- Doç. Dr. Erdoğan Teziç Gerçek Yayınevi - Ocak 1976.

— Türkiye'de Çok Partili Politikanın Açıklamalı kronolojisi (945 1971) Feroz ve Bedia Turgay Ahmet Bilgi Yayınevi 1976

— 100 Soruda Türk Basın Tarihi. Hıfzı topuz. Gerçek Yayınevi. 1973.

☐YURT HABERLERİ☐YURT HABERLERİ☐

Yıkılmış evlerin bir tarihi harabeye çevrildiği Karaköy'de yaşayanlar kuşku, tedirginlik ve tarlalarını ekememenin kışın aç kalmanın endişesi içindeler. Kolay değil aynı yerde evlerini başlarına yıkanlar ellerini kollarını sallayarak gitmiyorlar.

Röportaj: Haydar Uzunyayla

Karaköyün insanları feryatlarına cevap verecek bir makam arıyor

Bir bahar günü, mayıs ayının ilk haftası. Bismil'den Savur'a ova boyunca yeşil ekin tarlaları arasında uzunca bir yol kıvrıla kıvrıla gider. Diyarbakır ovasında verimli topraklar Bismil'de olur. Bu topraklar bire yirmi buğday verir.

Karaköy Mardin ili, Savur ilçesi Sürgücü bucağına bağlı 13 hanelik bir köy. Önceleri bu köy 13 hane değilmiş. 15 yıl öncesine kadar 45 hanelik koca bir köymüş.

Karaköy, adı üstünde. Bir kere "yazgısı kötü yazılmış"... Karaköy'ün kara yazgısı ta Osmanlıya dayanır. O da önceleri 33 komşusu gibi Savur ağası Ahmet ağanın elindeydi. Kurtuluş savaşından sonra (Ahmet Ağa sülalesi Şeyh Sait isyanı döneminde hükümete karşı savaşmışlar) Ahmet ağalar Mehmet ağalar sürgün edildiler. Özgürlüğüne kavuştu diğer köyler gibi Karaköy de, Karaköy'ün kadını da çocuğu da. Ama gelgelelim ki Osmanlı ağası Ahmet Ağanın yedi göbek sülalesi bırakmadı peşini Karaköy'ün hiç aklından çıkarmadılar 33 köyü, 33 köyün hizmetkarlarını.

Karaköy'lüler bu şekilde kendi başlarına 1970 yılına kadar el avuç açmadan, sessiz sedasız yaşamışlar. Ancak Ahmet Ağanın Sürgücü'de oturan torunu ile İstanbul'da oturan torunu vazgeçmemişlerdi "köylerinden."

Ağa adam bir iş yaparken kendisi yapmaz, başkasına yaptırır. Bu iş için adam sürer öne. Dünya işlerini iyi bilirler ağalar. Gizliden gizli el altından yürütür işlerini. Karaköy'de de aynısını yaptılar. Karaköyü zaptetme işini Sürgücü nahiyesinde ikamet eden Söğütler ailesinden, Osman ve Mehmet Söğüt'e vermişler.

Şimdi Karaköy'e giderseniz, harabe olmuş bir köy karşılar sizi. Harabelerin üstünü örten otlar, kalın taşlar ve geniş duvarlar ilk başta bize, burasının tarihi bir yerleşim merkezi olduğu izlenimini verir. Köyde "gözetleme" işini kadınlar yapıyor. Erkekler öldürülme ve mahkum korkusundan köyün dışına çıkamıyorlar. 13 hanelik köyde düşman iki aile birlikte oturur. Giriş çıkış yolları, oturma yerleri ve evleri birbirinden ayrıdır. 10 hane köyün eski halkından, diğer üç aile ise, Sürgücü nahiyesinden zorla gelip konan Söğütler ailesi.

45 HANE KOVULUR

Baskılara, zulme zorbalığa maruz kalan tarafla görüşüyoruz. Aile büyükleri Nuri Altun gözlerinin çevresinde çizgileşen; yılların kahrı, kini, hırsı ve acısıyla başlıyor anlatmaya.

"72'de bir hiç yüzünden aramızda kavga çıktı. Bu kavgada Felemez Ökmen adlı akrabamız öldürüldü. Felemez'i öldüren bizim ailedendi. Bu olaydan sonra yanyana kalamazdık. 20 aile Bismil'e göç ettik. 2 sene orada kaldık, geçim zordu, perişan olduk. Biz köyden çıktıktan sonra Savur'a bağlı Sürgücü nahiyesinde bulunan Osman Söğüt ve Mehmet Söğüt ailesi boşluktan yararlanarak silah zoruyla köye yerleştiler. Bunlara köye yerleşme direktifini Ahmet Ağanın torunları verdi. Her ne kadar bu işte onların parmağı yokmuş gibi gözüküyorsa da meselenin kökü onlara dayanır."

Söğütler ailesi baskın sonucu köye yerleşir yerleşmez, Felemez ailesini de kovar. Kapkacaklarını, bakır testilerini, yataklarını, neleri var neleri yoksa köy meydanına çıkarırlar. Kendileri de kovdukları insanların evlerine yerleşirler. Bir kısım evleri de yıkarlar. Ve bu durum Karaköylülerin birinci kovuluşudur.

Gel zaman köyden göç eden Karaköylüler geçim zorluğundan dolayı köye dönmeye karar verirler.

Nuri Altun anlatıyor: "1975'te bir bahar günü Savur Kaymakamı Ali Özer, üsteğmen ve jandarma denetiminde evlerimizi yükledik, köye geldik. Şimdiye kadar bize en iyi davranan Kaymakam Ali Özer oldu. Biz köye gelince Mehmet ve Osman Söğüt, üsteğmen ve Kaymakamın yanında biz köyden çıkmıyoruz dediler. Jandarmalar bunların evlerini dışarı attılar. Sürgücü'ye geri gönderdiler. Onlar gittikten sonra biz yerleştik."

TALAN VE YENİDEN GÖÇ

Karaköylüler yerleştikten sonra yine eskisi gibi rahat yaşarlar. Tarlalarını ekip biçerler. Fakat, birlikleri uzun süre devam etmez. 6 ay sonra kendi aralarında meydana gelen bazı olaylardan dolayı, Felemez ailesi göç edip Adana'ya gider. Geri kalanlar ise birbuçuk sene ancak rahat yaşayabilirler. Aradan birbuçuk sene geçtikten sonra Söğütler yine köye baskın yaparlar ve yerleşirler.

Nuri Altun anlatıyor: "İkinci baskını yaptıklarında muhtardım. Gelip köye yerleştiler. O zaman ben kendilerine şunu dedim. Madem geldiniz, o zaman kavgasız gürültüsüz birlikte yaşayalım. Köyün 8 bin dönüm toprağı var. Köyün yarısı göçedip gitmiş zaten. Babalarımızın mülkünü almayın, onu biz ekelim, geri kalanını da siz ekin. Kabul etmediler. Bana hepinizi kovacağız dediler. Derken kış geldi. Bir sabah kalktığımızda evimizin etrafı sarılmıştı. Bizi yaylım ateşine tuttular. Bu ateşte gelinim Zeri Altun öldürüldü. Gelinime, Osman, İhsan Söğüt ve Hasan Aydın üçü birden ateş ettiler. Katliamdan sonra jandarma geldi. Katilleri yakalayacağı yerde beni, Arap, Hasan, Hüseyin Altun'la Halim ve Edim Sürer'i alıp götürdüler. Edim de kolundan yaralıydı. 6 gün bizi Sürgücü karakolunda tuttular. Katiller de kaçtılar. İhsan Söğüt firar etti, hâlâ da firardadır. Osman ise yakalandı. 6 gün sonra döndük. Geldiğimizde ne görelim, evlerimizi yıkmışlar, eşyalarımıza el koymuşlar. Çoluk çocuğu da, hepsini kovmuşlar. Biz de yeniden başımızı kaşıya kaşıya Bismil'e gittik."

Böylece Karaköylüler ikinci defa yerlerinden, yurtlarından edildiler. Perişan oldular, aç kaldılar.

Tevfik Öztaş bütün olanlara rağmen köyünden hiç çıkmadı. Dövdüler sövdüler ama, o çıkmam dedi ve çıkmadı. Bismil'de bulunan 10 aile ise yeniden Mardin Valiliğine dilekçeler verdiler. İkinci kovuluşlarının ardından gelip köye yerleştiler.

Köye ikinci defa yerleştirilen 10 ailenin güvenliği için 3 kişilik bir jandarma karakolu kuruluyor köyde. Karakol 3 ay kalıyor, güvenliği sağlamak için gelen bu karakol bakın neler yapıyormuş. Şöyle diyor Nuri Altun: "Burada karakol kuruldu ki bizi yeniden kovmasınlar diye. Jandarmalar bize öyle hakaretlerde bulundular ki, bazen onların dayaklarından yataklara düşer, yürüyemezdik. Adamlar resmen karakola rüşvet veriyorlardı. Jandarmalar bizi ezdiler, onlara da sırt verdiler."

YARI AÇ YARI TOK YAŞAM

Karakol 3 ay kalıp gittikten sonra Karaköylülerin tedirgin yaşamı yeniden başladı

Şimdi ne yapıyorlar Karaköylüler deseniz; topraklarını, tarlalarını ekemiyorlar. 8 bin dönümlük tarlalar bomboş bekliyor. Bunca olaydan sonra topraklar bir de mahkemeye verilmiş. Şimdi her iki taraf da ekip biçmiyor. Ama geçimleri nasıl oluyor diyeceksiniz.. Söğütler ailesi zengin. "yukarıda", Suriye'de evleri var. Bunun dışında Savur ilçesinde, Sürgücü nahiyesinde malları mülkleri var. Geçim sıkıntısı çekmiyorlar. Ya Karaköylüler...

Karaköylüler ekmiyorlar, biçmiyorlar. Birgün şöyle bir karınlarını doyuramadılar. "Sıcak bir mercimek çorbasına hasretiz" diyorlar. Önlerinde bir karakış onları bekliyor. Çocukları, hamile kadınları ne yapacaklar?

EŞKİYADAN DA AZA OLURSA!

İnsan bir kere zulüm gördü mü, her taraftan birden zulüm gelir. Karaköylüler Muhtar mühüründen bile çekiyorlar. "Mühür kimdeyse, sultan odur" diye bir söz var. Mühür Söğütlerde. Muhtarlığı Mehmet Söğüt zorla almış. Öyle seçime falan hiç aldırış etmezler. Kendisini muhtar yapmış. Muhtar adama aza lazım. Azaları da seçtirmiş Mehmet Söğüt. Bir aza firarda olan oğlu, diğeri Sürgücü'de olan oğlu, diğer bir aza ise amcasının oğlu. Eşkiyadan da aza olursa daha çok çeker Karaköylüler.

YARDIM BEKLİYOR KARAKÖYLÜLER

Huzur içinde yaşayabilmek için, bugüne kadar çabaladı durdu Karaköylüler. Azar işittiler kovuldular, öldürüldüler.

Hey... yukardakiler... Bunca işinizin arasında Karaköylülerin sesini duyabiliyor musunuz? Siz duymuyorsanız duyanlar var bilesiniz...

"Bu düzen miadını doldurmuştur. Köylülerin çektiği acıların sebebi bu düzen ve bu düzenin partilerinin iktidarındandır. Köylülerin TİKP etrafında birleşmeleri ve mücadelesiyle bu karanlık sona erecek, aydınlığa çıkılacaktır. Partimiz sonuna kadar Karaköylülerin yanında olacaktır."

Nuri Altun anlatıyor... Köyden kendilerini götürmek isteyenlerin arkasında padişahlık döneminde Karaköy gibi 33 köyün sahibi olan ağaların çocukları olduğunu söylüyor.

İşte bir baskında yıkılan evler...

PAZARDAN PAZARA

Aydoğan Büyüközden

Eşeleme

27 Mayıs Anayasa ve Özgürlükler Bayramının getirdiği tartışmalar, MHP yöneticisi Gün Sazak'ın öldürülmesinin yarattığı olaylar zinciri içinde kaynadı gitti.

27 Mayıs'ı "süngü zoruyla" ilan edilmiş bir bayram olarak ilan eden Tercüman gazetesi yazarı Nazlı Ilıcak, Genelkurmay Başkanı Kenan Evren'in "Devrimlere ters düşen bir iktidara karşı, Türk Silahlı Kuvvetleri Cumhuriyeti koruma ve kollama görevini yerine getirmiştir" sözlerini eleştirdi ve Evren'i 20 yıl önce meydana gelmiş talihsiz bir olayı eşelemekle" suçladı.

Aynı gazetenin yazarlarından Rauf Tamer de bizim 27 Mayıs sıralarında milletin dilinde dolaşan "Kahrolası diktatörler bu dünya size kalır mı" sözlerini manşet yapmamıza çok kızmış. "Bu ne hınçmış beyler? Bu ne bitmez kinmiş? Yapmayın, etmeyin" diyor. Gerek Ilıcak, gerekse Tamer'in gerekçesi de hazır "birlik ve beraberlik zedeleniyor."

Şimdi 20 yıl öncesini eşeleyenler kimdir?

Ortada bir eşeleme eylemi varsa bu özgürlüklerin ve Anayasanın altının eşelenmesi eylemidir.

Bunlar ayrı ve uzun konular. Biz başka bir konu üzerinde durmak istiyoruz. Şimdi Rauf Tamer diyor ki: "27 Mayıs kutlanmalı. Ama nasıl kutlanmalı? 'Hayır efendim bu tarz ve bu üslup iyidir. İlle böyle kutlanmalı" diyorsanız o başka..."

Belki daha genç olan okurlarımız hatırlamaz, ama, biz 14 Mayıs gecesi o zamanki pilli radyolarının başında seçim sonuçlarını merakla izleyen ve sevinen büyüklerimizle, 27 Mayıs sabahı özgürlüklerin sevincini yaşayan büyüklerimizi iyi hatırlıyoruz. Oturduk düşündük... Tamer'in istediği bir 27 Mayıs Bayramı nasıl olabilir diye. Ve önümüzde aşağıdaki yazıyı bulduk.

"Demokrat Parti döneminde basına sansür uygulandığı şeklindeki iddialar yalandır. Gazeteler kendileri beyaz sayfalar yayınlayarak DP'yi zan altında bırakmak istemişlerdir. Hapislere giren gazeteciler olduğu şeklindeki söylentiler de yalandır. Hiç bir gazeteci mahkum olmamış, 75 yaşında olduğu söylenen gazeteciler hapse girmemiştir. Giren olduysa da kendi isteğiyle girmiştir. Tahkikat Komisyonları kurulduğu da yalandır. Bu komisyonun Meclisin ve mahkemelerin yetkilerini elinde toplayarak muhalefet partilerini kapatmaya ve mallarını dağıtmaya kalkıştıkları da çok büyük bir yalandır. Vatan Cephesi diye bir şey kurulmamıştır. Radyoda Vatan Cephesi listeleri yayınlanıp muhalefetten insanların kapılarına çarpı işaretleri konup 'katliam' tehditleri yapıldığı sözleri ise sümme haşa yalandır. Bazı basına ve gazetecilere el altından para vererek devlet imkanlarıyla güdümlü bir basın yaratıldığı iddiaları ise tamamen kasıtlı ve çarpıtmadır. Bu olay olsa olsa Demokrat Partinin basına olan saygısını gösterebilir.

"Milletin iradesini hazmedemeyen kara cüppeliler ve bunların aldattıkları subaylar milletin iradesini gasbederek karşımıza bir Anayasa çıkarmışlardır. Biz milletin iradesini temsil ediyoruz. Menderes 'Odunu aday göstersem milletvekili seçilir' dememiş miydi. Ama bu iradeyi hazmedemediler. Kara cüppeliler üniversite öğrencisi serserileri kışkırttılar... 28 Nisanda üniversitelerin kurşunlandığı, rektörün yerlerde sürüklendiği de yalandır, vs...vs...

Yazı uzayıp gidiyor. Merak ettik, satırları atlayıp yazının sonuna baktık; "Yaşasın 27 Mayıs Anayasayı ve Özgürlükleri Lanetleme Bayramı" sözleriyle karşılaştık.

Ne güzel mantık... Kendileri 27 Mayısı Lanetleme Bayramı ilan edecekler, sanki millet 20 yıl öncesini unutmuş gibi ağızlarına geleni söyleyecekler, 20 yıl önce özleyip de gerçekleştiremedikleri "tenkil" sözlerini dillerinden düşürmeyecekler, "ne olduysa şu özgürlüklerden ve Anayasadan oldu" diyecekler, sonra, karşılarına Anayasa ve özgürlükleri savunanlar çıkınca da "aman eşelemeyin, birlik beraberlik..."

Tam Demokrat Parti kafası... Onun devamı olduklarını söylerken hiç de haksız değiller doğrusu.

Bunlara bir çift sözümüz var: Eşelemeyin, eşelemeyelim.

HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

ERHAN YALVAÇ

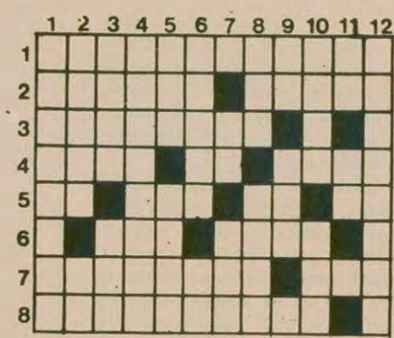

SOLDAN SAĞA: 1) Gustave Flaubert'in ünlü romanı 2) İstanbul'un güzellikleriyle ünlü bir ilçesi- Sert vuruş 3) Nerde nasıl davranacağını bilmeyen kişi 4) TERSİ büyük dert, kötülük- Tantal'ın simgesi- Adet 5) Kuzu sesi- Eski bir medeniyet- TERSİ Samaryum'un simgesi- Namus, utanç duygusu 6) Karışık renkli- En ilkel insan topluluğu 7) TERSİ çeşitli baharatlarla kurutularak etten yapılan bir çeşit yiyecek- TERSİ bir renk 8) Tahrik etmek.

YUKARIDAN AŞAĞIYA– 1) TERSİ bir ilçenin en büyük mülki amiri 2) Kas- Bir soru eki 3) TERSİ boyutlar- Yürüyüşte "ileri" komutu 4) Tatlısuda yaşayan bir balık cinsi 5) TERSİ ciltte lekeler yaptığına inanılan bir rüzgar cinsi- Sert 6) Askerlere anlamında bir sözcük - Stransiyum'un simgesi 7) Eski dilde su- Binanın bölümlerinden 8) Serbest meslek adamlarının toplandığı resmi örgüt- TERSİ Angola'nın bağımsızlığı için mücadele eden örgütlerden biri 9) TERSİ hayvan yakalama- TERSİ bir tiyatro topluluğumuzun kısa adı 10) Ünlü bir müzikçimizin adı- TERSİ damarlarımızda dolaşan 11) TERSİ Brom'un simgesi- Sodyum-un simgesi 12) Bitkilerin yaprak sürmesi.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Kozmopolit 2) Eda- İkame 3) Şamanizm- Keş 4) mK- Narin- Ata 5) Bakalit- rK 6) Kail- Oluk 7) Ehliyet- kikA 8) Eza-Azamet

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1)Keşmekeş 2) Odak- Ah 3) Zam- Bile 4) Analiz 5) Oynak - Ya 6) İrade 7) Zil- tA 8) Limni 9) iK- Toka 10) Taka- liM 11) Metruke 12)Meşakkat.

DÜNYAYA BAKIŞ

ABD ile Batı Avrupa arasındaki gerginlik "buhran" noktasında

●Washington, Bonn ve Paris'in dünya sorunlarına farklı yaklaşımları gerginliği artırdı.

●Batı dünyasında sürüp giden anlaşmazlığın temelinde dünyada değişmekte olan güç dengesi artıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Afganistan'ın işgaline karşı benimsenecek tutumda anlaşmazlık, İran'a uygulanacak yaptırımlar üzerinde birleşememek derken, sonunda uzmanlar ABD ile Batı Avrupa arasında gerginleşen ilişkileri "buhran" olarak nitelediler. ABD ile Avrupa ülkelerinin, 1949 yılında NATO'nun kurulmasından bu yana, ilişkilerinin en kötü dönemden geçmekte olduğunu ortaya koydular.

Atlantiğin iki yakasında aylardır derinden derine sürmekte olan gerginlik Giscard D'Estaing in Varşova'da Brejnev'le görüşmesinden sonra açık çatışmaya ve karşılıklı suçlamalara dönüştü.

Görünüşe bakılırsa ABD ile Batı Avrupalı liderler arasında kıyamet, ABD'nin müttefiklerine yeterince danışmamasından, iktisadi yaptırımların etki yapıp yapmayacağından ya da Carter'ın yarın nasıl bir zikzak çizeceğinden doğmaktadır.

Ama bunlar biraz eşelenince karşımıza bir başka gerçek çıkmaktadır: Dünyada değişmekte olan güç dengesi. Yani ABD sürekli güç kaybederken, Avrupa'nın ekonomik bakımdan güçlenmesi Sovyetler Birliği'nin saldırgan bir askeri güç olarak ortaya çıkması ve Batı Avrupa'nın ABD'nin koruyucu şemsiyesinin kendilerini Sovyet saldırganlığından koruyup koruyamayacağından kuşkuya kapılması. Batı dünyasında sürüp gitmekte olan anlaşmazlığın temeli buradadır.

30 YIL ÖNCESİNİN DÜNYASI

Le Monde gazetesinin yorumcusu şöyle yazıyor:

"Atlantik Paktı 30 yıl önce, iki bloka bölünmüş bir dünyada ABD'nin ezici bir üstünlüğe sahip olduğu şartlarda kurulmuştu... İttifakın içinde ilişkiler büyük bir eşitsizlik temelinde kurulmuştu. Ama Avrupa'nın, ABD'nin savunma şemsiyesinin karşılığında, onun dayattığı askeri oldu bittileri kabul etmekten başka yapabileceği bir şey yoktu: Kore'yi kolaylıkla kabul ettiler, Vietnam'ı biraz daha zor kabullendiler; bu savaş General De Gaulle'nin Atlantik Paktıyla arasına mesafe koymasına yol açtı."

Ne var ki son yıllarda ABD'nin gerek iktisadi alanda gerekse de Vietnam savaşından sonra her alanda geri çekilmesi bu tabloyu oldukça etkiledi. Avrupa da iktisadi alanda ABD karşısında güçleniyordu. Buna karşılık dolar zelzele geçirmiş, ABD'de üretim azalmıştı.

ABD'nin gerek Afganistan gerekse de İran konusunda ne Batı Avrupa'dan ne de Japonya'dan aradığı desteği bulamaması NATO ittifakı içinde de değişen ilişkilerin bir yansımasıdır. Eski bir İngiliz diplomat Batı dünyasındaki ilişkileri şöyle tanımlamaktadır: "Rollerin belirgin bir şekilde tamamlandığı ABD'nin kararları verdiği, diğer müttefiklerin de yalnızca şikayet ettiği o güzel günler artık geride kaldı."

Avrupa Topluluğunu oluşturan 9 Avrupa ülkesi 1958 yılında ABD'den 3,5 milyar dolar değerinde mamul madde ithal ederken, petrol dahil olmak üzere Ortadoğu'dan yaptıkları ithalatın tutarı 342 milyon dolardı. Bugün Avrupa'nın ABD'den yaptığı ithalat 35 milyar dolara çıkmışken, Ortadoğu'dan yaptıkları ithalatın tutarı 42 milyar dolara fırlamıştır.

Yani artık Ortadoğu, Batı Avrupa için ABD'den çok daha önemli bir ticaret ortağıdır. Hem de Ortadoğu ülkeleri Avrupa için petrol gibi canalıcı bir sıvının musluğunu kontrol etmektedirler. Bu nedenle Batı Avrupa ülkeleri ancak çok uzun tartışmalar sonunda ABD'nin istediği çapta olmasa da İran'a yaptırım uygulamayı kabul etmek zorunda kalmışlardır.

SOVYET FAKTÖRÜ GERGİNLİĞİN ESAS NEDENİDİR

ABD ile Avrupa arasındaki gerginliğin esas nedeni Sovyetler Birliği'nin askeri alanda saldırgan bir güç olarak ortaya çıkması, Moskova yönetiminin dünya hakimiyeti için yürüttüğü mücadelede bu askeri güce dayanması ve nihayet Afganistan'da açık işgale yönelmesidir. ABD ve Batı Avrupa ülkeleri arasında bu tehlikeye yaklaşımda önemli ayrılıklar çıkmıştır.

Time dergisinde yayınlanan bir yazıda şöyle deniliyor:

"Washington, Bonn ve Paris'in dünya sorunlarına farklı yaklaşımları, gerginliği artırmıştır. ABD iki süper devletten biridir, dünya çapında çıkarları vardır. Müttefikleri ise oldukça sınırlı çıkarları olan bölgesel güçlerdir. Orta ve küçük güçlerin uluslararası bir sorun karşısındaki tutumları onunla bir arada yaşamaya çalışmaktır. Bir süper devletin tutumu ise onu değiştirmeye çalışmaktır."

Bu nedenle ABD, Sovyetler Birliği'nin oluşturduğu tehdidi çok daha ileri bir mevzide göğüslemeye hazırlanırken, Batı Avrupa Afganistan'ın işgalini kendilerinden uzak bir olay olarak görme eğilimindedir. Bir yandan işgale karşı tutum almaya çalışırken öte yandan bunu Doğu-Batı ilişkilerini gerginleştirmeyecek yumuşama hayallerini ortadan kaldırmayacak ölçüde tutmaya uğraşmaktadır.

Bu arada Batı Avrupa'nın savunmasını zayıflatmak için ABD ile Batı Avrupa arasına her yolla bıçak sokmaya çalışan Sovyetler Birliği, gelişmeleri ve ortaya çıkan çatışmayı memnuniyetle izlemektedir.

Sovyet yönetiminin esas hedefi Batı Avrupa ülkelerini taktik nükleer silahları modernleştirmekten ve ülkelerine orta menzilli nükleer füzeleri kabul etmekten vazgeçirmektir. Dolayısıyla Sovyet propaganda makinesi ortaya çıkan çatışmadan yararlanarak Batı Avrupa ülkelerini ABD siyasetinin aracı olmakla suçlamakta ve ABD'nin onların sırtından stratejik hedeflerini gerçekleştirmeye çalıştığı iddiasını ortaya atmaktadır.

Sovyetler Birliği'nin askeri gücünün yanısıra ABD yönetiminin Sovyet-ABD ilişkilerini tutarlı bir çizgide sürdürememesi de Batılı ülkeleri kaygılandırmakta ve kendi başlarının çaresine bakma eğilimini güçlendirmektedir. Carter yönetimi bugüne kadar pek çok tutarsızlığa düşmüştür. Nötron bombasının ve B-1 bombardıman uçaklarının yapımından vazgeçmiştir. Küba'daki Sovyet savaş müfrezesinin varlığının kabul edilemeyeceğini söylemiş, Sovyetler hiç bir taviz vermeye yanaşmayınca susarak durumu kabullenmiştir.

"BATI AVRUPA BÖLGESEL BAKIŞ AÇISINI GENİŞLETMELİDİR"

Time dergisinde yayınlanan bir yazıda ABD ile müttefikleri arasındaki ilişkiler şöyle değerlendirilmektedir:

"ABD'nin yönettiği, diğerlerinin de ABD'nin çaldığı davulla uygun adım yürüdükleri günlere geri dönülemez.

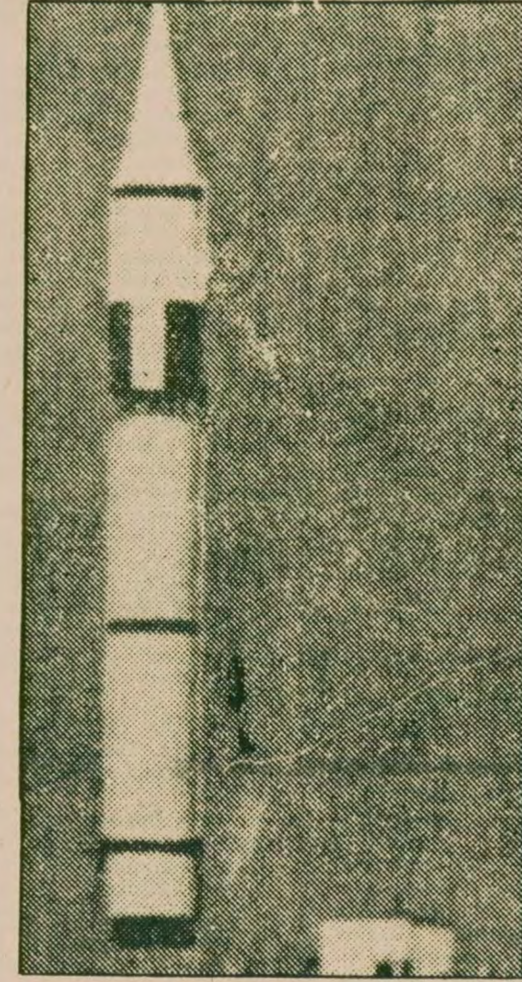
"ABD'nin yapabileceği en kolay değişiklik, eyleme geçmeden önce müttefiklerine daha sık danışmasıdır. Gerçekleştirilmesi daha zor olan ise, müttefiklerin güvenebileceği tutarlı bir dış siyaset oluşturmaktır.

"Müttefikler de, kendi sınırlı bölgesel bakış açılarını genişletmeye ve ileri savunma hatlarının kendi arka bahçeleri olmayacağını kavramaya çalışmalıdırlar."

Sovyetler, Çin sınırına 450 bin asker ve çok sayıda SS-20 füzesi yerleştirdi

Sovyet tehdidi karşısında Çin'in askeri gücünü modernleştirmesi gerekiyor

●Sovyetler Birliği, Vietnam savaşı sırasında ABD'nin inşa ettiği Da Nang'daki üslere askeri yığınak yaptı

Çin'in ilk kıtalararası balistik füze denemesi başarılı sonuç verdi ve füze, Pasifik Okyanusundaki hedef bölgeye ulaştı.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Çin Başbakan Yardımcısı Geng Biao'dan ABD'li yetkililerle yaptığı görüşmelerden sonra Savunma Bakanı Harold Brown'un, ABD'nin, Çin'e savunmaya yönelik askeri malzeme satacağını açıklaması dikkatleri Çin'in askeri gücü üzerinde topladı.

Çin'in geçenlerde başarılı bir kıtalararası balistik füze denemesi yapmasına rağmen, Batılı askeri uzmanların genel kanısı, Pekin'in askeri gücünü modernleştirmesi yönünde.

ÇİN ETRAFINDAKİ SOVYET KUŞATMASI

ABD, SSCB ve Çin stratejik üçgeni üzerinde çalışmalar yapan Batılı uzmanlar, Sovyetler Birliği'nin Çin'e yönelik girişimlerini ve Çin'in buna karşı koyabilmedeki yetersizliğini gözönüne alarak, Çin'in, NATO ile birleşik cephe kurması çağrısı üzerinde de duruyorlar.

NATO merkezindeki kaynaklar, Çin'in askeri kuşatma tehlikesi ihtimaliyle yüz yüze bulunduğunu vurguluyorlar. Bu kaynaklara göre,Çin'i endişelendiren en büyük etken, Rusya'nın Vietnam'ı desteklemesi. Sovyetlerin Hanoi'ye yaptığı yardım günde 3 milyon dolar civarında. Moskova, Cam Ranh Körfezi ve Da Nang'daki deniz ve hava üslerini kullanarak Çin'in güneyine askeri yığınak yaptı. Vietnam savaşı sırasında ABD'nin Cam Ranh Körfezinde inşa ettiği bir denizaltı sığınağı ise, Güney Çin Denizinde dolaşan silah ve füzelerle donatılmış Soyvet denizaltılarına depo görevi yapıyor. Denizaltıların, Ortadoğu'dan Japonya'ya ulaştırılan petrolün geçtiği Malaka boğazına kolaylıkla ulaşabileceği de uzmanlarca belirtiliyor.

ÇİN SINIRINDA 45 SOVYET TÜMENİ

Uzmanlar, Rusya'nın Vietnam'daki askeri varlığının ve Laos ve Kamboçya'ya karşı Vietnam siyasetlerini desteklemesinin, Çin'in diğer komşularına, Asya kıtası üzerindeki en tehlikeli askeri gücün Çin değil, Sovyetler Birliği olduğunu hatırlattığını kaydediyorlar.

Son 4 ay içinde, Sovyetler Birliği 6 bin kilometrelik Çin sınırı boyunca yerleştirdiği kuvvetlerini güçlendirme yönünde yeni adımlar attı. Bu kuvvetlerin 45 tümen ya da 450 bin askerden oluştuğu tahmin ediliyor.

Esas önemlisi, tam mevcutlu bu tümenlerin yarısının T-72 tanklar, en gelişmiş helikopterler ve karadan-havaya füzeler gibi silahlara sahip olmalarıdır. Merkezi Novosibirsk'te bulunan Sibirya askeri bölgesi ve merkezi Chita'da bulunan Transbaykal askeri bölgesine de orta menzilli Sovyet SS-20 füzeleri yerleştirilmiş durumda.

Sovyet kara kuvvetleri ayrıca, 500 bombardıman uçağı ve 1400 avcı uçağıyla destekleniyor. Radarla yönle -ilen bu Sovyet avcı uçaklarının dünyanın üçüncü büyük, fakat en yaşlı hava kuvetine sahip olan Çin'in eskimiş bombardıman uçaklarıyla kolayca başa çıkabileceği sanılıyor.

SOVYET DENİZ GÜCÜ

Ruslar Uzakdoğu'da geliştirdikleri deniz gücünü de uygun bir zamanda kullanmak eğilimindeler.

İkinci Dünya Savaşı sonunda Sovyetler Birliği tarafından ilhak edilen Japon Kuril takımadalarına ise, 10 bin kişinin yerleştirildiği bildiriliyor. Bir uzmana göre, Moskova, Kuril adalarından biri olan Şiton adasına da askeri güç yığmak için tesisler inşa ediyor. Bu adalardaki Sovyet birlikleri tanklar, saldırı helikopterleri ve karadan-havaya füzelerle donatılmış durumda.

NATO merkezindeki yaygın görüşe göre, Sovyetler, Japonya'dan çok Çin için bir tehlike oluşturuyor. Sovyetler Birliği bunun yanısıra Pasifik'teki filosunu da güçlendiriyor.75 denizaltıla gücüne eş değerde olduğu söylenen bu filoda, şu anda 8 füze kruvazörü, 16 füze destroyeri ve diğer savaş gemileri bulunuyor. Donanmanın denizaltılara karşı savaş gücü de modernleştirildi.

Çin, kendi sularına girmesi halinde, Sovyetler Birliği'nin Pasifik donanmasına kayıplar verdirebilir. AncakÇin deniz gücüne bağlı uçakların esas olarak savunma görevi görmesi nedeniyle bir Sovyet saldırısını önlemede yetersiz kalabileceği tahmin ediliyor. Çin ordusunun silahları, eski tanklar ve 1950'lerde Sovyetler Birliği'nden alınanlardan kalan az sayıda karadan-karaya füzeleri ile sınırlı durumda. Çin'in hava gücünün de modernleştirilmesi gerektiği uzmanlarca belirtiliyor. Bu arada, petrolünün yarısını ve çeliğinin üçte birini sağladığı Çin'in kuzey kısmı da özellikle Sovyet'tehdidi altında bulunuyor.

KONUT İNŞAAT İLANI

İstanbul S.S. Serinyayla Sosyal Sigortalılar Konut YAPI KOOPERATİFİ BAŞKANLIĞINDAN

1- İstanbul S.S. Serinyayla Sosyal Sigortalılar Konut Yapı Kooperatifi adına 137 adet işçi konutunu ihtiva etmek üzere yaptırılacak konut inşaatı kapalı zarf usulüyle ve götürü bedel esaslarına göre eksiltmeye ait teklif şartnamesindeki şartlarla eksiltmeye çıkarılmıştır.

2- İşin hesaplanan bedeli 69.135.885 lira 65 kuruştur. Bu bedele, eksiltmeye ait teklif şartnamesindeki ve inşaat sözleşmesi tasarısındaki şartlar altında konutların Emlak Alım Vergileri ile iskan ve işletme ruhsatı harçları dahildir.

3- Bu işe ait şartnameler ile ihale evrakı, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü Yapı İşleri Dairesi Başkanlığı ile Sosyal Sigortalar Kurumu İst. Emlak ve İnşaat Bölge Müdürlüğünde görülebilir.

4- Eksiltme 19.6.1980 günü saat 11.00'de Sosyal Sigortalar Kurumu İstanbul Emlak ve İnşaat Bölge Müdürlüğünde iş sahipleri tarafından kurulacak ihale komisyonu marifetiyle yapılacak, kesin ihale Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğünce neticelendirilecektir. Müteahhit inşaat sözleşmesini iş sahibi kurum ve kooperatifle müştereken akdedecek, ödemeler kurum tarafından direkt olarak müteahhide yapılacaktır.

5- Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin,

a) Müteahhitlik karnesinin (-B- grubundan işin [illegible] nan bedelinin 2/3'ü kadar)

b) Teknik araçlar bildirisini,

c) Sözleşme tasarısının 5. maddesinde kayıtlı teknik elemanların çalıştırılacağına dair taahhütnamesini (noter tasdikli)

e) Müracaat tarihinde taahüdü devam eden işlerini açıklayan bildirisini,

f) Müracaat tarihine kadar tam olarak başarılan işlerin bildirisini,

Ekleme suretiyle ihale tarihinden (ihale günü hariç) en az üç gün evveline (16.6.1980 günü mesai saati sonuna) kadar Sosyal Sigortalar kurumu İstanbul Emlak ve İnşaat Bölge Müdürlüğüne yazılı müracaatta bulunmaları, "yeterlik belgesi" almaları ve yeterlik belgesini kapalı teklif zarflarına koymaları şarttır.

6- Geçici teminat miktarı 2.087.826,57 TL. olup isteklilerin Sosyal Sigortalar Kurumu İstanbul Emlak ve İnşaat Müdürlüğüne yatırarak makbuzunu veya geçici teminat mektubunu kapalı teklif zarfına koymaları şarttır.

7- İsteklilerin kapalı teklif zarfını makbuz mukabilinde ihale komisyonu Başkanlığına ihale saatinden en geç bir saat evvel vermeleri şarttır.

8- Kurum, Yeterlik belgesini verip vermemekte ve ihaleyi yapıp yapmamakta veya dilediğine yapmakta serbesttir.

9- Telgraf ile müracaatlar ve postadakı vaki gecikmeler kabul edilmez.

10- Belediyelerce ilanlardan alınacak vergi ve resimler Müteahhit firmalara ait olacaktır. Ancak, ihale yapılmadığı taktirde Belediyelerce ilanlardan alınacak vergi ve resimler kooperatif tarafından ödenecektir.

Keyfiyet ilan olunur.

(Basın: 3924-626)

İzmir...

(Baştarafı 3. sayfada)

liği dördüncü sırada gelirken, geçen yıl birinci olan döviz darlığı ancak beşinci sırada yer alıyor.

1980 yılı ocak-mart dönemini kapsayan anket çalışmalarında, bazı sanayi dallarında yüzde 30'a kadar düşen kapasite kullanma oranının, en yüksek yüzde 75 olduğu, ortalama olarak ise yüzde 50 civarında gerçekleştiği tespit edildi.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yılmaz Adıgüzel, Oda Meclisinin aylık toplantısında yaptığı açıklamada, anket sonuçlarına ilişkin olarak şu noktalara dikkati çekti:

— Ancak yüzde 40 kapasite ile çalışan bazı sanayi dallarının iç talep yetersizliğinden şikayet etmeleri önemlidir. Bu gibi sanayi dallarında üretimi artırmak için ihracata yönelmekten başka çare yoktur.

— İzmir sanayisinin kapasite kullanımını yüzde 50'den yüzde 75'e çıkarabilmesi için ayda 6 milyar lira ek işletme sermayesine ihtiyaç vardır. Kapasite kullanımını aynı oranda yükseltebilmek için gerekli ek aylık döviz ihtiyacı ise 10 milyon dolardır.

— Enerji yetersizliği ve elektrik kesilmeleri kapasite düşüklüğüne yol açan ikinci faktör olarak kabul edilmekte ve kapasite kullanımını yüzde 50 artırabilmek için 4 milyon KWS ek enerjiye ihtiyaç duyulmaktadır.

— İzmir bölgesi özel kesim sanayisi, üretiminin ortalama yüzde 10'unu ihraç etmektedir. Kapasite kullanımı yüzde 50 artırılabilirse bu oran yüzde 20'ye yükselecektir. Diğer bir ifadeyle, üretimde sağlanacak yüzde 50 oranında bir artış, ihracatı yüzde 100 artıracaktır.

— Sınai üretimde girdi fiyatlarındaki artış, fiyat artışlarından daha hızlıdır. Ocak-mart döneminde girdi fiyatları yüzde 58, toptan fiyatlardaki artış ise yüzde 45 olmuştur.

— Yatırımlarda gerçekleşme hızı çok yavaşlatılmıştır. Ankette yer alan ve üretimin yüzde 60'ını temsil eden 111 işletmenin 1976 1979 döneminde başlatmış oldukları 4,3 milyar liralık yatırımın, 1980 Nisan sonu itibariyle gerçekleşme oranı yüzde 39'dur.

— Ciro artışlarındaki düşme, likidite sıkıntısına yol açmaktadır. Anket sonuçlarına göre, subatta yüzde 37 ve martta yüzde 44 artan ciro hacmi, nisanda ancak yüzde 19 artmıştır.

EBSO Başkanı Adıgüzel, anket sonuçlarını yorumlarken şu görüşlere yer verdi:

"Özetlemek gerekirse, Ege bölgesi sanayisi, bir süreden beri işletme sermayesi, enerji ve iç talep yetersizlikleri dolayısı ile düşük kapasite ile çalışmak zorunda kalmıştır ve kalmaya devam etmektedir.

"Diğer taraftan, girdi fiyatlarının ve dolayısı ile maliyetlerin, nihai fiyatlardan daha hızlı artması, neticede kâr marjlarını kemirmeye başlamıştır. Aylık ciro artışlarının yavaşlaması ise aylık kârları sınırlamaktadır.

"Bu durum devam ettiği taktirde, kontrol altına alınan enflasyonun tekrar hızlanmasından ve sınai üretim ihracatının büyük ölçüde gerilemesinden korkulur.

"Sanayimizi giderek bunaltan bu kıskaçtan çıkarmanın tek yolu, üretimi engelleyen unsurların giderilmesidir. Bu engeller ise, şu anda, işletme sermayesi yetersizliği, maliyet artışları, iç talep yetersizliği ve enerji kesilmeleri gibi dört temel unsurdan oluşmaktadır."

TARIM ÜRÜNLERİNİN TABAN FİYATLARI İLE İHRACAT İMKANLARI ARASINDA DENGE KURULMASI İSTENDİ

İzmir Borsası Başkanı Hasan Güven, borsa meclisinde yaptığı konuşmada, tarım ürünlerinin taban fiyatları ve destekleme politikasının ihracat imkanları açısından ele alınması gerektiğini, ayrıca taban fiyatların enflasyonist tazyiki artırmayacak bir yöntem içinde uygulanmasına dikkat edilmesini istedi. Güven, 25 Ocak kararları ile kurulan "Tarım ürünleri destekleme ve istikrar fonu"nun, ihracat tıkanıklıklarını gidermek amacıyla tarımsal girdilerin sübvansiyonunda kullanılması için tedbir alınmasının zorunlu olduğunu belirtti.

İslahiye...

(Baştarafı 3. sayfada)

ye uğradıklarını da belirttiler.

VALİ GELDİ VE GİTTİ

İslahiye'de olayların artması üzerine Gaziantep Valisi ilçeye gelerek okulları gezdi. Öğrencilerin şikayetlerini dinlemeyen Vali daha sonra AP yöneticileriyle bir toplantı yaptı. Vali daha sonra ilçeden ayrıldı.

Öğrenci velileri da can güvenliği ve öğrenim özgürlüğünün sağlanmasını istiyorlar.

Öte yandan Kahramanmaraş'ta Merkez Komutanlığı yapan Naci Subaşı İslahiye'ye atandı. Subaşı, kendisiyle görüşen muhabirimize bilgi vermekten kaçınarak tehdit, küfür ve hakaretlerde bulundu.

Gaziantep...

(Baştarafı 3. sayfada)

Olayla ilgili açıklama yapan TİKP Gaziantep İl Başkanı Mustafa Berk "Sıkıyönetim görevlileri anarşiyi önleyeceğim diye, yasal yayınlara el koyarak ülkede huzuru sağlayamaz" dedi. Özellikle son günlerde şehirde anarşinin tırmandığını hatırladan Berk, "Bugün anarşistlerin üzerine gitme görevi dururken, yasal yolları savunan, demokratik hakları savunan TİKP yöneticilerine yönelen bazı devlet kuvvetleri, bu tutumlarıyla bölücülere ve anarşistlere cesaret vermektedir" dedi.

Batılılaşma...

(Baştarafı 3. sayfada)

talarındaki görünümü tanıtıldı.

Basın Yayın Genel Müdürlüğünden Mustafa Gerçeker'in ve AET Türkiye Enformasyon Bürosundan Alain Servantie'nin "Türkiye ve Batı Avrupa basınında Türkiye görünümü" konulu tebliğleri de ilgiyle izlendi.

Seminerin en renkli kişilerinden biri de Paul Dumont oldu. Fransa'nın ünlü Türkologlarından biri olan Dumont, "Romantik gezginlerden kitle turizmine" konulu bildirisini oldukça güzel bir Türkçe ile izleyicilere sundu. Bu oturumda söz alan özel sektör temsilcisi, turizm uzmanı Dr. Yılmaz Özen'in Moskova Olimpiyatlarının boykot edilmesine karşı çıkması eleştirildi.

Göçmen işçiler konulu son oturumda, Prof. Nusret Ekin "Türkiye ekonomisi kedi gibidir, 9 kat yükseklikten de düşse yine de dört ayağı üzerine düşer" şeklinde bir tespit yaptı.

MHP'liler...

(Baştarafı 3. sayfada)

adliyeye doluşan 10-15 MHP'li tedirginlik yarattı. Komandolar, Sabit Altınsoy'dan davacı olan İbrahim Ülker adlı seyyar satıcıyı tehdit ederek davanın sonucunu bile öğrenemeden adliyeden uzaklaştırdılar. İbrahim Ülker, davacı olduğu Sabit Altınsoy'un 1 ay hapis cezasına çarptırıldığını gazetemizden öğrenebildi.

İbrahim Ülker, yeni yönetim tarafından Tariş'ten atıldıktan sonra seyyar satıcılığa başlamış ve geçtiğimiz mart ayında Tariş Üzüm İşletmesi önünde simit satarken komandoların saldırısına uğramıştı. Olaydan sonra tespit edilen sanıklardan Sabit Altınsoy silah çekmek suçundan, Lütfü Aydın, İslam Çolpan, Yakup Yolcu ve Mustafa Durmuş ise kavgaya katılmaktan yargılandılar. Duruşmalar sırasında sanıkların ikametgah adresi olarak Basmane civarındaki otelleri göstermeleri dikkati çekti.

Begin...

(Baştarafı 1. sayfada)

kan Avrupalıların dünyanın bu bölgesinde insiyatif kullanacaklarını kaydetti.

Ancak Amerikan yetkilileri, Ortadoğu sorununun ancak Mısır ile İsrail arasında yapılan Camp David anlaşmalarının uygulanmasıyla çözüleceğini iddia ettiler. Amerikalı yetkililer, Avrupa'nın, Mısır ile İsrail arasında yapılan görüşmelerin sonuçlanmasına kadar beklemesi gerektiğini de ileri sürdüler.

Birçok konuda olduğu gibi, ABD ile Batı Avrupa arasında, Ortadoğu konusunda da görüş ayrılıkları olduğu yeniden gözlendi.

İran-Irak sınırında yine çatışmalar oldu

TAHRAN (AA/AFP/PARS)

TAHRAN Radyosu, İran topraklarına girerek ateş açan ve ekinleri ateşe veren bir grup Iraklı askerin İran kuvvetleri tarafından püskürtüldüğünü, 20 Iraklı askerin öldürüldüğünü, bir İranlı askerin de yaralandığını bildirdi.

İran resmi Pars ajansı ise Irak kuvvetlerinin batıda bulunan İrinisicir kenti karakoluna saldırdığını bildirdi.

Ajans, Irak kuvvetlerinin daha sonra beş ayrı sınır karakoluna saldırdığını, ancak İran güvenlik kuvvetleri ve Devrim Muhafızları tarafından geri püskürtüldüğünü açıkladı.

Pars'in bildirdiğine göre halen İran kuvvetleri bölgedeki duruma hakimdir.

Devrimci bir genç iki aydır haksız yere tutuklu bulunduruluyor

ANKARA (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi üyesi Azat Kutlay, Özgürlük Yolu grubuna mensup bulunduğu ve 6136 sayılı yasaya aykırı hareket ettiği iddiasıyla iki aydır tutuklu bulunuyor. Kutlay'ın henüz savcılıkta ifadesi de alınmadı.

TİKP Ağrı İl Örgütünü kurmakla görevli olduğu sırada, nisan ayında yapılan bir ihbar sonusu ağabeyisinin evine yapılan baskında gözaltına alınan Azat Kutlay daha sonra tutuklanmıştı. TİKP Hukuk Bürosu bir açıklama yaparak 2 aydır tutuklu bulunan Azat Kutlay'ın Özgürlük Yolu grubu ile hiç bir ilişkisinin bulunmadığını, bunun tamamen uydurma bir iddia olduğunu ve Azat Kutlay'ın tahliye edilmesi için gerekli girişimlerin yapılacağını belirtti.

KAYIP — Sivas Emniyet Müdürlüğünden 17 Mart 1980'de aldığım turist pasaport ve dövizimi 29 Mayıs 1980'de kaybettim. Hükümsüzdür.

Cenap KAHVECİ

Neredesiniz?

(Baştarafı 1. sayfada)

Demirel'i dinliyorsunuz "Sükunet ve itidal" diyor. "Herkes her şeyi sükunet ve soğukkanlılıkla karşılamalıdır" diyor. Ve anlaşılan kendisi de MHP'liler tarafından katledilen 3 polis ve bir askerin öldürülmesini sükunetle karşılıyor ve susuyor.

TRT'ye bakıyoruz. "teröristler" deyip geçiştiriveriyor. Aynı gün MHP yöneticisi Gün Sazak'ın cenaze töreninde konuşan Türkeş'i uzun uzun hem 20, hem de gece haberlerinde veriyor. Peki MHP'lilerin öldürdüğü polisler, asker... Neredeyse, günlerdir MHP'yi kollayan haberleri vermek için yapmadığını bırakmayan TRT'ciler "Öyle bir şey mi olmuş" diyecekler...

Tercüman'a bakıyorsunuz. Hani bir asker öldürülünce acı ve gözyaşı dolu manşetlerini eksik etmeyen, üşenmeyip "Devletin ne kadar büyük tehlike altında olduğunu" sıra sıra yorumlarla yazan Tercüman ve Tercüman yazarları... Gazetede bu haberler kaybolmuş gitmiş... Küçük bir başlık; "Üç polisin öldürüldüğü Çorum'da sokağa çıkma yasağı ilan edildi." Neredeyse sokağa çıkma yasağı ilan edilmese yazmayacaklarmış. Peki kim öldürmüş; "teröristler". Altında daha küçük bir başlık; "Adana CHP Merkez İlçe Başkanının muayenehanesini basanlar daha sonra askerle çatıştı, erlerden biri öldü, diğeri ağır yaralandı"... Daha önce sık sık kullandıkları "şehit" kelimesini bile çok görmüşler. Yani, MHP'liler öldürünce askerler "şehit" olmuyor mu? Adana'da öldürülen polis ise haberlerin arasında kaynamış gitmiş. Hepsinin üzerinde kocaman bir başlık "Olaylarla dolu bir gün yaşadık: 20 ölü!". Peki ama bu 20 kişi neden öldü? Kim öldürdü? Haberlerin içinde bunların Gün Sazak'ın öldürülmesine misilleme olduğuna dair bir tek satır yok. Kimin öldürdüğüne gelince, sarıldıkları cankurtaran simidi "terörist" kelimesi...

Ya Hergün gazetesi... Onlara göre dün yurtta topu topu 6 kişi ölmüş. Onlar da iki ülkücü, 3 polis, 1 er... Peki kim öldürmüş bu askerle polisleri... MHP'li Hergün'ün de cevabı hazır; kim olacak "teröristler". Ya diğer ölenler... Hergün'e göre onlar önemli değil.

Bütün bunlar şunu gösteriyor. Bunlar için öldürülenin asker veya polis olması önemli değildir. Öldüren önemlidir. Öldüren MHP'li ise "şehit" değildir, devlet için de bir tehlike yoktur.

Üç gündür Türkiye'de Gün Sazak'ın öldürülmesini bahane eden MHP'liler insan öldürüyor, ev kundaklıyor siyasi parti binalarına saldırıyor, gazeteleri meydanlarda toplayıp yakıyor.. Bir tek vatandaş bu olayları TRT'den duyabildiğini söyleyebilir mi? Ama üç gündür MHP'nin propagandasını fazlasıyla duydu.

Ya "sabır ve itidal" tavsiye eden ve neredeyse saldırıya uğrayanlara, öldürülen yurttaşların yakınlarına "aman susun" demeye getiren Demirel, bu manzara karşısında şimdi ne diyorsun?

İçişleri Bakan Vekili bu devlet görevlileri de sizin öldürülmeyi haketmeyen "normal CHP'lilerin" dışında kalan yurttaş takımından mı? Üç gündür bu ülkede 40'a yakın vatandaş misilleme olarak hayatını kaybettiyse bunda MHP'yi kollayan TRT'nin ve "şehitliği" bile kendi tekeline alan basın organlarının sorumluluğu büyüktür.

Ceyhan'da kahveleri basan polis "Müşterinin neden kimliğini sormuyorsun" diyerek kahvecilere baskı yaptı

CEYHAN (ÖZEL)

CEYHAN'ın Tuzlugöl Mahallesinde 19 Mayıs günü kahveleri basan polis ekipleri kahvede oturan vatandaşlara hakaret ederek, bazılarını dövdü.

Polis ekibi kimliği bulunmayan insanları sille tokat dövdüler. Ekibin başında bulunan sivil kişi, bıyığını beğenmediği yaşlı bir yurttaşın bıyıklarını çekerek "Ne bu bıyıklar?" diye hakarette bulundu. Daha sonra da "Müşterilerinin kimliklerini niye sormuyorsun?" diyerek kahveciyi tartakladılar. Polislerin bu kanunsuz tutumu mahalle halkı tarafından nefretle kınandı.

Mahalledeki kahveyi basan ekibin Ceyhan Emniyetine bağlı olmadığı bildirildi.

TİKP'NİN AÇIKLAMASI

Olayla ilgili olarak basına bir açıklamada bulunan TİKP Ceyhan İlçe Başkanlığı Adana Cinayet Masası ekiplerinden olduğu bildirilen polis ekibinin kahvelerdeki halka hakaret ederek baskı yapmasını kınadı. Konuyla ilgili olarak şöyle deniyor:

"Kahvelerin taranarak yurttaşların öldürüldüğü bu ortamda polisin bu uygulamaları halkı kaygılandırmaktadır.

"Polis ekibi mahalle muhtarının davetiyle Apo Arslan'ın çalıştırdığı kahvede Apo Arslan'ı, bir işçiyi ve Ramazan Güneş ve Mehmet Yaş'ın çalıştırdığı kahvede Mehmet Yaş'la birlikte 50'ye yakın yurttaşı tokatladığı, yine bir yurttaşın bıyıklarını çektiği bir gerçektir. Kahve sahiplerine kimliksiz neden adam sokuyorsunuz diye baskı yapılmıştır. Kahve sahipleri 'kahvemize gelen müşterinin kimliklerini sormaya ne yetkimiz ne de hakkımız var' diyorlar. Kimlik kontrolü yetkisi devlet güçlerinin elindedir. Yine polis, kimliği olmayan yurttaşları dövüp hakaret etmiştir. Kimliği olmayan bir yurttaşa 'hayvan gibi adamsın, neden kimlik taşımıyorsun' diyebilmektedir. Polis ekibinin halka karşı bu tutumunu kınıyoruz. Polis kanunlara saygılı olmak zorundadır.

"Bu suçu işleyenlerden hesap sorulmalıdır."

Çukobirlik ortağı üreticiye ne alacağı ödeniyor, ne avans veriliyor

K. MARAŞ (ÖZEL)

DEMİREL hükümeti Çukobirlik'de giriştiği "tedbirler"le de köylüleri mağdur etti. Kıyım ve işten atmaları K. Maraş Çukobirlik'te de sürdüren hükümet ortakların ekim ayında yatırdığı pamuğun bedelinin bir kısmını bugüne kadar ödemediği gibi, her yıl verilen avans kredilerini de geciktirdi. Geçen yıl çiftçilere Çukobirlik'in üretici köylüye ödediği yüzde 30'luk avansı da bu yıl yüzde 20'ye indirdi. Ayrıca hükümet avans tavanını 70 bin lira olarak tespit etti.

"Çukobirlik'i köylü teşekkülü olmaktan çıkarıp bir avuç tüccar ve toprakağasının yemliği haline sokan hükümet, verdiğimiz pamuk bedellerini 3-4 ay sonra ödüyor" diyen, üretici ortaklar 23 liradan alınan pamuğun piyasada 42-43 liradan işlem gördüğünü, bu farkın da en kısa zamanda kendilerine ödenmesi gerektiğini belirttiler.

İşverenlere göre
Sendikalar grevleri önlemeliymiş!

İLO'nun düzenlediği istihdam ve çalışma hayatı toplantısı Ankara'da başladı

ANKARA (ÖZEL)

ULUSLARARASI Çalışma Örgütü (ILO) tarafından düzenlenen ve bazı Türk-İş yöneticileri ile Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Başkanı Rafet İbrahimoğlu ile Çalışma Bakanlığı yetkililerinin katıldığı "yuvarlak masa oturumu" Ankara Marmara Otelinde başladı.

TİSK Genel Başkanı Rafet İbrahimoğlu oturumda yaptığı konuşmada, etkili önlem alınmadığı takdirde önümüzdeki dönemde Türkiye'de işsizlik ve istihdam sorununun ciddi bir hale geleceğini söyledi ve sendikal enflasyondan yakınarak sendikaların grevleri yaygınlaştırıcı değil önleyici bir çizgi izlemesi gerektiğini öne sürdü.

Oturumda Türkiye'de istihdam ve işsizlik sorunu, mesleki eğitim ve toplusözleşme düzeninde yeni gelişmeler gibi konular ele alınacak. İki günlük oturumun sonunda, üzerinde anlaşmaya varılan bazı konuların kamuoyuna açıklanması bekleniyor.

Toplantının açılışı sırasında konuşan Türk-İş Genel Sekreteri Sadık Şide, ise toplantının toplusözleşmelerin yoğunlaştığı ve mesleki eğitim konusunda yeni atılımların yapıldığı bir döneme rastgelmesinden duyduğu memnuniyeti belirtti ve Çalışma Bakanlığının daha etkin bir kuruluş haline getirilmesini istedi.

Gaziantep Sağlık Koleji Müdürü öğrencilere baskı yapıyor

GAZİANTEP (ÖZEL)

GAZİANTEP Sağlık Kolejine Müdür olarak getirilen Ökkeş Kanbağlı'nın "Vatan hainlerinden okulu temizleyeceğim" diyerek, idarede görevli sol görüşlü öğretmenleri değiştirdiği ve kız öğrenciler üzerinde baskı uyguladığı bildirildi. Öğrencilerden edinilen bilgilere göre, Müdür Kanbağlı, çarşı iznine çıkan öğrencileri MHP'li komandolara takip ettirip, okula Hergün gazetesinden başka gazete sokmadığı belirtildi. Öğrenciler, Müdür ve bazı MHP'li öğretmenlerin, ilerici öğrencilerin yatak ve yastıklarının altına daha önceden bildiri bıraktırdıklarını, sonra da Sıkıyönetime ihbarda bulunup okuldan uzaklaştırmaya çalıştıklarını bildirdiler.

Demirel'in şırıngası

(Baştarafı 1. sayfada)

kaybetti. Kimler bu cinayetleri işleyenler? 1974 affıyla çıkanlar mı? Çorum'da üç polisi öldürüp katliam denemesine girenler bu afla çıkanlar mıydı? Eskişehir'i iki gündür kan deryasına sokanlar mı afla çıkmışlardı? Demirel Abdi İpekçi'yi öldürenin de mi aynı afla çıktığını söylüyor? K. Maraş'ta yüzden fazla yurttaşımızı katledenler mi 1974 affıyla çıkmışlardı?

Önce şu 1974 affına bakalım. 1974 affıyla çıkanların hemen tamamı anarşiye karşıdır. Size yakında tek tek sonuçlarını sunacağız. Elinizdeki devlet arşivlerinden bunu bulabilirsiniz de. 1974 affıyla çıkanlar anarşiye karşı mücadele ettikleri için bugün hem sahte solcu terör çetelerinin, hem de MHP'nin kurşunlarına ve saldırılarına hedef oluyorlar. Apocu katillerin öldürdüğü TİKP Nazımiye İlçe Başkanı değerli arkadaşımız Hasan Erkılıç da 1974 affıyla çıkanlardandı, ama teröre karşı çıktığı için kurşunlara hedef oldu. Örnekleri çoğaltabiliriz. Eskişehir'de önceki gün MHP'lilerin katlettiği Mustafa Taylan da 1974 affıyla çıkanlardandı.

Ancak, gördüğümüz kadarıyla Demirel'in derdi anarşi ile değil. Eğer o anarşiye samimiyetle karşı olsaydı, üç gündür onlarca vatandaşımızın kanına giren MHP'lilere karşı, hükümetin başı olarak bir çift laf ederdi. Etti mi? Tam tersine, "Bazı bölgelerde, üzüntüyle, yaratılan hadiselerin durmasını ummak istiyorum" diyor ve Ecevit'i MHP'nin saldırılarına karşı çıktığı için kışkırtıcılıkla suçluyordu. Üzüntüyle yapılan bazı hadiseler sonucu olanlar ortadadır, yapanlar bellidir. Temsilciler Meclisindeki gösteriden bir netice alacağını uman Demirel MHP cinayetleri karşısında suskunluğunu sürdürerek ve özgürlükleri hedef alarak nereye kadar gidebilir, neyi çözebilir? MHP'ye verdiği cesaret şırıngasıyla Demirel kendi geleceğine de kurşun sıkmaktadır. Görmesi temennisiyle...

MHP, üç günde

(Baştarafı 1. sayfada)

tediler. CHP Afyon Milletvekili İsmail Akın'ın evini kurşunladılar. Yer yer güvenlik kuvvetleriyle de çatışmaya giren komandolar polis memurlarını yaraladılar.

MHP'liler Merzifon, Sivas, Çorum, Çumra, Gölcük ve Yozgat'ta CHP'lilere ve ilerici kişilere ait işyerlerini tahrip ettiler, yağmaladılar.

DEVLET DAİRELERİNDE TERÖR ESTİRİLDİ: ÖĞRENİM ÖZGÜRLÜĞÜ ENGELLENDİ

MHP'li komandolar devlet dairelerinde de terör estirdiler. DPT'de memurları zorla saygı duruşunda bulunmaya zorlayan komandolar, kabul etmek istemeyenleri de tartakladılar. Gümrük ve Tekel Bakanlığındaki komandolar ise "Asabımız çok bozuk, cenazeye gideceğiz" deyince Müsteşar tarafından izinli sayıldılar ve Bakanlıkta hiç bir işlem yapılamadı.

Sazak'ın öldürülmesini protesto edeceklerini söyleyen MHP'liler birçok okulda öğrencilerin derslere girmesini engellediler ve kendilerine mani olmak isteyen güvenlik kuvvetleriyle de çatışmaya girdiler.

GAZETELERİ TOPLAYIP YAKTILAR

Komandolar, Gaziantep Başbayisini tehdit ederek tezgahta bulunan Aydınlık, Cumhuriyet ve Demokrat gazetelerini yırttılar. "Bu gazeteleri bir daha satmayacaksın" diyerek başbayii tehdit ettiler. Durumu bildirmek ve kınamak üzere MHP binasına giden Gameda Başbayii oradaki görevli tarafından "Bugünlerde çocukların tansiyonu 'yüksek'" cevabını aldı. Eskişehir'de de komandolar Aydınlık, Cumhuriyet ve Demokrat gazetelerini toplayarak meydanda yaktılar.

DÜZCE'DE DE TERÖR ESTİRDİLER

Ankara'dan Eskişehir'e giden MHP'liler Düzce'de de CHP, TİKP ve TSİP binalarıyla CHP lokalinde oturanlara saldırdılar, TİKP ve TSİP binalarını taşladılar, camlarını kırdılar.

HÜKÜMETİN TUTUMU

MHP terörü bütün yurtta sürüp giderken TRT ve bazı basın organlarının olayları gizleyen bir tutumla haberleri vermesi ve gerçekleri saptırması saldırganlara cesaret veren bir unsur oldu. Başbakan Süleyman Demirel ise AP Temsilciler Meclisi toplantısında yaptığı konuşmada "Bu fitne ve bozgunculuğun altında komünizm vardır" diyerek, anarşinin sorumlusu olarak 1974 affını gösterdi.

Bu arada, MHP'li komandolar dün de İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü'nün yoluna bir bombalı pankart astılar. Pankartta "Vatan hainlerinden tek tek hesap soracağız. And içtik" yazısı ve 'Ülkücü gençler' imzası bulunuyordu.

MHP'Lİ KOMANDOLAR DÜN DE KAHVE BASIP BİR GENCİ AĞIR YARALADI

MHP'li komandolar cumartesi günü 27 Mayıs Caddesi üzerindeki Ömür Kıraathanesini saat 11.00 sularında basarak sol görüşlü Vedat Çelikkıran adlı genci ağır yaraladılar. Görgü tanıkları saldırganı teşhis ettiklerini ve Çelikkıran'ı vuranın daha önce emniyette sicili bulunan Abdurrahman Oral adlı komandonun olduğunu belirttiler.

Hastaneye kaldırılan Çelikkıran'ın durumunun ağır olduğu ve ameliyata alındığı öğrenildi. Emniyet yetkilileri Abdurrahman Oral'ın aranmasına başlandığını açıkladılar.

Öte yandan 29 Mayıs günü Eskişehir TSİP İl örgütü binasına girerek kitaplık kısmında yangın çıkartan MHP'li komandoların isimlerinin saptanamadığı bildiriliyor. Emniyetçe, kundakçı komandoların arandığı söylendi.

Öte yandan Çorum'da üç polisin öldürülmesi üzerine ilan edilen sokağa çıkma yasağı kaldırılırken, Merzifon'daki yasak 31 Mayıs günü de sürdü.

Adana...

(Baştarafı 1. sayfada)

ması için ilgi (a) yazımızla durumu Kadirli Cumhuriyet Savcılığına iletilmiş ve ilgi (c) yazımız ile gazetenize bu konuda açıklayıcı cevap verilmiştir."

Adli Müşavir Albay Öncül'ün açıklamasında daha sonra gazetemizde yayınlanan yazıda yer alan cezaevine giren tutukluların "sağcı mısın solcu musun" sorusuyla karşılaşmaları ile ilgili olarak ise şunlar belirtiliyor:

"Bunların dışında Sıkıyönetim Komutanlığınca gözaltına alınan kişilere 'sağcı mısın, solcu musun?' diye ilk girişlerinde Sıkıyönetim Askeri Cezaevi yöneticileri tarafından soru yöneltilmesi hususu doğru olup, bu ise sadece sanıkların kendi güvenlikleri için yapılmaktadır. Zira aksi görüşte olan kişilerin aynı koğuşta kalmaları komutanlıkça sakıncalı görülmekte ve sırf bu yüzden üzücü olayların meydana gelmemesi için böyle bir ayrım yapılmakta, öteki Sıkıyönetim Komutanlıklarında da aynı uygulamaya devam edilmektedir."

KAYIP — Hüviyetimi kaybettim. Hükümsüzdür.

Bira AĞCA

MHP'liler Ereğli'de Halkevi binasını yaktılar

MHP'lilerin Konya Ereğli ilçesinde yoğunlaştırdıkları terör, Halkevi binasını kundaklayıp yakmaları ve Ereğli Spor Lokalini bombalamaları ile yeni bir aşamaya yükseldi. Her iki patlama ve yangın olayından sonra esnafın maddi kaybı 1 milyon lirayı aşıyor.

Başını Mehmet Bülbül ve Kara Murat lakabıyla tanınan MHP'lilerin çektiği saldırganlar, geceyarısı Halkevi binasının kapısını kırarak içeri girdiler ve yerlere benzin dökerek koca binayı yaktılar. Aradan 10 dakika geçmeden Ereğli Spor Lokaline koydukları tahrip gücü çok yüksek bombanın patlaması sonucu, lokal binası ve çevredeki birçok esnafın dükkanları tahrip oldu.

Öte yandan güpegündüz yüzlerine maske takarak Cumhuriyet Lisesini basmaya kalkan MHP'lilerin Ereğli'de garaj civarı, Tekke ve Yenimahalle semtlerinden adam kaçırıp dövdükleri bildiriliyor.

Elbistan'da faşistler bir kişiyi öldürdü

HABER MERKEZİ

KAHRAMANMARAŞ'ın Elbistan ilçesinde sol görüşlü Kemal Kolşar adlı kişi, komando Besini Coşdal tarafından öldürüldü.

Güvenlik kuvvetlerinden verilen bilgiye göre evinin bahçesinde çalışan Kemal Kolşar, Besini Coşdal tarafından kurşunlandı. Yaralı Kolşar hastaneye kaldırılırken yolda öldü. Olaydan sonra ise komando Besini Coşdal yakalandı.

AĞRI'DA

Ağrı'da cuma akşamı bir belediye servis otobüsü tarandı, üç kişi yaralandı. Saat 16.25'de meydana gelen olayda Binali Tan, Tarhan Kaya ve İsmail Yiğit adlı kişiler yaralandı. Olaya karıştıkları belirtilen Hikmet Balçın ve Numan Alpaslan yakalandı, Serhat Salman ise aranıyor.

İSTANBUL'DA

Beşiktaş'da bakkallık yapan Mustafa Morgil silahlı üç kişinin saldırısına uğrayıp yaralandı.

ANTALYA'DA

Antalya Gazipaşa MHP İlçe Başkanı Hayri Yıldırım'ın evine ateş açıldı. Olayda yaralanan veya ölen olmadı.

Alanya'da da Komiser Muavini Bayram Akbaş'ın evine patlayıcı madde atıldı. Hasar meydana geldi.

İSTANBUL'DA

İstanbul Atışalan'da arabayla giden bir su işçisi ile bir şoförün yolları kesilerek kurşunlandı. Olayda Hıdır Yıldız adlı şoför ağır yaralandı. Su işçisi İlyas Karaman ise hafif yaralı olarak kurtuldu.

POLİS MEMURUNUN SİLAHINI ALMAK İSTEYEN 4 KİŞİ YAKALANDI

İstanbul Alemdar'da bir polis memurunun silahını almak isteyen saldırganlardan 4 kişi yakalandı. Evine gitmekte olan 1 Şube Müdürlüğünde görevli Satılmış Köroğlu'nun yolunu kesen kişilerin silahı almak istemesi üzerine polis memuru saldırganlardan birini ayağından yaraladı. Daha sonra olay yerine gelen ekipler 4 kişiyi yakaladılar.

BİR KURUYEMİŞÇİ YARALANDI

Gaziosmanpaşa'da duvarlara yazı yazmak isteyen bir grup ile güvenlik kuvvetleri arasında çıkan çatışmada dükkanı önünde durmakta olan kuruyemişçi Zekeriya Kaydoğan yaralanarak Çapa Tıp Fakültesi Hastanesinde tedavi altına alındı. Yetkililer olay yerinde yapılan aramada 5 adet 9 mm. çapında mermi kovanı bulunduğunu belirttiler.

KAYIP — Nüfus hüviyet cüzdanımı kaybettim. Hükümsüzdür

Seyhan YUGUCUER

TİKP ilçe yöneticisi Kurtal'ı yaralayan Apocu yakalandı

K.MARAŞ (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Pazarcık İlçe Yönetim Kurulu üyesi Seyfi Kurtal'a saldırarak başından ağır yaralayan Apocu şeflerden İsmail Uğraş silahıyla birlikte yakalandı.

K.Maraş'daki Apocuların şeflerinden olan, Seyfi Kurtal'a ikinci kez saldıran, TBP eski il Başkanına pusu kurarak otomatik silahlarla saldırıda bulunan, birçok saldırı ve soygun olayına karışmak ve gizli örgüt üyesi olmaktan aranan ismail Uğraş, 26 Mayıs 1980 günü akşamı Pazarcık'a bağlı Maksutuşağı köyünde yapılan bir operasyon sonucu sıkıyönetim kuvvetlerince silahıyla birlikte yakalanarak gözaltına alındı. İsmail Uğraş'ın görevlerinden biri de Apocu cinayet şebekesinden ayrılmak isteyenleri ölümle tehdit etmek, ayrılmamalarını sağlamaktı.

Apocu gruptan olan ve halen aranan Salman Övge bir süre önce ayrılma isteğini dile getirdiği için ölümle tehdit edildi. İsmail Uğraş, Övge'ye "Bizden ayrılırsan seni biz öldürürüz" dedi.

GAYRİMENKULÜN AÇIK ARTIRMA İLANI
ADALAR SULH HUKUK SATIŞ MEMURLUĞUNDAN

Dosya No: 1980/5 Satış

Ortaklığın giderilmesi suretiyle satılmasına karar verilen gayrimenkulün cinsi kıymeti, adedi, evsafı: Burgazada vapur iskelesi karşısındaki Gökdemir Sokağını takiben, bu sokağı kesen Gönüllü Caddesini aşarak Burgazada Mezarlık Sokak yokuşundan sola ayrılan Çayır aralığı Sokakta sol kolda 7.80 m. sokak cepheli, sokaktan yaklaşık 3 m. alçakta deniz yönüne meyilli ortalama 21 m. derinlikte 166,50 m2 yüzölçümünde içinde 1 bodrum, 1 zemin, 1 normal katlı, dış cephesi eskimiş ahşap kaplamalı, 16 m. sokak cepheli, 69.60 m2 alanlı binası ve binanın arkasında 12 m2 alanlı kargir sarnıcı bulunan 5 kapı No.lu Ada 13, parsel 2 sayıda tapuda kayıtlı taşınmaza bilirkişi tarafından 600.000.- TL (Altıyüz bin lira) değer takdir edilmiş olup satılacaktır. Taşınmazın İst. Belediyesi İmar Müdürlüğünün 12.5.1979 T. 2616 sayılı imar belgesi dosyada mevcuttur.

Satış şartları:

1– Satış 7.7.1980 günü saat 14.00'ten 14.30'a kadar Adalar Sulh Mahkemesinde açık artırma suretiyle yapılacaktır. Bu artırmada tahmin edilen kıymetin % 75'ini ve rüçhanlı alacaklılar varsa alacakları mecmuunu ve satış masraflarını geçmek şartı ile ihale olunur. Böyle bir bedelle alıcı çıkmazsa en çok artıranın taahhüdü baki kalmak şartıyla 17.7.1980 Perşembe günü aynı yerde saat 14-14.30'da ikinci artırmaya çıkarılacaktır. Bu artırmada da rüçhanlı alacaklıların alacağını ve satış masraflarını geçmesi şartıyla en çok artırana ihale olunur.

2– Artırmaya iştirak edeceklerin tahmin edilen kıymetin % 10'u nispetinde pey akçesi veya bu miktar kadar milli bir bankanın teminat mektubunu vermeleri lazımdır. Satış peşin para iledir, alıcı istediğinde 20 günü geçmemek üzere mehil verilebilir. Dellaliye resmi ihale pulu, tapu harç ve masrafları alıcıya aittir. Birikmiş vergiler satış bedelinden ödenir.

3– İpotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin (+) bu gayrimenkul üzerindeki haklarını hususiyle faiz ve masrafa dair olan iddialarını dayanağı belgeler ile onbeş gün içinde dairemize bildirmeleri lazımdır; aksi takdirde hakları tapu sicili ile sabit olmadıkça paylaşmadan hariç bırakılacaklardır.

4– Satış bedeli hemen veya verilen mühlet içinde ödenmezse İcra ve İflas Kanununun 133. maddesi gereğince ihale feshedilir. İki ihale arasındaki farktan ve % 10 faizden alıcı ve kefilleri mesul tutulacak ve hiç bir hükme hacet kalmadan kendilerinden tahsil edilecektir.

5– Şartname, ilan tarihinden itibaren herkesin görebilmesi için dairede açık olup masrafı verildiği takdirde isteyen alıcıya bir örneği gönderilebilir.

6– Satışa iştirak edenlerin şartnameyi görmüş ve münderecatını kabul etmiş sayılacakları, başkaca bilgi almak isteyenlerin 980/5 sayılı dosya numarasıyla memurluğumuza başvurmaları ilan olunur. 21.5.1980

(+) İlgililer tabirine irtifak hakkı sahipleri de dahildir.

(Basın: 3905 - 628)

"Turnalar Samahı"nı oynayan bir ekip

Samahlarımız

Samahlar, Alevilerin, yörüklerin, tahtacıların dinsel törenlerinden sonra oynadıkları oyunlardır. Bu oyunların kökenlerini ta şaman toplumunun ayinlerinde görürüz.

Aleviler, yılın belli ay ve günlerinde bir araya gelerek kutlamalar yaparlar. Bu toplantılara pir, mürşid, rahber adı verilen ulu kişiler başkanlık ederler. Ve bu toplantılara Cem adı verilir. (Cem tutma da denir) Ceme ailenin bütün fertleri eşit haklara sahip olarak katılırlar. Bundan amaç topluluğun tinsel (ruhi)birliğini sağlamaktır. Törenlerde eleştiriler, özeleştiriler yapılır, dargınlar barıştırılır, haksızlıklar düzeltilir ve suç işlemiş olanlar (ki bunlara düşkün denir) dara çekilir (halk mahkemesi). Tabii bütün bunlar mistik bir hava içerisinde cereyan eder. Sonunda da topluluk töreni, kötüleri atmış güzeli almış olarak sürdürür, birliğini de pekiştirmiş olur. Bundan sonra ise bunu kutlamaya sıra gelir. Ve de samahlar oynanır. Dolayısıyla da törenlerin ritmik tamamlayıcısı olur samahlar...

Samahların ana temi, dönme figürüdür. Aleviler bu dansları köylerde, su boylarında tarlaların tumlarında döne döne semâ yükselen turnalara, turna sürülerine öykünme olarak görürler. Yine turna katarlarının, çok ritmik olarak dönüp gökyüzüne yükselmelerini, turnaların çok nazik tavırlarını samahlarda betimleriz. Ayrıca Aleviler turnayı kutsal sayıp onu korurlar da.

Samahlar saz çalan aşığın-zakir- hafif bir ritmle çaldığı girişle başlar. Oyundan önce samaha girecek olan kisiler pirin önünde niyaz alır. Samahlar genellikle üç bölümden oluşur. Bunlar giriş, pervaz-yeldirme ve sonlamadır. Zakirin oyun sırasında söylediği "yürü yürü eğlen dur duaya dur" sözleri oyunu yönlendirir. Sonlamadan sonra tekrar pirin önünde duaya durulur. Burada pir, gülbenkini okur: "Allah, Allah, Allah, Allah....Samahlar saf ola günahlar af ola, dualar kabul ola.. 3'ler, 5'ler, 7'ler, 40'lar ceminde divana yazıla... Allah, Muhammed, Ali, Hünkar Hacı Bektaşı Veli efendimizin yüzü suyu hürmetine. Yuf münkire, lanet yezide. Hü gerçeğe, Mümine ya Ali!"

Anadolu halkının bu değişik tür oyunlarında bir başka özelliği daha görürüz. O da çağının ilerisinde bir ideoloji olmasından dolayıdır ki, Samahlarda kadına da yer verilmiş, o da oyuna alınmıştır. İslam ideolojisinin tersine müziğe, saza olan tutkusunu da bırakmamıştır Anadolulu. Samahlar bunlara en güzel örnektirler.

Başlıca samahlarımız şunlardır; Kırklar (ana samahtır), turnalar, kırat, gönüller, şiran, dedem, dem geldi (Bu saydıklarımız Erzincan, Kars, Sivas, Malatya havalisinde oynanır) Tahtacı, Kırtıl, Silifke, Fethiye, Bengi ve Hacıbektaş samahlarıdır. İlerde bunlar konusunda daha ayrıntılı incelemeler yayınlayacağız.

Eğin düğünlerinde söylenen maniler-türküler(5)

İbrahim Olcaytu

Eğin'de düğünlerde olsun, eğlencelerde olsun türkü söylemek halkın en çok yaptığı işlerden biridir. Ve bizde türkü söylemeye "yır"lamak denir. Mesela : "Gel biraz yırlayalım" denir. Türkülerimizin ana konusu genellikle güzellik, aşk ve tabiattır. Bunlardan örnekler:

Dön beri dön beri ömrümün yari
Gönder bir selam eylenem bari
Kuru ağaçlara can veren tanrı
Ya ver muradımı ya al canımı
* * *
Yüce dağlara yağmur yağar kar ile
Ben seni sevmişim itibar ile
Hasta düştüm bir odada yatarım
Yanıma gelmedin çürük bir çar ile.
* * *
Yiğit güzelliğin güneşin şahi
Seni seven gelin çeker mi ahi
Getir el basayım kelâmüllahi
Ne sen beni unut ne de ben seni.
* * *
Her sabah her sabah gelir geçersin
Bana nisbet için göğsün açarsın
Elbet bir gün sen elime geçersin
Ak memeler neler çeker elimedeş
* * *
Yüce dağ başında kandil mi yanar
Her yiğit başına devlet mi konar
Yar yayladan gelmiş konağa ener
Konağın direği kaşki ben olsam
* * *
Dağlar değişmiş te nasıl gezeyim
Yarin serişini hayre yazayım
Yedi yerden kurşun değsin canıma
Senden başkasına uçkur çezeyim
* * *
Benim yarim bana benzer ben gibi
Kınalamış akça eli kan gibi
Ağa yürüyüşlü balaban gibi
Hükümet uğrunda yarım var benim
* * *
Aşağıdan gelir Maraş abalı
Ağa yürüyüşlü de vezir babalı
Yara ben sarılam sana vebalı
Alma günahımı ey zalım düşman
* * *
Sırtına geyinmiş sırmalı meşlah
Yiğitler içinde yara maşallah
Gurbete salmışım gelir işallah
Dağlar da dayanmaz benim zarıma
* * *
Sırtına geyinmiş mendi mendine
Yar beni uydurmuş kendi kendine
Daha da düşmiyem eller ardına
Cahillikte çok iş geldi başıma
* * *
Bakmaz mısın karşımızda dağlara
Kıran düşmüş mor sümbüllü bağlara
Benden selam söyleyin eski beylere
Benim nazlı yarim nerede kaldı
* * *
Uzun boylu olsun, ensiz olmasın
Gerdeni bir karış bensiz olmasın
Gayet ince belli cansız olmasın
Ver bana bir gözel gönlüm eyleyim.

Yardan ayrılmak çok zordur. Eğinli bunu türkülerinde çok dertlice anlatmıştır. Halaylarda veya sazla sözle bunları çalar söyler.

Karanfiller üzdüreyim almaya
Gösterin yarıma gönlü kalmaya
Beni yardan yarı benden edeni
Araya derdine derman bulmaya
* * *
Su bağladım has bahçeden fışneye
Kimseler yarından ayrı düşmeye
Yara benden beni yardan edenin
Yüreğine yağlı kurşun işleye
* * *
Yüce dağ başında bir top karım var
Şu oba içinde bir tek yarım var
Bir haftadır yar gözüme görünmez
Ayrılıkdan tasam var da zarım var
* * *
Yarım yaylasından bir selam salmış
Yüce dağlar bölük bölük kar diye
Gece gündüz gözüm yaşı sel oldu
Kara gözlüm gözlencim de yar diye
* * *
Has bahçede kırmızı gül aşlıyam
Kıyamadım yar yüzünü dişliyem
Yarsız şu dünyada neden nişliyem
Kara gözlü bir yar ister bu gönül
* * *
Derya kenarine yatam oturam
Var mı benim gibi yarın yitiren
Yerini bilmem ki gidem getirem
Ben bir ince belli yardan ayrıldım
* * *
Yerdeki ağaçlar gökteki kuşlar
İşallah hayırdır gördüğüm düşler
Büyük tanrıdan da bir dileğim vardır
Yarim bir danecikdir bana bağışlar
* * *
Başına bağlamış bir kara peçe
Çok gözel sevmişim emeğim geçe
Belki nazlı yarin kervanı geçe
Bekliyem belleri yol kenarında
* * *
Başına bağlamış bir elvan yazma
Sılayı terkedip gurbette gezme
Bal dudak üstüne altın hırızma
İnce dişler de oynar dil kenarinde

(Sonu haftaya)

SİİRT'TE TÖREN KIYAFETLERİ

Necip Gülses
(İst. Beled. Kons. Bel. Halk Oy. İcra Topluluğu Tekn. Müd.)

NİŞAN GÜNÜ:

Damat adayı, yünden dokunmuş, beyaz renkli olan ve yörede şirvel-şepike adı verilen üstlüğü, desenli olan gömleğinin üstüne giyer. Beline sarmak içinse Tarabzaniye denilen (Trablus kuşağı) kullanır. Ayağına yün çorap ve poçikli bir yemeni giyer.

Gelin adayı ise çoğunlukla kırmızı ve yeşil renklerin hakim olduğu, üstünde çiçekli motifler bulunan bir fistan giyer. Bu fistan yazın ipekliden, kışın da yünden yapılır. Kumaşı erkek tarafı gönderir.

DÜĞÜN GÜNÜ:

Güveye elbiselerini, hoca giydirir. Bu dua ederek olur. Damat elbisesi şunlardan oluşur:

Başında egel veya üzeri yazmalı fes bulunur. Patiskadan yapılmış, beyaz bir gömlek üzerine, yine pamukludan mamül kollu mintan giyilir. Üzerine şivel-şepike, beline ise tarabzaniye kuşağı sarılır. Şepikenin üzerine de, aynı cins yünden aynı renkte olan bir yelek giyilir. Boyuna gümüş kordonlu ve köstekli saat takılır. Belinde mutlaka gümüşi bir hançer vardır.

Yörede, gelin elbisesinin, tümüne krepdöşen adı verilir. Tümünü birden erkek tarafı gönderir. Gelin ekseriyetle şu şekilde giydirilir. Altta kadife kumaştan yapılmış ve üzeri işlemeli olan bir üç etek. Yine altına uzun bir şalvar, onun üstüne ise bir iç gömlek giyilir. Başa kofi takılır ve krep bir eşarp ile örtülür. Gelin kızın saçları iki yandan kahkül olacak şekilde kesilir. Bu kahküller yörede gelin olmayı simgeler.

TAKILAR:

Gelinin eline ve ayağına gümüşten bilezikler takılır. Yine beline gümüş işlemeli kemer, boynuna beşibirlikler, saçlarına da (arka tarafına) gümüş işlemeli takılar takılır. Saçlarına takılan bu süsler şöyledir: Parmak kalınlığında örülmüş, 20-25 örgü üzerine pamuk ve sim takılır. Uclarında da gümüş süs paralar bulunur.

DİNİ TÖRENLERDE:

Erkekler için, dini törenlerde giymek için tören giysisi yoktur. Fakat kadınlar için üzüntülü olduklarını belirten birtakım giyimler vardır. Örneğin, başlarına bir siyah bant çekerler. Evlilik yüzüklerinden başka bir ziynet takısı, takılmaz. Belirli bir zaman yıkanılmaz ve sabun da kullanılmaz. Ölmüş bir kimsenin libasları, yoksullara hayır niyetine dağıtılır. Bu dağıtım işini daima aileden bir kadın yapar.

Tokat'ın Ceğet köyüne ait derlemeler ("3)

Suzan Akbay

OYUNLAR; ÇALGILARI:

Köyde oyunları topluluk hep beraber oynar. Kadın-erkek beraberce halay çekerler. Oynanan oyunların bazıları şunlardır; Ellik, Alaçam, Hopa, ve samahlar. Ayrıca erkeklerin oynadıkları düz halay da vardır. Köyde en sevilen çalgı sazdır. Ayrıca kaval, zurna ve davul çalınır.

GİYİM:

Ceğet'lilerin giyimi Türkmen kuyafetlerini andırır. Bunların bazıları dalpeş, salta, aba şalvar olarak adlandırılır.

GELENEK VE GÖRENEKLERİ:

Düğünleri üç gün sürer. İlk gece zor pilavi yapmak adettir. Daha sonraki günlerde kadınlar börekler, meyveler, bulgur gibi yiyecekler getirerek düğün evine yardımcı olurlar. Her düğünde keşkek bulundurmak adettir. Düğünler de içki de kullanılır. Erkekler para takarlar. Eğlenirken genç ve ihtiyarlar beraber oturmazlar. Kına gecesinde kadınlar ayrı oturup eğlenirler. Gelin ve damata kına gecesinde ana kınası yakılır. Düğünlerde gelinin kardeşine ve komşularına yiğit yolu verilir. Gelinin yağmurlu havada gitmesini iyi saymazlar. Gelin oğlan evine gelince başına elma, leblebi, para gibi şeyler atılır. Gelin bahşiş verilmezse attan inmez. Düğünden sonra gelin, güvey, baba ve annelerini görmeye giderler ve hediye alırlar. Düğün evinde yarışmalar yapılır. Bayrak üzerindeki elmayı vurana hediye verilir.

Köyde batıl itikatlara inanırlar. Cenaze olduğu zaman iş yapılmaz. Cenazeye gelenler yanlarında yiyecek getirirler. Ölenin ailesi fakirse para toplamak adettir. Ölünün başında ağlanıp, maniler söylenir. Doğum yapan kadını yalnız bırakmazlar. Alkarısı boğmasın diye yastığının altına bıçak konulur. Kırkı dolmamış bir bebeğin üzerine diğer bir kırklı kadının gelmesini iyi bulmazlar. Nazar boncukları takarlar. Herhangi bir kötü durumda imece usülü yardımlaşırlar. Kavgalarını topluca çözerler. kan davaları yoktur. Mahkemeye gitmeyi uğursuz bulurlar. Resmi hocaları yoktur. Belirli günlerde Pir Sultan'dan, Nesimi'den, Fuzuli'den, Derviş Ali'den deyişler okuyup söylerler.

BİTTİ

TİYATRO VE SERGİLERDE BU HAFTA

TİYATRO

DEVLET TİYATROLARI ANADOLU TURNESİ

● S. BAŞAR-Y.AKINCI'nın sunduğu ÖYKÜLERDEN OYUNLAR, bugün Urla, salı Bergama, çarşamba Ayvalık, perşembe Edremit, cuma Bayramiç, cumartesi Çan'da oynanacak.

● ADALET Ağaoğlu'nun ÇATIDAKİ ÇATLAK adlı oyunu, bugün Artvin, yarın Rize, çarşamba ve perşembe Trabzon, cuma Giresun, cumartesi Ordu'da sergilenecek.

● MUSAHİPZADE Celal'in Moliere'den uyarladığı MERAKİ, bugün ve yarın Antalya'da sahneleniyor ve bu oyunun turnesi sona eriyor.

● TURAN Oflazoğlu'nun ELİF ANA adlı oyunu, bugün Bilecik, salı İzmit, perşembe Tekirdağ, cuma Kırklareli, cumartesi Edirne'de sunuluyor.

● MUSAHİPZADE Celal'in PAZARTESİ-PERŞEMBE adlı oyunu bugün ve yarın Konya'da oynayacak.

● OĞUZ Atay'ın OYUNLARLA YAŞAYANLAR'ı bugün, salı ve çarşamba günleri Gaziantep, cuma ve cumartesi günleri Adan'da sunuluyor.

● KARAGÖZ-Kukla oyunu gösterileri ise yarın Kemah, salı Kelkit, çarşamba Şebinkarahisar, perşembe Reşadiye, cuma Niksar ve cumartesi Turhal'da yapılacak.

ÖZEL TİYATROLAR

● ANKARA Halk Tiyatrosu, Menekşe Sinemasında Orhan Kemal'den uyarlanan MÜFETTİŞLER MÜFETTİŞİ'ni bugün 15.00, cuma 18.30, cumartesi 15.00 ve 18.30 seanslarında sunmayı sürdürüyor.

● İSTANBUL Devekuşu Kabare Tiyatrosu, REKLAMLAR'ı, pazartesi dışında her gece 21.15, çarşamba, c.tesi ve pazar 18.30'da sahneliyor.

● İSTANBUL, Harbiye Yapı-Endüstri Merkezinde, Ortaoyuncuları, salı, perşembe, cuma 21.00'de, çarşamba 18.15'de, c.tesi ve pazar günleri de 15.00 ve 18.15'de ŞAHLARI DA VURURLAR'ı sergiliyor.

SERGİ

● ALİYE BERGER'in İstanbul, Tünel Bedri Rahmi Sanat Galerisinde açtığı resim sergisi, 15 Haziran gününe dek sürüyor.

● MÜMTAZ YENER'in İstanbul Nisantaşı Cumalı Sanat Galerisinde açtığı resim sergisi 5 Haziran gününe dek izlenebilir.

● ORHAN AREL'in Akbank Nışantaşı Sanat Galeresindeki resim sergisi 13 Hazirana dek sürecek.

● TURAN ENGİNOĞLU ve ZEKİ ÇETİNKAYA'nın Ankara Yenişehir İş Sanat Galerisinde açtıkları resim sergisi 13 Hazirana dek sürecek.

● TRABZON Güzel Sanatlar Galerisinde 7 ressamın karma sergisi 3 Hazirana dek izlenebilir.

● KARTAL Orhangazi Lisesi öğrencilerinin açtıkları Resim-İş sergisi 10 Hazirana dek izlenebilir.

● SİNEMATEK'in İstanbul'daki salonunda cüzzamlıların yaşamını konu edinen "Merhaba Yaşamak" adlı fotoğraf sergisi 5 Hazirana dek sürüyor.

● HOCA ALİ RIZA resim sergisi 4 Hazirana dek Koleksiyon Sanat Galerisinde izlenebilir.

● '19 MAYIS BAYRAMI' konulu çocuklararası resim yarışması sergisi, Yapı ve Kredi Bankası Galatasaray Sanat Galerisinde 18 Hazirana dek izlenebilir.

● İZMİR Cumhuriyet Kız Meslek Lisesi öğrenci çalışmaları sergisi Akbank Konak Sanat Galerisinde 13 Hazirana dek izlenebilir.

● BOĞAZİÇİ Üniversitesi Fotoğraf Yarışması Sonuçları Fotoğraf Sergisi 30 Hazirana dek Akbank Sanat Galerisinde izlenebilir. İZMİR Özel Fatih Lisesi resim çalışmaları Akbank Sanat Galerisinde 5 Hazirana dek sürüyor.

● ELAZIĞ'da Uğurcan Özberki vitray sergisini 5 Hazirana dek sürdürüyor.

Ankara'da resim sergisi açan Turan Enginoğlu

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

12.05 Yaşayan Deniz

KAPTAN COUSTEAU İSABELLA ADASINDA

Uzun bir aradan sonra Kaptan Cousteau'ya tekrar kavuştuk. Belgesel dizinin bugünkü bölümünde, Kaptan ve ekibi Meksika yakınlarındaki İsabella adasında yiyeceklerini denizden sağlayan sümsük, pelikan kuşları ile martılar ve fregatalar gibi pek çok deniz kuşunun günlük yaşam kavgalarını anlatıyor.

20.55 DALLAS

Kalp krizi

Dizinin bugünkü bölümünde, baba Jack Ewing oğulları J.R. ve Bobby ile sert bir tartışmaya girer. Çok sinirlenen Ewing kalp krizi geçirir. J.R. babasının doktoruna danışmayı gereksiz bularak, onu bir kliniğe yatırır. Amacı ailenin temel direğinin yokluğundan yararlanarak kafasında kurduğu bir planı gerçekleştirebilmektir.

22.45 HANGİSİ DOGRU?

Onbeş günde bir yayınlanan yarışma programında Üstün Savcı, Olcay Poyraz, Göktay Alpman yine bir kelime, bir olay ve bir cismi açıklarken yalan söyleyecekler ve yarışmacıların doğruyu bulmasını isteyecekler.

12.50 Tatil Sineması

TUZAK

Yönetmen: Charles Walters
Oynayanlar: Frank Sinatra, Debbie Reynolds, David Wayne, Celeste Holm, Jarma Lewis, Lola Albright, Carolyn Jones
Yapım Yılı: 1955

1950'lerin en başarılı müzikali olarak nitelenen bir film geliyor bu hafta ekrana. Tipik bir Frank Sinatra filmi olan yapımı Sinatra'yı sevenler gülümseyerek izleyebilir.

KONUSU

Frank Sinatra başarılı bir artist ajanıdır. Bekar olduğundan genç kızlar etrafındadır ve evlenebilmek için peşini bırakmazlar. Bir dans provası sırasında Debbie Reynolds'la tanışan Frank Sinatra arkadaşlığı ilerletir. Debbie Reynolds'un da ona evlilik tuzağı kurduğundan habersizdir.

Ekimde ekrana gelecek olan program 6 bölüm olarak hazırlanıyor

«SIHIRLI TELEFON» BEGENILIRSE SÜRDÜRÜLECEK

Senaryosunu Atilla İlhan'ın yazdığı, yapımcılığını "Çalar Saat" adlı programı gerçekleştiren, Oğuz Gündoğdu'nun yaptığı, Yönetmenliğini Tiyatro Şubesi yönetmenlerinden Emin Gerçeker'in üstlendiği "Sihirli Telefon" adlı dizi programın çalışmaları başladı.

Ekim ayında ilk bölümünü izleyeceğiniz program ilk aşamada altı bölümlük dizi olarak hazırlanıyor, program izleyicilerin beğenisini kazanırsa dizinin uzatılması düşünülüyor.

Programın amacını yapımcı Oğuz Gündoğdu şöyle anlatıyor:

"TRT kültür ve sanat yayınları arasında, ulusal tarih ve kültür değerleri arasından hissedilen bir boşluğu doldurmaktır. Dizi her programda belirli bir tarih olayını (örneğin; Hürriyet'in ilanı, kongreler, Çanakkale Savaşları) dramatik-belgesel bir biçimde ele alırken bir yandan da ulusal sanat tarihimizin tartışılmaz değerleri dolaylı olarak tanıtılmıs olacaktır."

15 günde bir ekrana gelecek olan programda ele alınan tarihsel olay, kişi ya da kurum hakkında, gerektiği kadar uzmana da söz verilecek.

MEHMET SEYDA/Roman ÜŞÜTÜKLER 62

"Bizi mühim bir meseleyi halletmemiz için Afrika'dan istemişlerdir!"

KURTARIŞ FELSEFESİ:

Çorbadan ağızı yanalı beri soğuk pastörize sütleri üfleyerek içen, papuçlarını dama attırma [illegible] eskiciye vermeyi uygun gören Cılk Kamber (nam-ı diğerle, Sorumlu Pehlivan Hırtoğlan), o gün de dört bit ile yedi itin hesaplarını görmüş olup, defterlerini -kışa doğru turşuları kurulmak üzere- rafa kaldırmakta idi.

Bu sırada muhibbesi, bakireler bakiresi, katibesi Leydi Gönülalma (namı diğerle Mehpare Hanım)'dan bir yorgunluk kahvesi istediğinde, *"Az şekerli mi, orta mı, sade mi olsun Üstat?"* deyip danışan genç kızın sesi, değme ocakçıya taş çıkartan bir sesti.

Şanı şöhreti cihanı tutmuş olan Sorumlu Pehlivan: *"Okkalı olsun, kallavi fincanda olsun da, nasıl olursa olsun!"* deyip mindere yan geldiğinde, nargilesi daha önce hazır edilip önüne konulmuştu. Daha sonra marpucu ağzına alıp, derin ve çetin düşüncelere dalıp, enfiyesinden bir tutam çekip, hafif tertip aksırıp, *"Ya dahilek ! Gel ey servi revanım, kaşları kemanım, ümmid-i bülendim, şuracığa az biraz uzanın, alam-ı alaim-i efkarımızı dağıtalım efendim!"* üslubu edebiyesi ile muhibbesini mindere çağırmıştı. Güreşçi atalarının kanını taşıyan bir evlat olması hasebiyle, kızla güreşe tutuşmak isteğini dile getirip: *"Hele bakınız, şu kuştüyü sert minderleri bilhassa ve hassaten sizin için sipariş eyledik. Uzanın da bir nebze tuşa gelelim!"* diye eklemişti.

Leydi Gönülalma ise bu davetten ziyadesiyle memnun olup ve hatta üstüste yutkunup, ancak azim bir hayret ve hatta hayranlık içerisinde: *"Nereye ve ne zaman uzanmamı emrederseniz uzanırız. Bu husus Zatialilerince esasen malum bir keyfiyettir. İlle ve lakin bir başka husus nazarı dikkatimizi celbeyleydi.."* deyip, dikkatini çeken durumu şöyle açıklamıştı:

"Bugün aynen ve hilafsız ehli keyf bir Afrika'lı veya Ortaasya'lı gibi konuşmaktasınız ki, ben de sebebini öğrenir isem, benim de merakım izale edilmiş olur."

Katibesi merakını içtenlikle dışarı vurduğunda, Hırtoğlan gerçekten keyiflenip bir hande-i sürur (sevinç kahkahası) patlatmış, o hande sesinin tannaniyeti, insaniyeti ve davudiliği ile, biri tel dolaptaki susuz, öbürü buzdolabında su ile dolu iki damacanayı birden çatlatmıştı.

"Neylersiniz güzelim, bizimkisi bir tecrübedir. Bizi, bir mühim meseleyi halletmemiz için Afrika'dan istemişlerdir!" demekle, gözünün göz bebeğinin merakını iyi kötü giderme yoluna sapmış ve hatta katibesinin: *"Birdenbire ne oldu, Boston'da ikamet eylediğimiz şu mükellef dairenin suyu mu çıktı?"* demesini bile bile kulak ardı ederek: *"Bir geçici zaman için, evet! Gözümüzü, gönlümüzü arkada bırakıp, çöllere gideceğiz. Lakin anca beraber, kanca beraber!"* biçimindeki tamamlayıcı sözlerinin de yeterli gelmediğini, muhibbesinin bayağı hüzünlendiğini görmekle kendi yürek yağının erimesine engel olamayıp:

"İttil kabilesi hükümdarı Yasak Han'ın üç merkeb-i muhteremi kaybolmuş, kimse bulamamış. Dolgun bir ücret karşılığı onları arayacağız!" demişti.

Genç kız, kendi mütalaasını dermeyan etmişti: *"Eşek kıtlığına kıran girmedi. Buradaki eşeklerden üçünü selametle yola koyup salimen irsal eylesek olmaz mı?"*

Şanı ile şöhreti cihanı tutmuş Sorumlu Pehlivan tepesinden tırnağa namus kesilerek: *"Olamaz iki gözümün nuru.."* diyerek başını olumsuzca sallamıştı. *"Boyayıp göndersek olmaz, azmanlarını, kaşarlanmışlarını göndersek gene olmaz. İş ergeç anlaşıldığında, kredimiz yalnız Han nezdinde değil, tefeciler nezdinde dahi sıfıra müncer olur. Hem de, bu üç merkeb-i muhterem sizin ve bizim bildiğimiz merkeplerden değildir!"* deyip, artık baklayı ağzından çıkarmıştı:

(DEVAM EDECEK)

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

Maceracılık teslimiyetle noktalanıyor

THKP-C Genel Merkez Komitesinden sağ kalanların tümü direnmekten vazgeçiyor

■ Politika gazetesi köşe yazarlarından Ayşe Bilge Dicleli, Savcılıkta verdiği ifadede "pişmanlık duyduğumu samimiyetle belirtmek isterim" dedi.

THKP-C içindeki bölünme gerçekleştikten kısa bir süre sonra Küpeli-Aktolga ikilisinin saflarında panik iyice arttı. Artan baskılar, genel aramalar yıgınlık içindeki grubu daha da yıktı. Artık bölünme sırasında savundukları görüşlere de inanmıyorlar, her gün yeni teoriler geliştiriyorlardı.

Adana grubundan bir sanığın yılgınlığı

O sıra grubun Adana'daki elemanları İstanbul'a geldi. Adana'da onlar da yılgınlık içine düşmüşler, paniklemişler ve bir provokasyon teorisi geliştirmişlerdi. Küpeli-Aktolga ikilisine düşüncelerini açtılar. 2. THKP-C davasında bir sanık Adana grubunun görüşlerini sorgusunda şöyle anlatıyordu:

"ABD emperyalizmi Türkiye'de illegal bir parti olarak örgütlenmiştir...Ayrıca ABD emperyalizminin bizzat kendisi ....özellikle 1960 dan sonra sağcı, solcu, faşist örgütlenmeler oluşturmuştur. ABD emperyalizmi Türkiye'de bütün sağ-sol mücadelesinin ....sorumlusudur. ABD emperyalizminin ideolojisi Marksizmin mekanik olarak yorumlanmasıdır. Türkiye'de ABD emperyalizminin ideolojisi ve politikası Marksizm, radikalizm, reformculuk, sahte milliyetçilik, solculuk olarak oluşmuş ve örgütlenmiştir. 1972 Türkiye'sinde ABD emperyalizmi iktidarda, yurtsever güçler muhalefettedir. Türkiye'de Marksist-Leninistim diyenler, radikaller, solcular reformcular ve sahte milliyetçiler, sahte İslamcılar ABD emperyalizminin iktidar mücadelesi için bir bütün olarak çaba göstermektedirler. Amerikancı reformcu iktidarla radikallerin, solcuların, sahte Marksistlerin, sahte milliyetçilerin, sahte İslamcıların aralarındaki çatışma emperyalizmin kendi içinde taşıdığı iç çelişkilerden doğmaktadır. THKP-C bu tarihi provokasyon içinde yer almıştır.

"Türkiye'de her şey bilinmektedir, gizlenmektedir, şu an konuşmalarımız bile dinlenmektedir, hareketlerimizin tümü kontrol altındadır."

Küpeli-Aktolga ve provakasyon teorisi

KÜPELİ-Aktolga ikilisi birden rahatladılar. İşte "gerçeği" bulmuşlardı! Dört elle bu provokasyon teorisine sarıldılar. Bunu Aktolga mahkemede şöyle dile getiriyordu:

"Adana'dan gelen arkadaşlarla konuşmamız benim için bir dönüm noktası oldu. Bunu şöyle de açıklayabilirim. Bir çeşit 'barbar aşısı' aldık. Timur'un Osmanlıya akınına benzer cinsten. Büyü iyice bozuldu. Esrar tekkesine dışarıdan temiz hava girmeye başladı, ancak bu kadarla kaldı, daha sonra da evler birer birer basılmaya başlandı. Ancak Adana'daki arkadaşlar geldikten sonra daha önceki hazırladığımız yazıyı falan hepsini yaktık. Bu elimizde kalan kopya da nasılsa bir köşede kalmış olacak. Üç durum vardı Ya sınırı yarıp çıkmak. Ya daha fazla zararlı olmamak için kendi kendini vurmak. Ya da teslim olmak."

Bundan sonrasını da mahkemede Yusuf Küpeli anlatıyordu:

"Çok önemli gerçekler keşfettiğimizi zannetmiştik ve bu gerçekler saklanmak, duyurulmamak zorundaydı. Bunlar söylenirse hemen yok edilebilirdik, sesimizi duyuramadan hemen yok edilebilirdik, tabii bu da saçma sapan bir düşünceydi. Ve o durumda ben komünist olmadığımı son anda anarşizmin yolundan da dönmeye çalıştığımı yaptığı işlerin emperyalist gruplardan bir dönem birinin, diğer bir dönem de başkasının işine yarayan anarşistçe hareketler olduğunu az çok farkettiğim halde, çabam anarşist gibi gözükmek, komünist havası takınmaktı. Çok iyi biliyordum ki komünist falan olamamıştım. O hava ile Harbiyeye geldim. Bir albay 'mesleğin ne dedi. Ben de komünist diye bağırdım. Orada bir ton dayak yedim."

THKP-C'nin Küpeli-Aktolga kanadı da şubat başından itibaren birbiri ardına yakalandı. Zaten büyük bir yılgınlık içindeydiler. Bu yılgınlığa kontr-gerilladaki işkenceler de eklenince kısa sürede çöktüler ve başta Yusuf Küpeli olmak üzere bildikleri her şeyi, en ufak ayrıntısına kadar anlattılar. Küpeli mahkemede durumlarını söyle açıklıyordu:

"İnanıyoruz dediğimiz amaçlara dört elle sarılamadık ve gelişen olaylar içinde adım adım büyük bir umutsuzluğa giderek, emperyalizmin de bize açtığı kanal içinde anarşizmin, narodnizmin, Troçkizmin batağına saplandık. Bu gelişmenin normal sürecinin sonunun ya ölümle ya da büyük bir bezginlik içinde, teslimiyeti, yılgın bir hava içinde bitmesi gerekiyordu. Bazılarımız öldü, bazılarımız da çeşitli nedenlerle bir kısmı yanlışlığı son anda fark ederek veya daha çeşitli nedenlerle ölemedi, tesadüfen yakalandı ve büyük bir yılgınlık içinde milli emniyetin eline geçti, o yılgınlıkla savcılığa geldi ve hâlâ da o yılgınlık, bezginlik havası birçok kişide silinemedi."

Teslimiyet

MACERACILIK teslimiyete dönüşmüştü. Poliste ve savcılıkta her şeyi anlatmakla kalmıyorlar, döneklik ifadelerinin altına imza atıyorlardı. Grubun önde gelenlerinden M. Baykara savcılıkta şunları söylüyordu:

"Yine bu sol hareketlere itilmemde rolü bulunan şahısların ve Türkiye İşçi Partisi mensuplarının da sorumluluğu vardır. Ancak Türkiye Halk Kurtuluş Partisi ve Cephesinde yüzlerce arkadaşın başını belaya soktuk, bunda benim de günahım olmuştur. Fakat esas sorumlu bizi bu sol harekete iten ve parti içerisinde üst kademede yönetimde bulunanlardır. Ben bir işçi olarak bu gibi sol cereyanların dışında kalmış ve vatanıma, milletime ve aileme çalışmış olsaydım, daha mesut olurdum. Şimdi bu nedameti tamamen duyuyorum."

Ilk başlarda yılgınlık ve dönekliğin THKP-C'den ayrılan Küpeli-Aktolga grubuyla sınırlı olduğu sanılıyordu. Ama kısa süre sonra bunun böyle olmadığı anlaşıldı. Küpeli-Aktolga grubuna karşı Çayan grubunun yanında yer almış bir çok kişi de cezaevine yılgın bir ruh hali içinde geldi.

Bu gibi birçok ifade vardı. Son yıllarda Politika gazetesinde köşe yazarı olan Ayşe Bilge Dicleli, savcılıkta "Pişmanlık duyduğumu samimiyetle belirtmek isterim" diyordu. Bir başkası "Türkiye'nin refahının, ekonomik ve sosyal bakımdan kalkınmasının Anayasa ilkeleri ve Atatürkçülük prensipleri ile temin edileceğini düşünüyorum, bunun dışında herhangi bir rejim tarafından bunun sağlanacağı kanaatında değilim. Bu olaylardan sonra bu samimi kanaate varmış bulunmaktayım" diyordu. Yine savcılıkta Küpeli "Şimdi anlıyorum ki ben kendimi Marksist-Leninist zanneden Donkişot, anarşist, kumarbaz, sorumsuz halkıma ve işçi sınıfına karşı bir kişiyim" diye yazdırıyor ve bu sözleri bir süre sonra Ankara'da çıkarıldığı Dev-Genç mahkemesinde tekrarlıyor, bu sözler büyük başlıklarla gazetelere geçiyor, TRT haber bültenleriyle bütün ülkeye duyuruluyordu. Mahkemelerde ağız birliği yaparak hepsi Marksist-Leninist olmadıklarını söylüyorlardı. Oktay Etiman mahkemedeki sorgusunda "Ben belirli bir zamana kadar kendimi Marksist saymaktaydım. Aslında ben Marksistim dediğim için Marksist olamam. Bugün kendime bu sıfatı layık görmüyorum" diyordu. Münir Aktolga yine mahkemede "Ben her türlü ahlaksızlığın, namussuzluğun, ihanetlerin hep solculuk adına yapıldığı bir mekanizma içinde yer aldım" diye yazdırıyordu zabıtlara. 1. THKP-C davasında sanıkların ifadelerini zapta geçirirken sürekli tahrif eden duruşma hakimi, bu kez bu döneklik ifadelerini ağızlarından çıktığı gibi zapta geçirtmeleri için sanıklara izin vermişti. 12 Mart rejimi için bundan iyi bir propaganda malzemesi olamazdı. 2. THKP-C mahkemesi halkın faşizme karşı mücadelesini kırmak, ülke çapında yılgınlık yaratmak için kullanıldı. Küpeli buna da bir kılıf bulmuştu. Mahkemedeki ifadesinde şunları söylüyordu:

"Komünist olmadığımı, Marksist-Leninist olmadığımı söylüyorum.... Zaten olmadığım da son derece açıktır. Eğer olabilseydim, burada bu mahkemenin karşısında bu şekilde bulunmazdım. Böyle bir provokasyon hareketinin içinde baş rolü oynamazdım. Kontr-gerilla denilen teşkilatta o duruma düşmezdim. Çok daha başka yerlerde ve yakalandığım zaman çok daha başka pozisyonlarda olurdum. Eğer bunlardan yılgınlık duyanlar varsa, bu söylediğim lafların yılgınlık yarattığını iddia edenler varsa, hiç üzülmesinler. Üç beş tane anarşistin eline tabancayı alıp sağa sola ateş etmesi, bir iki banka soyması halkımıza ne kadar heyecan verecekse, bizim burada farzedin ki teslim olmamız, af dilememiz gibi iğrenç durumlar bile halkımıza o kadar yılgınlık verir."

12 Mart rejimi, halkın mücadelesini bastırmak için önce maceracılığı fırsat bilmiş, ülke çapında beyaz terör estirmişti. Maceracılık intihar noktasına ve ardından teslimiyete varınca, bu kez Selimiye Cezaevini ve 2. THKP-C mahkemesini fırsat bilmiş, halkın mücadelesini bu döneklerin yardımıyla bastırma yoluna gitmişti. Teslimiyet ve döneklik, bir yıl önce hükümetin bastırdığı "Beyaz Kitap"tan defalarca daha etkili bir propaganda malzemesi olarak 12 Martçılara hizmet etti. Elbette bunlar halkı yıldırmaya yetmedi. Çünkü o günün Türkiye'sinde bu döneklerden başka gerçekler de vardı. Aynı davada, azınlıkta da olsalar direnenler vardı. Daha da önemlisi Ankara Mamak Cezaevi vardı. Şafak davası vardı. Ve faşist baskılara boyun eğmeyen, adım adım demokrasi mücadelesini yükselten halk vardı.

Ama bu gerçek, ne döneklerin tarihi sorumluluğunu ortadan kaldırır, ne de dönekliğin halka verdiği zararı.

2.THKP-C duruşmasında bir sanık, "ABD emperyalizmi Türkiye'de illegal bir parti olarak örgütlenmiştir. ...Ayrıca ABD emperyalizminin bizzat kendisi... özellikle 1960'dan sonra sağcı, solcu, faşist örgütlenmeler oluşturmuştur. ABD emperyalizmi Türkiye'de bütün sağ-sol mücadelesinin... sorumlusudur." diyordu.

Kürkçü'nün ifadesi

İLK başlarda yılgınlık ve dönekliğin THKP-C'den ayrılan Küpeli-Aktolga grubuyla sınırlı olduğu sanılıyordu. Ama kısa süre sonra bunun böyle olmadığı anlaşıldı. Küpeli-Aktolga grubuna karşı Çayan grubunun yanında yer almış birçok kişi cezaevine yılgın bir ruh hali içinde geliyordu. Derken Ertuğrul Kürkçü Ankara Dev-Genç mahkemesine çıktı ve Küpeli-Aktolga ikilisine benzer bir ifade verdi. Bu ifade yine büyük manşetlerle gazetelerde yer aldı. Muzzaffer İlgen o günleri Aydınlık'a şöyle anlatıyor:

"Gazetelere inanmak istemedik. Tahrif ediyorlar, Ertuğrul bunları söylemiş olamaz diye düşünüyorduk. Avukatlar aracılığıyla duruşma tutanaklarını getirttik. Gazeteler gerçeği yazmıştı. Bu olay yeni bir teslimiyet rüzgarına yol açtı."

Ertuğrul Kürkçü Kızıldere'den sonra çökmüştü. Polis ifadesinde şunlar vardı:

"Şimdi düşündükçe her şeyin bana intikal ettirilmediğini, benim dışımda birtakım ilişkilerin kurulmuş olduğunu, esas faaliyetin Mahir Çayan, Orhan Savaşçı, Yusuf Küpeli ve Münir Ramazan Aktolga (Yusuf ve Münir partiden ihraç edilinceye kadar) ile Ziya Yılmaz tarafından yürütüldüğünü, tabir caizse benim ve benim şahsımda Dev-Genç'in bu kişiler tarafından amaçlarına alet edildiğimizi, bir nevi kullanıldığımızı, aslında daha önce aklıma gelen ve fakat kendi kendime sormak, düşünmek ve eleştirisini yapmaktan çekindiğim hususların, gerçeği, bana şahısların ve olayların, tutumların gerçek durumunu, yansıtacak hususlar olduğunu daha iyi anlıyorum... Bizim yaptığımız politik, ekonomik, ideolojik ve silahlı hareketi kapsayan her tür propaganda eylemi Türk toplumunda yankılar uyandırmış, mevcut iktidardan hoşlanmavanlar ...düzen değişikliğinden yana mücadele verenlerin safına geçmişler veya hiç değilse bu yolda bir şuur uyanmıştır. Marksist-Leninistlere karşı girişilen ve başarılı sonuç alan bu yıldırım harekatının akabinde Türkiye'de gerekli sosyal, ekonomik, politik ve ideolojik tedbirlerin alınmaması ve ihmali halinde, bizim ortaya koyduğumuz hareket çok daha bilinçli ve kuvvetli bir şekilde tekrar edebilir. Ve böyle bir durum ortaya çıktığında yapılacak mücadele bugünkü gibi kolay ve çabuk başarıya ulaşamaz. Bunun aksini düşünmek büyük hata olur."

Bu ifade kontr-gerilla işkencesi döneminde poliste alınmıştı. Ancak o günlerde cezaevleri kontr-gerillada en ağır işkencelerden geçmiş, insanlık onurunu kırmak için gözleri bağlı, çırılçıplak işkence edilmiş, tecavüz edilmiş, buna rağmen direnmiş ve böyle döneklik ifadeleri vermeyi reddetmiş insanlarla doluydu. İfadenin poliste alınmış olması kimsede boş hayaller yaratmadı. Nitekim Ertuğrul Kürkçü mahkemede şöyle diyordu: "Zaten benim verdiğim ifadeleri Türkiye'deki bütün elektrik sandalyelerini biraraya getirip işkence yaparak almaya kalksalardı da, alamazlardı." Kürkçü cezaevinde çevresindekilere de "Zaten ben Kızıldere'de öldüm" diyordu.

Kürkçü'nün bu tutumu almasından sonra, Küpeli-Aktolga grubuna karşı tutum almış olanlar arasında teslimiyet hızla yayıldı. Maceracılık teslimiyete dönüşmüştü. Zaten ifadeler ortaya çıktıkça geçmişte Küpeli-Aktolga grubuna karşı tutum almış olanların bir kısmının da polis ve savcılıkta döneklik ifadeleri verdikleri anlaşıldı.

THKP-C Genel Komitesinden sağ kalanların tümü direnmekten vazgeçmişlerdi. Döneklik tutumu almayanlar, "Bu davada önemli olan en az cezayla kurtulmaktır. İdeolojik ve siyasi savunma yapmak gereksizdir. Döneklere karşı mahkemede tutum almak da yanlıştır" diyorlar, dava sanıklarını bu yönde ikna etmeye çalışıyorlardı. Direnmekte ısrar edenlere bölünmeden sonra Çayan grubunun Merkez Komitesi üyelerinden biri şunları yazıyordu:

"Ülkü... Mahkemeniz çok önemli...hakim sınıfların bizi provokasyona getirmek için pusuda olduğunu da unutmamalı. Bu hareketin bayraktarlığını yapanlarla yargılanıyorsunuz. Onların reddettiği mirasa sizin sahip çıkmanız çok yanlış olur. Ayrıca bu mahkeme bizlerin ideolojik tartışma alanımız değil... Bütün olanların hesabını vermek mecburiyetinde olanların tavırlarını iyi izleyerek asgari zaiyatla kurtulmaya bakın. Verecekleri ifadeler sizin hukuki sorumluluğunuzu azaltacaktır. İdeolojik olarak tarihe ve işçi sınıfına da onlar sorumludurlar. Bizler için kafasından geçen her şeyi mahkeme önünde söyleme mecburiyeti diye bir şey yok. Çelişkilerden istifade ederek mahkum olmamak veya az ceza almak da devrimci görevdir. Şimdi şartlar çok değişik. Mahkemede gürültü kavga kesinlikle yanlış. Üzerimizde oynamak istedikleri oyun da bu zaten. İdeolojik savunmaya gerek yok."

En başta liderler olmak üzere polis ve savcılıkta örgüte ilişkin her şey en ufak ayrıntısına kadar anlatılmıştı. Ve şimdi insanlara ideolojik ve siyasi görüşlerini açıklamayarak kurtulmaya çalışmaları öğütleniyordu. Maceracılığın mahkeme safhası da işte böyle sonuçlanıyordu.

En başta liderler olmak üzere polis ve savcılıkta örgüte ilişkin her şey en ufak ayrıntısına kadar anlatılmıştı. Ve şimdi insanlara ideolojik ve siyasi görüşlerini açıklamayarak kurtulmaya çalışmaları öğütleniyordu. Maceracılığın mahkeme safhası da işte böyle sonuçlanıyordu. (Resimlerde duruşmalardan biri ve bir gazete kupürü görülüyor.)

Yarın: Direnenler TIKP'ye dönekler TKP'ye gittiler

Televizyonda bugün

11.00	GÜNAYDIN	14.40	TATİL GÜNÜ	20.00	HABERLER
12.00	HAFTANIN ŞARKISI	17.00	HABERLER	20.50	SAZ ESERLERİ
12.05	YAŞAYAN DENİZ	17.05	SPOR	20.55	DALLAS
12.50	TATİL SİNEMASI	19.30	TAŞ DEVRİ	21.45	YURDUN SESİ
				22.45	HANGİSİ DOĞRU
				23.45	HABERLER